לציונות—לסוציאליזם—לאחוה עמים

על המשמר

יום ג', כ' בתמוז תשמ"ח, 5 ביולי 1988 / שנה מ"ח מס' 13691 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

דיונים על הקמת קו תעופה בין הונגריה לישראל

רויטר, עתיים

וינה. — חברות התעופה של ישראל והונגריה דנות בשיתוף פעולה תעופתי, אך לפי שעה אין תוכניות לטיסות ישירות בין בודפשט ולוד, מסרה אמש סוכנות הידיעות ההונגרית.

בוקרשט היא הבירה היחידה בגוש המזרחי שאליה טסה חברת אל־על בקביעות, ורומניה היא המדינה היחידה בגוש המקיימת קשרים דיפלומטיים מלאים עם ישראל.

אמש נמסר כי יו"ר הסוכנות, שמחה דיניץ שוהה עתה בהונגריה וביקר במחנות קיץ של נוער יהודי. מחר יוועד עם שר־החוץ ההונגרי.

הושבתו כל שרותי מד"א; האוצר מסרב להזרים 700 אלף ש"ח

שרת הבריאות קוראת לראש־הממשלה: חיי בני אדם בסכנה – הפעל סמכותך והורה לאוצר לשלם הכספים ● עובדי מד"א נטשו אתמול התחנות בשל אי־תשלום משכורת יוני ● האוצר מתעקש ותובע לבצע המלצות הבודק בדבר פיטורי 150 עובדים וצמצום מוקדים ● פרופ' הראל: מברקים לראשי המדינה לא נענו ● הרוקחים ועובדי המעבדות משביתים היום השרותים לבתי־החולים

רונית מורגנשטרן

שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו פנתה אמש אל ראש הממשלה בבקשה להפעיל את סמכותו כראש־הממשלה ולהורות לאלתר למשרד האוצר להזרים למגן דוד־אדום את הסכום הדרוש לתשלום משכורות לעובדי מד"א.

בקריאתה אומרת שרת הבריאות כי חיי רבבות בני אדם תלויים בשעות אלה מנגד בשל השבתת האמבולנסים ומוקדי העזרה הראשונה. „לא יתכן כי בעבור כמה מאות אלפי שקלים יועמדו חיי בני־אדם בסכנה כה חמורה ותיפגע הכוננות המבצעית של מערכת הרפואה בישראל", אמרה השרה.

בשל 700 אלף ש"ח

במשך כל שעות היום עשה משרד הבריאות מאמצים קדחתניים במטרה לשכנע את ראשי האוצר להסכים להעברת סך של כ־700 אלף שקל לתשלום משכורות מד"א ולהתיישב מייד כדי לדון בתוכנית ההבראה של הארגון מבלי שתיפגע רמת הכוננות הרפואית ומבלי שיצטרכו לסגור תחנות עזרה ראשונה ומוקדי קריאה לעזרה כחלק מתוכנית ההבראה. „הגשנו לאוצר כבר לפני כחודש ימים תוכנית משותפת למשרד הבריאות ולמד"א

(המשך בעמוד 4)

ח"כ גרוסמן תובעת משמיר להשיב על הצעת אי־האמון במשבר הבריאות

יורם בר

ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) פנתה אתמול במברק לרה"מ יצחק שמיר וביקשה ממנו להתייצב מחר בפני הכנסת, בעת הדיון על הצעת אי־האמון שהגישה מפ"ם נוכח המשבר המתמשך במערכת הבריאות. במברקה כתבה ח"כ גרוסמן: „בידי הוכחות שחולים נפטרים בשל חוסר טיפול, וניתוחים מתבצעים רק בתמורה כספית גבוהה. כראש־ממשלה אתה נושא באחריות יותר מכל שר אחר. אני פונה אליך בכל לשון של פניה, בוא לכנסת ותודיע על פתרון מיידי. צא מהשגרה ובוא בשל חומרת הנושא".

פצוע קשה מת במקום התאונה, אמבולנס של מד"א הוזעק, אך לא הגיע

יואב אביב

תושב עוספיה נפצע אתמול אחר־הצהריים קשה בתאונת דרכים ומת מפצעיו במקום התאונה. אמבולנסים של מד"א, שהוזעקו למקום לא הגיעו.

התאונה ארעה כשמכונית מסחרית מסוג „פורד טרנזיט" חלפה במבואות עוספיה ופגעה בהולך רגל שצעד לצד הדרך. האיש נפצע קשה ולמקום הוזעקה המשטרה וכן מד"א. ניידות מד"א לא הגיעו למקום התאונה, וממוקד מד"א נאמר לכתבנו כי אכן הודעה על התאונה התקבלה ואולם „אין את מי לשלוח. אין כאן צוותים ואין כאן נהגים", אמר קול שביקש לא להזדהות. את מותו של הולך הרגל קבע רופא שעבר במקום.

רחמי שמים

רבני הישובים באיזור העמקים החליטו להכריז על „יום צום, תפילה ותחנונים", כדי לזעוק את הציבור והעומדים בראשו על הנעשה במערכת הבריאות – על כך מסר אתמול הרב דוד גרוסמן ובנה הראשי של מגדל העמק לשרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו בעת ביקורה בנצרת. (צילום: ישראל סאן)

איום השביתה הכללית מחר בעינו ● עמוד 2

ראש מועצת אריאל נפגש עם נציג אש"ף ● עמוד 2

האינתיפאדה „אוכלת" בתקציב הבטחון ● עמוד 4

ארה"ב לא תפנה המפרץ הפרסי ● עמוד 5

פרס קרייסקי לשלום ללטיף דורי ● עמוד 17

בג"ץ הורה לפרק את „אליאנס" ● עמוד 19

מבצע הרזייה בחיל־אוויר / מטען חלול ● עמוד 9

ביקורת בכנסת על „חוק השפיטה" ● עמוד 3

סכנה לשלום העולם

הפלתו של מטוס הנוסעים האיראני בידי הצי האמריקני, חורג מאסון תעופה רגיל. האירוע נכנס לקבוצה מצומצמת של אסונות בהם הופל מטוס נוסעים בידי אנטי־מטוסי, ובקטגוריה זו הוא האסון החמור בהיסטוריה. האסון נבע מטעות אנוש אמריקנית חמורה, ובמידה מסויימת גם טעות איראנית, אך הוא לא אירע בחלל ריק.

מבחינה אמריקנית מעמיד האסון בסימן שאלה את מעורבותה של ארצות־הברית באזור המפרץ הפרסי, והשתלבותה שלא מרצון במלחמה באזור. ארצות־הברית מצויה גם הפעם בדילמה העתיקה שלה, באיזו מידה עליה להתערב בסכסוכים בינלאומיים. מאז מלחמת העולם נכוותה ארצות־הברית פעם אחר פעם כאשר גילתה מעורבות פעילה. הדילמה שלה עתה קשורה ביחסים המורכבים עם המשטר האיראני החומייניסטי. ארה"ב אינה יכולה להרשות לעצמה לחימנע מכל מעורבות באזור, שיש לה בו גם אינטרסים כלכליים. מאידך עלולים היחסים בינה לבין איראן להיכנס לסיחרור ולהתלקחות. ברקע מאלימות על ארה"ב פרשת בני הערובה בלבנון, המוחזקים בידי כוחות הקשורים עם איראן, וכל מהלך חריג של ארה"ב עלול לפגוע בהם. על רקע מתיחות זו מקבל אסון המטוס משמעות של עימות נוסף וסכנת התלקחות.

מבחינת האיראנים מהווה אסון המטוס אמצעי נוסף לחימום האווירה הפנימית כנגד האמריקנים, וחיזוק דעת־הקהל התומכת במדיניותו של חומייני. מאידך, יתכן שהאיראנים ינסו לנצל את האסון, ולהשיג הישגים מדיניים מן האמריקנים, המעוניינים לחסל את הפרשה במהירות.

המפרץ הפרסי הוא היום אחד ממוקדי המתיחות המסוכנים ביותר. הצדדים המעורבים בו נדרשים שלא לשחק באש, שכן האוויר ספוג ממילא תערובת של דלק ואבק־שריפה. זהו אחד המבחנים האחרונים למימשלו של רייגן, והוא לא ירצה לסיים את תקופת נשיאותו בסדרה של אסונות והתלקחויות. יש לצפות שיידע לנצל את המשבר, ואולי אפילו לשבור באמצעותו את הקרח ביחסיו עם איראן. אך אפשרות זו תלויה גם במהלכים האיראניים, שאינם ניתנים לחיזוי.

„אל תעשה זאת" — קראו תומכי ארנס שהודיע כי לא יתמודד על המקום הראשון

הודעתו הדרמטית אמש הכתה בתדהמה את חבריו ● אחרי שאתמול הודיע גם שרון כי הוא מבקש להציבו במקום ה־22 — נותר דוד לוי מתמודד יחיד על המקום הראשון בשביעייה הראשונה ● ארנס נכנע, למעשה, למהלך הטקטי של שרון ונאלץ להתכופף ● בדבריו אמש אמר: אינני מן הנכנעים, אבל הגעתי למסקנה שאסור לי לפגוע באחדות המפלגה ● להחלטתו קדמו לחצים כבדים של מחנה לוי שאיים בקרע

דורית גפן

השר משה ארנס עורר אמש סערת רוחות בקרב מאות מתומכיו כאשר הפתיע אותם בהודעה בכינוס שנערך בתל־אביב, על החלטתו שלא להתמודד על המקום הראשון בשביעייה הראשונה. דבריו של ארנס היכו בתדהמה את חבריו, אשר שיסעו את הודעתו והתפרצו בצעקות „אל תעשה זאת, אסור לוותר, תחשוב עוד פעם, זה יפעל כבומרנג".

„לא, לא, לא"

רבים מהם עמדו וקראו ללא הרף „לא, לא, לא". אנשים מבוגרים בכו, ואשה צעירה התעלפה. במשך שעה ארוכה אי־אפשר היה להרגיע את האנשים אשר סרבו לקבל את הודעתו של ארנס. ח"כ מאיר שיטרית, שנטל את המיקרופון ונעמד על כסא אמר לארנס „כוחו של כל חבר לתבוע ממך, ואני תובע את זה בשם כולם. אתה לא יכול להוביל אנשים בסיסמה „קדימה", אלא עליך לומר „אחרי". ממילא דבריך לא יועילו, מוטב שלא תאמר אותם ותחזור בך". שיטרית הזכיר את מה שקרה בוועידת „חרות" לפני שנתיים ואמר שהלכנו אז להתמודדות, היו אלטרנטיבות. יכולנו לא להתמודד יכולנו למסור את התנועה למי שחפץ, אם רק יהיה איום במשבר. ההבדל בין התמודדות להתמוטטות הוא שכל אחד מכבד את התוצאות".

ארנס: לא לפגוע באחדות

כמי שנודע קיבל ארנס את (המשך בעמוד 4)

פירוש של דבר
טרור ב„חרות"

משה ארנס נכנע אתמול. זה קרה לו לנגד עיניהם הנדהמות של תומכיו. הסתלקותו מהתמודדות נגד דוד לוי לא היתה צעד אבירי. לא היה ויתור מרצון. היתה זו כניעה ללא תנאי ללחצים ואיומים שהופעלו על „חירות", וגרמו לשמיר פיק ברכיים. ארנס לא מאמין בכשלותה הדמוקרטית של „חרות". הוא מאמין באיומים של אנשי לוי, ובנסיון המר של ועידת הפיצוץ מלפני שנתיים. שרון לעומתו, שלא היה לו מה להפסיד, ויתר על המרוץ והחזיק את הכספת לארנס. זה נאלץ להתכופף כדי להרים אותה. יקח לו הרבה זמן ליישר את הגב שלו. ואנחנו חשבנו ש„חרות" המציאה את הסיסמה, כי מי שנכנע פעם אחת לטרור — יכנע תמיד.

דורית גפן

אין לו מקום

הדר נוסח חרות, ארנס מפנה דרך לדוד לוי.

אל מנויי „על המשמר" בחדרה

חה' ברוך פרברמן יצא לחופשה עד 20.7.88. במקרים של תקלות בחלוקה נא לפנות לסניף „דבר" טל. 332296.

מדף/כלכלה

עוד שנתיים — שפל

ד"ר ראווי באטרא: „השפל הכלכלי הגדול של 1990"; מאנגלית: ד"ר דוד כהן; עטיפה: אלי כרמלי; הוצאת מטר; יוני 1988; 208 עמודים.

מה שהכי בטוח, שיהיו לכם 44 אלף דולרים בצד ושתחזיקו את רובם בכספת ותחת הבלטות. אלה דמי הקיום המינימליים שיספיקו לכם לקיום במשך השפל הגדול שעומד להתרחש בעולם המערבי החל משנת 1990. כך מציע ד"ר ראווי באטרא.

בספרו המדהים מוכיח באטרא, פרופסור אמריקני לכלכלה, שלדבריו כבר חזה את נפילת השאה הפרסי ואת פרוץ מלחמת איראן־עיראק, כי קיימת מחזוריות כלכלית, הגורמת למשבר אחת לשלושים שנה בארצות הברית. במקרה שהמשבר איננו רציני, הוא פורץ בעוצמה גדולה יותר לאחר 30 שנה נוספות. הסיבה למחזוריות, אותה ממחיש באטרא בסיוע של טבלאות סטטיסטיות ודיאגרמות, נעוצה במשך הפעילות של דור. כל דור חוזר על שגיאות קודמיו, וסובל מאותה תוצאה.

אחת לשלושים שנה מגיעים לשיא כמויות הכסף, שיעור האינפלציה והפיקוח הממשלתי על המשק. זוהי ההקדמה, שלאחריה מובטחת אליבא דבאטרא, נסיגה כלכלית ועימה גידול באבטלה. יש נסיגות שעוברות כעבור זמן קצר, אבל נסיגה שנמשכת מספר שנים הופכת לשפל גדול, המלווה בהתמוטטות של בנקים ועסקים.

סוד השפל הגדול הוא ריכוז העושר בידי מעטים, שתוצאתו — עניים רבים, בנקים שמצבם רעוע והשקעות ספקולטיביות. כך פרץ השפל הגדול של 1929, לאחר שיותר משליש הנכסים בארצות הברית נמצאו בידי אחוז אחד של התושבים. ההתפתחויות הכלכליות של שנות השמונים, אומר באטרא, זהות בכל להתפתחויות של שנות העשרים, ובכלל זה ריכוז עצום של עושר בידי המאיון העליון. לכן, בשנת 1990, עם מלאת ששים שנה לשפל הגדול של 1929, צופה באטרא שפל גדול דומה.

ושאמריקה נתונה בשפל גדול, אין צורך להסביר מה קורה במדינת ישראל.

חנה איש־הורביץ

רק רקע / הכנסיה הקתולית

ריאקציה וקדמה

לפני 25 שנה קיבלה „מועצת הוותיקן" השניה, בהשראת האפיפיור פיוס השישי, שורת החלטות מהפכניות. המועצה הכירה בערכי החברה המודרנית, התירה תפילה בכל שפה, לא רק בלטינית ולטובת עמי העולם השלישי; ואימצה מה שנראה כגישה שמאלנית: תמיכה באיגודים מקצועיים, זכות השביתה ורפורמה אגררית.

זו היתה מהפיכה אמיתית שהצליחה לאחר שנסיונות קודמים מסוף המאה ה־19 נכשלו. ועוד, ב־1903 דחה אפיפיור אחר, פיוס ה־10, כל נסיון לרפורמה בכנסייה. ה„מודרניזם", כפי שכונה זרם שטיפח רעיונות ליברליים וביקורתיים בסוף המאה ה־19, נדחה כ„כפירה".

בעשורים האחרונים של המאה ה־20, מסתבר, חוזרת השמרנות לאופנה. כמו לאיסלם וליהדות יש לכנסייה הקתולית את ה„חיזבאללה" שלה: אנשי דת פונדמנטליסטים, הדוחים את חידושי המאה העשרים, ומבקשים להחזיר את הכנסיה מאה שנים ויותר לאחור. בראש הזרם הימני, המצטייר באור ניאו־פשיסטי ולאומני, עומד ארכיבישוף שוייצרי, מרסל לפבר. הוא דוחה את ה„חוקה הדתית" שעיצבה אותה מועצה, ובצעד הפגנתי הסמיך בשבוע שעבר ארבעה בישופים — ללא שביקש קודם לכך לקבל את אישור הוותיקן. הסמכת הבישופים, שזכתה לכיסוי מנקר עיניים באמצעי התקשורת (המגוונים), גררה תגובה חריפה. לפבר ותומכיו נודו מהכנסיה — צעד השמור למקרים חריגים באמת, וגורר גם אבדן משרה ופרנסה בקהילה. לפבר אינו נרתע. לדבריו, מאה אלף מאמינים תומכים בתנועתו, אותה הוא מכנה „מסדר פיוס ה־10" על שם אותו אפיפיור אנטי־מודרני. האם יתגבר הניאו־פשיזם הכנסייתי? ההיסטוריה, למרות סטיותיה, חד־כיוונית. ואת המאה ה־19 לא יכול לפבר להחזיר. החוזרים בתשובה הם תופעה הכרחית, כנראה, אבל חולפת.

המודרניסט פאולוס ה"ו

ירון אמתי

על המשמר בשטח/פסטיבל יפו

מופע על כל שעל

ירדנו ליפו, חשבנו אנשים קצת עייפים, בכל זאת תערוכת ה־40, ווימבלדון, אליפות אירופה, אולי יהיה קצת שקט, אפשר יהיה להגיע ביחידות. אבל איפוא, כבר בתור לאבולעפיה היה ברור

פלמנקו יפואי

ששלווה לא תצמח לנו מכאן. מילת המפתח בלילות יפו היא צפיפות. צפוף, אבל שמחה זה המוטו. מה גם שאסור לשכוח שהכל בחינם, ואצלנו לא נותנים להזדמנויות כאלה לחמוק.

הרחבה הפופולארית היא רחבת הריקודים, הגיל הממוצע 30 פלוס, את הילדים מושיבים בפינה ודוחפים להם ארטיק, תלקקו ותשתקו. בכלל מה רוצים מהילדים, הם עוד לא הספיקו לנשום אוויר של חופש גדול וכבר גוררים אותם מבמה לבמה, מכריחים אותם לשמוח, ממלאים אותם בחטיפים ובמיני מזונות ועוד אומרים להם שהכל בשבילם ושההורים בכלל היו מעדיפים להשאר בבית. פיחס, מכוערים. „מה שאני אוהב פה" אמר מישהו למישהו אחר, „שאיפה שאתה לא הולך יש מופע, למחז אם נמאס לך, אתה ישר יכול לחפש משהו אחר. אני אומר לך הצ'יץ הזה צריך לבחור בו עוד הפעם". בין לבין נסחפנו בזרם, איכשהו נפלנו על להקה של מכסיקאים עם סומברדו וכל שאר הפריטים המזהים, הם נראו כאילו לקחו אותם מקטע ממערבון ושתלו אותם ביפו העתיקה. היתה שם ילדה שהצטרפה בריקודי־בטן דווקא, לא נורא, ביפו הכל הולך. בסוף, בין משהו אחד למשהו נוסף, מצאנו במה שאפשר להקשיב בה לג'ז לבד, זאת אומרת לבד עם עוד 50 איש, או מי אומר שאין ביפו פרטיות.

יוסי וונו

ציורמצב

עורך „עמודאחורי": אמי לנדאו

רעל/יום־יומיים

ענישה הולמת

כששמעתי בחדשות שדקרו בשבת חייל בחוף אשקלון, סיננתי לעצמי קללה בשקט ואמרתי: כבר לא יכול חייל להתרחץ בשקט בחוף אשקלון בלי שאיזה ערבי מלוכלך ידקור אותו!

ואחרי שהתברר לי שהדוקר איננו אלא המציל של שפת הים שהתקוטט עם החייל ואחר כך הביא סכין ודקר אותו, מיד שאלתי את עצמי: מה יעשו לו לאותו מציל? איזה עונש יתנו לו לפני שיועמד למשפט? יפוצצו לו את הסוכה? יאטמו לו את המשרוקית? יגרשו את החסקה שלו ללבנון?

עד שבא לי רעיון לענישה הולמת: 48 שעות מעצר מינהלי בתוך להקת מדוזות חצי קילומטר מהחוף. ידיים לא קשורות מאחורי הגב כמו שעושים לעצירים אחרים, אבל כל נסיון לחרוג מערת המדוזות יגרור בעקבותיו מכת אלה מיומנת על הראש.

את ההתקוממות הזו של המצילים צריך לצרוב ביד ברזל בעודה באיבה. אחרת, אפילו חוף ים לצנן בו את חום בערת היערות לא יהיה לנו בקיץ הזה.

לזר

ספורטק/כשל־אולימפי

אכזבה צעירה

ההופעה הכושלת של נבחרת ישראל בקדם־האולימפי בסרטוחנבוש, הולנד, הוכיחה לכל, כי הכדורסל הישראלי כחול־לבן ניצב בפני שוקת שבורה. אם העסקנים הפוליטיים בהתאחדות לא יעשו חשבון־נפש אמיתי, נוקב, ובעיקר כואב, יתדרדר הכדורסל שלנו למצבם של השחייה והאתלטיקה.

האכזבה הגדולה הישראלית היו דווקא הצעירים — נדב הנפלד ועופר פליישר, מגליל עליון, תומר שטיינהאואר ממכבי חיפה, ובמידה פחותה גם איציק כהן ממכבי ת"א וניר רכלים ממכבי ר"ג. שלושת הראשונים קיבלו השנה מאות דקות משחק בליגה הישראלית. היו להם הרבה משחקים טובים. ציפינו מהם לכדורסל בהולנד. לניצוץ ויותר מזה, של כוכבות במדי הנבחרת.

לכמה תשבחות זכה השנה נדב הנפלד מי לא הילל אותו, הכוכב החדש של הכדורסל הישראלי, יורשו של מיקי ברקוביץ. ואז הגיע גמר גביע המדינה וכרך ליף נאלץ לשחק בשבילו. אמרנו מקרה. הגיע המבחן בסרטוחנבוש, והנפלד שוב תושר. לא במשחק אחד, בשלושה. מיקי ברקוביץ, בגילו, כבר היה כוכב בנבחרת ישראלית חזקה, ובמכבי ת"א שכל אירופה רעדה מפניה. דורון ג'מצ'י בגילו היה כוכב־על ישראלי. גם אירופה ריכרה בו בכבדות.

היום ברור שאת הכדורסל הישראלית ניתן להציל רק על־ידי עבודת תשתית יסודית, ארוכת שנים, מלמעלה. כמו בטניס. בצעד מיידי של עזרה ראשונה, יש לשלוח את

נדב הנפלד — חושך

הגבוהים שלנו, וגם את דורון ג'מצ'י, לשנתיים־שלוש אימון ומשחק בארה"ב. גם ברקוביץ חזר משם אחר, בשביל מה צריכה מכבי ת"א את איציק כהן הנוכחי על הספסל שלה?

מוטי בסוק

איום השביתה הכללית מחר בעינו — היום ניסיון נוסף להשיג הסכם

אבשלום קווה

הצוותות המורחבים של ההסתדרות, האוצר והמעסיקים הציבוריים יתכנסו היום אחרי הצהרים בניסיון נוסף להשיג הסכם שכר בשירות הציבורי. בישיבה ממושכת שהתקיימה אמש נתגלעו מספר מחלוקות העלולות להוביל את הדיונים למבוי סתום ולקיום השביתה הכללית, מחר או בתאריך אחר.

בין 12 ל־8 אחוזים

מדיוני אתמול עולה כי משרד האוצר מוכן כדברי הממונה על השכר יעקב דנון לגשר בין דרישת ההסתדרות ל־12 אחוזים לבין עמדת האוצר למתן 8 אחוזים, אך זאת תוך ויתור על רטרואקטיביות. נציגי ההסתדרות דחו על הסף אפשרות זאת משום שמשמעותה קיזוז מיידי בשיעור התוספת השנתית. כן מתנגדים המעסיקים הציבוריים לקביעת נקודות בדיקה בשנה השנייה של ההסכם. ההסתדרות מבקשת להבטיח את ההסכם באמצעות מנגנון זה מפני הידרדרות אפשרית באינפלאציה, או אף מפני פיחות אפשרי לאחר הבחירות.

נגד קיזוזים

נקודת מחלוקת נוספת היא דרישת האוצר כי מהתוספות הניתנות יקוזזו אותם דמי־גמולים הניתנים באמצעות חוק שכר מינימום או השלמת הכנסה. לטענת נציגי האיגודים יהווה הדבר פגיעה חמורה בבעלי השכר הנמוך ואין הם יכולים לתת יד לדבר.

בראש הנציגות ההסתדרותית עומד יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד וכן סגנו מאיר גת, וראשי האיגודים המקצועיים בסקטור הציבורי. משלחת המעסיקים הינה בראשות הממונה על השכר יעקב דנון. הצדדים לא עסקו בנושא הפחתת שעות העבודה השבועיות.

השביתה הכללית מחר

מטה המאבק המשותף להסתדרות ולאיגודים המקצועיים החליט אתמול כי אם לא תהיה התקדמות ממשית בשיחות תתקיים השביתה הכללית המיועדת למחר. ישיבת היום תכריע, ככל הנראה אם האיום יבוצע מחר, או יידחה למועד אחר.

צה"ל פוצץ שני בתים ואטם שניים נוספים בסינג'יל

אבי בניהו

בתיהם של שניים מתושבי הכפר סינג'יל שבאיזור רמאללה פוצצו ושניים אחרים נאטמו ע"י כוחות הבטחון אמש. הארבעה חשודים כמי שלקחו חלק בהתארגנות לצורך ביצוע מעשי תקיפה וידוי בקבוקי תבערה לעבר ישראלים ותושבים מקומיים, שנחשדו על ידם כמשתפי פעולה עם השלטונות. בין היתר מיוחסים לארבעה זריקת בקבוק תבערה לעבר אוטובוס ישראלי שהיה בדרכו לשילה וזריקת בקבוק תבערה לעבר ביתו של תושב מקומי שנחשד על ידם כמשתף פעולה.

חסיין פארס: הריסת הבתים במגזר הערבי — פרובוקציה

כתב "על המשמר"

"מדיניות הממשלה בהריסת בתים בכפרים ערביים היא פרובוקציה נגד האוכלוסיה הערבית כולה, שמטרתה להעכיר את החיים המשותפים בין שני העמים ולהקצין את העמדות", אמר אמש חסיין פארס, לאחר סיור בכפר מעווידה שם נהרסו אתמול מספר בתים.

פארס אמר כי אילו שר־המשטרה היה נוהג בפקחות לא היה נותן יד לשיגור כוחות השוטרים למבצע והיה מונע את ביצוע מזימת הליכוד, המכוונת גם נגד מפלגתו.

"אם יש בכוונת מדיניות זו לגרום לערביי ישראל להתייאש ולסייע בהגשמת חלומם של "הטרנספר־יסטים" הרי תשובתי היא שערביי ישראל רואים במדינה זו מדינה משותפת לבני שני העמים", אמר פארס. (ראה ידיעה בעמוד 17).

מאמצים לשכנע השוק המשותף לאשר את ההסכם עם ישראל

מוטי בסוק

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין העביר אתמול מסר אישי משר החוץ שמעון פרס לנשיא פורטוגל מריו סוארז. במכתב מבקש פרס את עזרתה של פורטוגל, מחר, בפרלמנט האירופי בשטרסבורג, בהעברת שלושת ההסכמים עם ישראל. כידוע אמור פרלמנט זה להצביע על מתן מעמד מועדף לישראל, בדומה למעמד הניתן למדינות אחרות שאינן חברות בקהילה האירופית. מעריכים כי ההכרעה בשטרסבורג תיפול על חודם של קולות בודדים.

פלשתינים מעטים בלבד באו למסיבת הקונסוליה האמריקנית

מנחם ענברי

הקונסוליה האמריקנית בירושלים ערכה אתמול מסיבת קבלת פנים לישראלים ולפלשתינים לרגל יום העצמאות האמריקני. מספרם של הפלשתינים היה קטן, ותומכי אש"ף נעדרו. באו רק מקצת תומכי ירדן, וכן באו אישים קומוניסטים ישראלים. הקונסול, פיליפ וילקוקס, בירך את המוזמנים והביע צער על יירוט המטוס האיראני.

נתניהו מצדד בגרוש "מאות מסיתים כדי לסיים ההתקוממות"

רויטר

בנימין נתניהו, מי שהיה שגריר ישראל באו"ם, קרא לארה"ב לחתום על ברית איסטרטגית במתכונת של הבריתות הנחתמות במסגרת נאט"ו עם ישראל, כדי להבטיח את האינטרסים המערביים במזרח התיכון. נתניהו אמר בשיחה עם כתב רויטר כי הוא מצדד בגירושם של מאות "מסיתים פלשתינים", כדי לשים קץ להתקוממות בגדה המערבית ורצועת עזה.

הוא דחה את הפשרה הטריטוריאלית המוצעת על ידי מפלגת העבודה וארה"ב ואמר "אין אנו חושבים שנוכל להגיע 'לשלום בזמננו' או לשלום שיושג מחר. אנו "מאמינים שרק גישה אבולוציונית תוכל להביא את השלום". נתניהו הטעים כי "הסוג היחיד של שלום הגיוני אותו נוכל להשיג — הוא שלום חמוש", והוסיף "אנו נמצאים במזרח התיכון ולא במערב התיכון".

ז'ילוני תובע להבטיח רוכשי הדירות מ"יובל־גד"

כתב "על המשמר"

אפרים ז'ילוני יו"ר סיעת מפ"ם בהסתדרות פנה אמש בבקשה למנכ"ל כור בני גאון להתערב מייד בפרשת "יובל גד" ולהודיע בשם הנהלת כור ו/או הנהלת יובל גד, כי החברה תעמוד בהתחייבויותיה כלפי רוכשי דירות בהתאם לחוזי הרכישה.

"בימים האחרונים פנו אלי זוגות צעירים אשר רכשו דירות במיטב כספם מחברת יובל גד ובשל האירועים הכלכליים וחוסר הוודאות באשר להמשך קיומה, הם חוששים מהמשך הידרדרות החברה. ומן האפשרות שכספם מונח על קרן הצבי", אומר ז'ילוני בפנייתו. ז'ילוני מבקש מגאון לפעול כדי למנוע טרגדיות משפחתיות כתוצאה מפשיטת רגל של קבלני בניין, שלא עמדו בהתחייבויותיהם לרוכשי הדירות.

איש הליכוד, ראש מועצת אריאל, השתתף בסימפוזיון עם נציג אש"ף

רון נחמן, שנפגש עם עפיף סאפיה: לא ידעתי על הזימון

מנחם ענברי

איש הליכוד, רון נחמן, ראש מועצת אריאל, השתתף בסימפוזיון בארה"ב יחד עם איש אש"ף עפיף סאפיה. הסימפוזיון נערך לפני כשנה, אבל על פרטיו נודע רק כעת. עפיף סאפיה הוא נציג אש"ף בהולנד, והיה קודם לכן מזכירו של ראש אש"ף יאסר עראפת. בסימפוזיון השתתפו פלשתינים אחרים, כגון חנה סניורה עורך היומון אלפג'ר, ופלשתינים אורחי ארה"ב.

טוען כי לא ידע

רון נחמן אמר לכתבנו כי הוזמן לסימפוזיון בידי הוועד היהודי אמריקני מבלי שידע שישתתפו בו חברי אש"ף. אשר לחנה סניורה, אמר כי אם שר־החוץ שמעון פרס נועד עמו, הרי אין בו פסול. עוד מסר כי בסימפוזיון גם השתתף איש השגרירות הישראלית בוושינגטון וכן ישראלים אחרים כמו פרופ' הרכבי, מירון בנבנישתי ונוספים. הוא מסר כי "נתן הרצאה, מלווה בסרט על אריאל, והשאיר על מאזיניו רושם רב."

● כ־200 בנים ובנות למשפחות ישראליות המתגוררות בארה"ב וקנדה, יגיעו ארצה השבוע להשתתף בתוכנית "חץ וקשת" המאורגנת על־ידי תנרנ"ע בשיתוף עם מחלקת הנוער והחלוץ בסוכנות ותנועת הצופים.

הננו מודיעים בצער
על מותה של סבתא
נחמה קשפיצקי
ההלוויה היום, 5.7.88, בשעה 15.00
המשפחה וקבוץ גן־שמואל

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של
סבא
יוסף ביטלמן
ההלוויה היום, יום ג' בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ גן שמואל

"על המשמר" עתון יומי
הוצא"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקדואר נעל ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר מרדים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: רח' סנונר 17, טל' 673673. 33134. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

אלישבע איילון

ז'ניה גרשפלד על פיצוח "תו השעה":

ידעתי מהרמז הראשון, ולקח לי חודשיים להשיג אותם בטלפון

כמה כסף קיבלת, ומה תעשי בו?

— עוד לא קיבלתי. אני עוד המומה כנראה שגל"צ ישלחו לי צ'ק ע"ס 5.500 שקל. לא, אני לא חושבת לתרום את הכסף, אני חושבת שמישהו יתרום לי. אני אשה עובדת ויש לי חמישה נכדים. בשבילי זה הרבה כסף.

איך הצלחת?

— בזכות המזל. מזל שתפשתי את גלי צה"ל. אני עוד לא קולטת שהצלחתי להשיג אותם. חודשיים ניסיתי ולא תפשתי אפילו לא פעם אחת. את התשובה ל"תו השעה" ידעתי כבר מהרמז הראשון. הרמז היה "אם תסתכלי לי בעיניים תמצאי את התשובה." האינטואיציה הראשונה שלי היתה שזהו שיר מתוך המחזה ד"ר דוליטל. שיר לכלבת־ים. כשהסכום הגיע ל־4000 שקל, הרמז היה "אם לא תנחשי מהר אזעק לרופא" הלא הוא ד"ר דוליטל.

ואז גם שלחת מכתב לגל"צ.

— נכון. שלחתי מכתב נחמד שהקריאו אותו ברדיו. ביקשתי מהם עזרה או עצה כיצד לתפוש אותם טלפונית, כי אי־אפשר לנסוע לבניין גל"צ ולמסור את התשובה. רק בטלפון. כמו כן רשמתי שאני הזמרת הראשונה של חיל־האוויר כך שיש לי צירוק טוב. אמרתי שאני יודעת את התשובה בוודאות. מכתב נוסף עם התשובה סגרתי במעטפה ושמתי במקום בטוח. אתמול בבוקר, כשבעלי סוף סוף השיג את גל"צ, ידענו שצדקתי. אחרי זה אמרו בתכנית שהיה מישהו שהכריזו שהוא יודע את התשובה, אבל מחכה שיגיעו ל־10 אלפים שקלים. טוב, הוא לא התקשר, ולי יש עכשיו הרבה כסף.

אלישבע איילון

מסך ראשון

גיורא מנור

המחול הצעיר חי בשכונת התקווה

כאחד מאלה שנאלצו לראות יותר משלושים (!) עבודות בשלבי עבודה שונים, על מנת לבחור מכולן את אלה שיופיעו לבסוף בתכניות גוונים במחול, עלי לציין את הפתעתי לטובה מן השכלול והשיפוץ, שהכניסו היוצרים, שעבודותיהם הוצגו ביומו השני של המפגש באודיטוריום רוזה.

"נטישה" מאת ערה זקס, בביצוע קבוצת "ארמנע", הוא מופע בן 50 דקות — מסתבר, שכמעט שום יוצר צעיר המכבד את עצמו אינו מסוגל להתבטא בפחות משלושה רבעי השעה — שבו חלקים, שונים מאוד סגנונית זה מזה. פתיחתו באימפרוביזציה מאורגנת היטב של מחול שהוא בעצם תרגילי חימום, המתחלף בסצינה משפחתית של נטישת חפצים ופירוד משפחתי (שהטקסט המלווה אותו הופרע על־ידי השמעת הדיבורים החוזרים על עצמם אובססיבית גם מהפס־קול, כפלייבק), ושוב לתנועה צורנית מסוגננת וחוזרה לסצינת מיטה תמתית למרי. ככל שהתנועה היתה מופשטת יותר, כך היטיבה "לעבוד". כי למשחק הדראמטי־התנועתי כללים משלו, והכוריאוגרפיה "הטהורה" היתה הרבה יותר מיומנת ומשוכללת מן הבימוי והמשחק. למרות זאת היה זה בעיני מופע מהנה ומרשים.

לחקת "גופים מדברים", עימה עבדה מירב זמרי על יצירתה "ארם לארם" היא עולם אחר לגמרי. זהו קווארטט בשני זוגות, הלבושים בבגדי־גוף מבריקים, מחולקים לחלקים צבעוניים החוצים את הגוף, וההתרחשויות ביניהם משורטטות בקווים חדים, מוגדרים היטב.

"מאנדלה" מאת ובביצוע עדה בילו (עם סיגל גרשוני) הוא דואט בטעם המזרח הרחוק והלא כל כך רחוק (הודו ומארוקו), שעיקר הנאתו בתנועה החושנית והנוכחות הבימתית המצויינת של עדה בילו עצמה.

תמר פורר עיצבה סולו שהוא דואט, עבור עצמה וגזע עץ יפה כל כך, ששום פסל מלבד הטבע עצמו לא היה מסוגל לעצב כמותו, ולזכותה ייאמר, שהיא אינה מציגה מין קטלוג של כל האפשרויות הטמונות באביזר, אלא לשה אותו ואת עצמה לשותפות אמיתית. בעיני היה סולו זה אחד מההישגים הבולטים של "גוונים" עד כה, ועוד היד (והרגל) נטויה...

ביקורת חצות

יוסי ונונו

שינפלד היתה רחוקה מדי

בערב השלישי של "לילות יקר" תפסה רינה שינפלד ותיאטרון המחול שלה את הבמה המרכזית בגן הפיסגה.

אני לא יודע מי החליט למקם אותה דווקא שם, אבל זו היתה טעות. צריך הרבה כוח כדי לשבת על הדשא בליל קיץ חם ולראות מחול מודרני ועוד ממרחק רב. חלק גדול מהקהל חשב כמוני והעדיף במות אחרות.

ברחבת הכנסיה ניגנה ושרה "המריאצ'י דה אמריקה", חבורה של מקסיקנים שיודעים לעשות שמח. המוזיקה, פולקלור מקסיקני לתיירים, ומוזיקה ייצוא. קטעים מהסוג של "לה במבה". אם לא מתעקשים על עומק אפשר להנות.

ברחבת קדם, ניגן ז'אס קורן המצויין, סטנדרטים של ג'ז. הביצועים התאימו לאווירה ולאוויר הפתוח ולמרות הרעשים ממקסיקו מצד ימין, והפלמנקו מצד שמאל, נהנתי.

עוד שמעתי את האנסמבל הווקאלי של בית ספר רימון שקצת דורך במקום לטעמי, וראיתי את קבוצת טעם אישי, מעניינת.

במלאות 10 שנים למותה של
שולמית בן מאיר
תערך אזכרה בבית מפ"ם ברמת־גן, רח' ביאליק 54,
מחר יום רביעי, כ"א בתמוז תשמ"ח
6 ביולי 1988
במסגרת האזכרה יתקיים רב־שיח על חופש העתונות והגנה על זכויות הפרט.
בהשתתפות: צביה בן־שלום, ישראל זמיר, לוי מורב
מנחה: יוסף קרני
— הציבור מוזמן —

שריר הביא לכנסת את הצעת הרפורמה בבתי המשפט ונתקל בביקורת חריפה

צבן: לא לסגור את בג"ץ במגדל שן ● רוב הדוברים מחו על קיום הדיון החשוב כה סמוך לפגרה

בצלאל עמיקם

הרפורמה במערכת המשפט חייבת לעבור משוכה גבוהה בטרם תאושר על ידי הכנסת, לאור הביקורת החריפה בה נתקלה אתמול במליאה.

שר המשפטים, אברהם שריר, שהציג את פרקי התוכנית לשינויים מבניים בבתי־המשפט, אמר כי על פי ההצעה תבוטל ההפרדה המלאכותית של הערכאה הראשונה לשני בתי משפט, בית משפט שלום ובית משפט מחוזי. כל הערעורים הפליליים והאזרחיים, שנדונו עד כה בבית המשפט המחוזי ובבית המשפט העליון, יידונו מעתה ואילך בבית המשפט לערעורים. ביהמ"ש העליון, שישוחרר ממעמסת אלפי הערעורים, יקדיש את זמנו לתיקי בג"ץ ולעניינים פליליים ואזרחיים חשובים ועקרוניים.

שריר סיפר כי בהסכמת בית המשפט העליון ונשיאו ובברכת האוצר ייעשה המעבר בהדרגה. תחילה יוקמו מחלקות ערעור בבתי המשפט המחוזיים, ולבסוף יופעל מנגנון הקבע של שלוש הערכאות.

ראשון הדוברים היה ח"כ יאיר צבן, שיצא בהתקפה חריפה כנגד שר המשפטים המגיש חוק יסוד השפיטה בהליך חפוז, על־סף יציאת הכנסת לפגרה, ותוך עימות חריף עם השופטים. "גם אילו הייתי מסכים לכל אות בחוק שלך, השר שריר, הייתי קורא לך: היכבד וקח את החוק חזה בחזרה לממשלתך", אמר.

צבן גינה את שריר במילים חריפות על ניסיונו להחשיד את השופטים המחוזיים כאילו רק דאגתם למעמדם ולשכרם מניעה אותם. "אתה, השר שריר, כורת במו פיך את הענף שמערכת המשפט, שאתה מופקד על תקינותה, יושבת עליו".

צבן שלל את המגמה לסגור את בית המשפט העליון במגדל־שן של דיונים בעניינים עקרוניים בלבד, וצידד במסקנותיה של ועדת לנדוי, שגרסה כי "ראוי שבית המשפט העליון יוסיף להיות קרוב אל המציאות של חיי החברה והמשק". "שאלה זאת אינה משפטית בעיקרה, אלא פילוסופית־חברתית, ובחברה הישראלית, השסועה בניגודים חברתיים, מעמדיים, לאומיים, פוליטיים ותרבותיים, חיוני שביהמ"ש העליון יישב ממש בתוך עמו" — אמר ח"כ צבן.

ח"כ דוד ליבאי הגדיר את הרפורמה כהצעת בוסר. הוא העיד על עצמו, כמי שמכיר את המערכת, ויוצא ונכנס בה בעצם הימים האלה, שאינו מבין במה הרפורמה הזאת תסייע לחיסול הפיגורים הרבים. ליבאי התריע מחר מפני פגיעה בשורה ארוכה של שופטים בכירים ונטילת סמכויותיהם ומאידך שלל "הקפצת" שופטים ממערכת בית משפט השלום והשוואתם לרמה של שופטים מחוזיים. את האשם במצבה הירוד של המערכת המשפטית, רואה ליבאי במחדלי הממשלה. "הצעת נפל חפוזה לא תביא את הגאולה", אמר.

גם ח"כ שולמית אלוני אינה חושבת שהצעה כה מהפכנית ומעוררת מחלוקת אפשר להביא בשלהי דיוני הכנסת כאשר לוועדת חוקה, חוק ומשפט נותרו כחמש ישיבות ונושאים רבים. "יש הרגשה שרוצים להפוך את הכנסת לחותמת גומי ולמנוע בעדנו אפשרות לבדוק אופציות אחרות, שאולי הן התשובה לליקויים שעלינו לתקן". אלוני תומכת בשינויים במערכת אולם מעדיפה את הצעות ועדת לנדוי.

ח"כ אמנון רובינשטיין הציע לוותר בשלב זה על הרפורמה הרחבה, ולהסתפק בפתרון חלקי — הקמת מחלקות לערעורים בבתי המשפט המחוזיים, שיורידו את העומס העצום הרובץ על בית המשפט העליון.

המערך מתנגד לרפורמה: שריר הטעה הממשלה

יורם בר

סיעת המערך החליטה בישיבתה אתמול להתנגד לחוק השפיטה שהביא שר המשפטים אברהם שריר, לדברי חברי המערך, שריר הטעה את הממשלה כשהביא את החוק לאישורה. הוא טען, כי הרפורמה זוכה לתמיכת השופטים, אך למעשה, תמך בה רק נשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר, ומרבית השופטים מסתייגים ממנה.

השר שחל אמר, שלא יתכן לעשות רפורמה בניגוד לרצון מי שיוציבו לקיימה. "באיזור ארכאות ללא תוספת תקנים, לא תהיה כל רפורמה", אמר. הפרופסור למשפטים ח"כ דוד ליבאי אמר, שצריך להתנגד לחוק ללא פשרות. "שריר לא תרם מאומה למערכת המשפט, והצעתו אינה רפורמה של ממש. הדבר הנחוץ היחידי הוא הקמת בית משפט לערעורים", אמר.

התחיה מציעה אי אמון בגלל הגולן

יורם בר

סיעת התחיה הגישה אתמול הצעת אי־אמון בממשלה על רקע מצב היישובים בגולן. בהצעת אי־האמון כותבת ח"כ גאולה כהן, "ממשלה שמביאה לנטישת מאות מתיישבים מהגולן מרוקנת מתוכנו את חוק החלת הריבונות על הגולן, ומסכנת את אחיזתנו הביטחונית והמדינית עליו".

התנגדות בוועדה להצעת ח"כ שמאי לחוק בחירות בהסתדרות

יורם בר

חברים בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת השמיעו ביקורת קשה על הצעת החוק של יעקב שמאי, לאפשר לאנשים שאינם חברי הסתדרות להצביע בבחירות להסתדרות, ולהטיל פיקוח של שופטים על מערכת הבחירות.

חברי הכנסת שולמית אלוני, גדי יציב ודוד ליבאי אמרו, שהצעת החוק גרועה ואינה ראויה לדיון.

היועץ המשפטי של משרד הפנים, עורך דין שפט, התנגד להצעתו של ח"כ שמאי, להצמיד את הבחירות להסתדרות לבחירות לכנסת. יו"ר הישיבה ח"כ אוריאל לין, דחה את המשך הדיון, כדי לאפשר לח"כ שמאי העסוק בבחירות המקדימות בתנועת החירות, להשיב על דברי הביקורת של חברי הוועדה.

מתנול יוכנס לדלק בצפון

יורם בר

מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית ד"ר נתן ארד, מסר אתמול בוועדת הכספים של הכנסת, כי משרדו נערך לקראת הכללת מתנול במחצית השנה הקרובה בבנזין 96 אוקטן המשווק בצפון הארץ, כדי לצמצם את זיהום האוויר.

ביקור בזק

ראש הממשלה שמיר היה אתמול אורח חברת בזק וביקר במתקני החברה. בתמונה: שמיר עם קסדת בטיחות (למה דווקא לו?) ב"צינורות התקשורת" (צילום: ישראל סימיונסקי)

במערך עוד פועלים למען חוק הפרדת הבחירות, אך מתכוננים לכישלון

"ח"כ רייסר משהה את החוק בוועדה — מעשה ללא תקדים לגבי חוק שיש לו רוב ברור בכנסת"

יורם בר

סיעת המערך נואשה כנראה מסיכוייה להעביר בכנסת את החוק להפרדת הבחירות לכנסת מהבחירות המוניציפליות. בישיבת סיעת המערך הציעו השר שחל וח"כ דוד ליבאי הצעות שונות כיצד לכפות דיון והצבעה בנושא על יו"ר ועדת הפנים, ח"כ מיכה רייסר, המשהה את הדיון, אך בו זמנית כבר העבירו מסר לראשי הרשויות המקומיות מהמערך, שכדאי להם להיערך לבחירות במקביל לבחירות בכנסת.

בדיון בסיעה המליץ השר שחל על שני כיווני פעולה. האחד — למצות את ההליך בוועדת הכנסת ולכפות את הדיון בוועדה באמצעות הרוב שיש בה לתומכים בו. השני — ליזום את הטיפול בחוק דרך ועדה אחרת. הדבר אפשרי אמנם על פי התקנון, אך יושבי הראש של הוועדות מטעם המערך, אורה נמיר ודוד ליבאי, הסתייגו מאפשרות זו, מחשש שהשיטה תינקט בעתיד נגדם.

בישיבה צוין כי יש תקדימים שבהם הישהו ועדות פעולות של חקיקה אך תמיד מדובר היה בחוקים שעברו בגלל רוב מקרי. הפעם מדובר בחוק הנתמך על־ידי מרבית חברי הכנסת, והשהייה של חוק עם רוב ברור אין לה תקדים.

מישיבת ועדת הכנסת שנועדה להיום ייעדרו היו"ר, מיכה רייסר וממלא מקומו, אלי קולס. בראש הישיבה יישב אוריאל לין מהליכוד, ובדעת חברי המערך לכפות על הוועדה לדון בנושא.

הוכפלו הפרסים לאמנים צעירים

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, החליט להכפיל את תקציב המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות המיועד לעידוד אמנים ישראלים, התקציב החדש יהיה 500,000.

צעד ראשון בביצוע מדיניות זו נעשה עם הענקת פרסים, בסך כולל של 16,000 שקל, ל־10 אמנים צעירים שהציגו עבודותיהם במוזיאון רמת־גן.

● במעמד מפקד חיל האוויר, ראש עיריית ירושלים, ותיקי טייסת א' של חיל האוויר ו־100 מתנדבי מח"ל (מתנדבי חוץ לארץ) ממלחמת השחרור, הוסר אתמול, הלוט מעל לוח הנצחה בעמק המצלבה בבירה לטייסים הראשונים, שקיימו את הגשר האווירי עם ירושלים הנצורה.

ח"כ צבן מציע חוק לעזרת נכים באוטובוסים ורכבות

יורם בר

ח"כ יאיר צבן הניח אתמול על שולחן הכנסת הצעת חוק, לחייב להתקין בכל אוטובוס ורכבת נוסעים משטחי כניסה ויציאה לנכים. על פי הצעתו, האמצעים ייכנסו לשימוש בהדרגה, ותוך שבע שנים כל האוטובוסים והרכבות יותאמו בהתקנתם.

בדברי ההסבר לחוק אומר צבן, כי ישראל מפגרת בתחום זה אחרי מדינות לא מעטות במערב. והחובה עלינו, בארץ שיש בה נכים רבים מהמלחמה בנאצים וממלחמות ישראל, מוטלת החובה לדאוג דאגה מיוחדת להגנת זכויותיהם.

השופטת בן פורת נשבעת אמונים בכנסת (צילום: רחמים ישראלי)

השופטת בן פורת נשבעת אמונים כמבקרת המדינה

בצלאל עמיקם

חילופי משמרות היו אתמול בין בית המשפט העליון למשרד מבקר המדינה. בבוקר הושבע מבקר המדינה הפורש, יעקב מלץ, לכהונת שופט בבית המשפט העליון. הטקס נערך בהשתתפות שופטים, שרים וחברי כנסת. שעות אחדות לאחר מכן השביעה הכנסת את שופטת בית המשפט העליון הפורשת, מרים בן־פורת, לתפקיד מבקר המדינה. במעמד בכנסת בלטה הופעת השופטים לעומת היעדרות מרבית הח"כים.

בחירות 88'

מפ"ם רוצה את שמה על הפתק

ח"כ חייקה גרוסמן הגישה הצעת תיקון לחוק הבחירות, הבאה לאפשר לרשימות להתמודד בבחירות עם פתק הצבעה ובו סימון בן שלוש אותיות. על־פי החוק כיום, רשימה עצמאית רשאית להוציא פתק הצבעה ובו שתי אותיות בלבד. הזכות לשלוש אותיות שמורה לרשימות המשותפות לכמה סיעות (מערך־ליברלים או מפא"י־אחדו"ע).

בנימוקיה להצעת החוק, אומרת ח"כ גרוסמן, כי מפלגות ורשימות מועמדים המזוהות היסטורית עם כינוי־זיהוי בן שלוש אותיות, ואינן מורכבות מיותר מסיעה אחת, מקופחות בחוק הקיים, כיוון שנמנע מהן להופיע בבחירות עם כינוי בן שלוש אותיות, ללא הצדקה סבירה.

הצעת החוק באה לאפשר למפ"ם לרוץ לבחירות הבאות עם פתק הצבעה בו יופיעו האותיות: מפמ.

וירשובסקי: לדחות את הפגרה

ח"כ מרדכי וירשובסקי מר"ץ פנה אתמול ליו"ר הכנסת בדרישה להאריך את מושב הכנסת. לדבריו, לנוכח העובדה שלפחות במחצית הכנס הנוכחי היתה הכנסת משותקת הלכה למעשה בשל ההתמודדויות והפנימיות במפלגות, יש להוסיף חודש לפעילותה, כדי שאפשר יהיה לסיים בצורה נאותה את עבודת המושב הנוכחי.

פיקוח דת דחה חברות — פרס לא בא למסיבה

אצל שמעון פרס, אימת הדתיים חזקה מחברות. זאת למדו בסוף השבוע האחרון חבריו של פרס, שהתכנסו למסיבה לכבוד העיתונאי חגי אשר מ"מעריב".

הנוכחים, מרביתם בשר מבשרה של תנועת העבודה, עם קשרי ידידות של שנים, לא העלו על דעתם ששמעון פרס, ידידו הקרוב של אשר, ייעדר.

פרס הצליח להפתיע את הנוכחים ושיגר מכתב, בו הבהיר כי בצער נבצר ממנו להשתתף באירוע בגלל קדושת השבת. אם אני הייתי חבר של פרס, הייתי נעלב. כך בדיוק קיבלו את המכתב חבריו הרבים של פרס שנכחו במקום. האירוע התקיים בירושלים, לא רחוק מביתו של פרס.

גולדשטיין רוצה בחירות בבתיה"ס

ח"כ פנחס גולדשטיין מהליכוד מחה על החלטת שר החינוך, שלא לאפשר לנציגי המפלגות להרצות בפני תלמידי בתי הספר בשנה הבאה. לדבריו, ההוראה היא פגיעה בדמוקרטיה, ונובעת מתוצאות ההצבעות בקלפיות המדגמיות בבתי־הספר, אשר ברובן זכה הליכוד להוב ברוב ברור.

יורם בר

המשכים

הושבתו כל שרותי מד"א

(המשך מעמוד ראשון)

להתייעלות הארגון מבלי שיהיה צורך לסגור תחנות. אך לשווא", אמרה שרת הבריאות והוסיפה, כי בהתנהגות האוצר כלפי מד"א יש משום רצון להכתיב את מדיניותו ולהביא להפיכת מד"א לארגון פרטי, דבר שלא יעלה על הדעת במדינת ישראל", אמרה.

העובדים לחופשה מאורגנת

אתמול ב־13.30 קיבלו נהגי האמבולנסים של מד"א הודעה באלחוט כי על־פי ההחלטה של מועצת עובדי מד"א יוצאים כל העובדים לחופשה מאורגנת עד להודעה חדשה. מאתמול בצהרים אין אפילו תורן בתחנת העזרה ראשונה וכל השירותים של מד"א מושבתים, כך שלא רק שאי־אפשר היום לקבל טיפול סביר בבתי־החולים בארץ, אפילו להגיע לבתי־החולים באמבולנס אי־אפשר.

אמבולנסים פרטיים

בימים רגילים עונים שירותי מד"א על כ־175 קריאות ביממה. מאתמול הושבו פני כל הנזקקים לשירותי מד"א ריקם. אורחים רבים פנו לשירות אמבולנסים פרטיים למוניות ואף למשטרה, אם כי לאף אחד מהגורמים הנ"ל אין את הציוד הקיים בניידות הטיפול נמרץ במד"א.

שלשום נפטר יוסף סעדיה (60) ממגדל־העמק לאחר שלקה בהתקף לב, ובגלל עיצומי העובדים משלשום נשלח אליו אמבולנס רגיל. ממד"א נמסר שספק אם ניידת טיפול נמרץ היתה מצילה את האיש שהיה חולה לב במצב קשה.

ההחלטה על היציאה המאורגנת לחופשה באה משום שעובדי מד"א לא קיבלו את משכורת יוני עד אתמול בצהרים. חצי מיליון ש"ח שהורים משרד הבריאות לתשלום מקדמות נבלעו בחשבון הגרעוני של מד"א, הטוענים כי מדובר בחוב ישן של משרד הבריאות ובכל מקרה דרושים 1.5 מיליון ש"ח לתשלום המשכורת. במד"א אומרים כי "לאנשים במדינה הזאת משלמים פיצויים של מיליוני שקלים אך לממשלה הזאת אין 1.5 מיליון ש"ח כדי להציל חיי אנשים".

האוצר: לפטר 150 עובדים

באוצר טוענים כי השביתה נועדה ללחוץ על האוצר להורים למד"א כספים, אשר לא יבריאו את הארגון, בלי יישום המלצות הכודק מלפני עשרה חודשים, לא ייצא מד"א מהמשבר התקציבי שלו, אומרים באוצר. האוצר הודיע כי מצידו יהיה מוכן לכבד את כל המלצות הבודק, כולל העלויות שזה יעלה לאוצר, בתנאי שמד"א ימלא את חלקו, כלומר, יסגור בין היתר, את מחצית ממוקדיו ויפטר 150 עובדים. במד"א משיבים כי גם המשטרה או מכבי־

אש אינם שירותים רווחיים, כפי שדורש האוצר. נשיא מד"א פרופ' אריה הראל קרא אמש לאוצר להורים 700 אלף ש"ח למד"א כדי שהשירותים יחזרו לתקנם. לפחות עד שיימצא פתרון יסודי יותר. הוא פנה במברקים לראש הממשלה ולנשיא הרצוג כבר לפני ימים אחדים, כדי שיתערבו במשבר, ועדיין לא קיבל תשובה.

היום בבוקר יופיעו נציגי העובדים של מד"א בפני ועדת העבודה והרווחה של הכנסת בנסיון לפתור את המשבר.

מגעים עם הרופאים

אתמול נמשכו מגעי השיכנוע וההסברה בין משרד הבריאות לרופאי המדינה, ובין הנהלת קופת־חולים לרופאיה, לגבי הסדר קיצור תורים שקיבלה ועדת השרים. רופאי המדינה נפגשו עם מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' יורם לס והעלו בפניו שאלות שלטענתם לא היו לו תשובות עליהן. בערב נפגשו רופאי המדינה עם שרת הבריאות והעלו בפניה את אותן השאלות. נודע כי התעריפים עבור ניתוחים, שהן הנקודות היותר מקוממות לגבי הרופאים, לא נופלים בהרבה מאלה של הסכם קופת־חולים אותו תוקפים הרופאים.

הרוקחים והמעבדות

גם הרוקחים משביתים היום את כל שירותי הרוקחות בבתי־החולים הציבוריים. מזכירות עובדי מינהל המשק מתכנסת היום לדון בצעדי העובדים, נוכח העובדה שלא נועצו בהם בהצעה לקיצור תורים. עובדי המעבדות משביתים החל ממחר את העבודה בכל מרפאות קופת־חולים באיזור העמק לתקופה בלתי מוגבלת, לאור אי־היענות הנהלת קופ"ח לדרישתם להחיל את שכר העידוד. מטה החירום של עובדי המעבדות במרפאות מתכנס היום כדי להחליט על החרפת הצעדים בכל רחבי הארץ.

· רופאי המרפאות הקהילתיות מאיימים להתחיל בהשבתות מלאות ואזוריות של המרפאות בשבוע הבא

אמבולנס מתנדבים

עתים

בעקבות השביתה במד"א החליטה אגודת "עזרה למרפא" שליד חסידי בלז בבני ברק להפעיל אמבולנס וחובשים מתנדבים במשך כל היום והלילה. מרכז האגודה נמצא ברחוב הרב וונגפלד במרכז המסחרי בשכונת רמת אלחנן בבני ברק. הנזקקים יוכלו לפנות לטלפון: 770730, 761530, באיזור חיוג ת"א.

"אל תעשה זאת"

(המשך מעמוד ראשון)

החלטתו אתמול אחה"צ והודיע על כך לראש הממשלה בשיחה טלפונית. בדברי ההסבר שלו לחבריו מחוג "תגר" בתנועת "החרות" אמר: כל אחד מכיר את מערכת השיקולים שלי, אני לא מן הנכבעים ולא מן הנסוגים. השאלה ששאלתי את עצמי ב־24 השעות אחרונות, שעה שעה, דקה דקה, האם אנו יכולים לעבור את המבחן הזה בלי לפגוע ברימוי של האחדות שהשגנו בשנתיים האחרונות, האם קיימת התפתרות, אפילו קטנה, שהמתח שעולה וגואה עלול לפגוע בסיכויים שלנו בבחירות. כל אחד חייב לשאול את עצמו האם קיימת סכנה שנפגע בעצמנו. איני יכול לומר שאין סכנה, שלא נפגע. הוא הזכיר את הכינוס שהיה שלשום בהשתתפות ראש הממשלה במצודת זאב ואמר: אני חייב לומר לכם בכנות, שאמש כשישבתי ליד הנשיאות וגם כשדיברתי וראיתי מה שקרה בחלק האחורי של האולם, אמרתי לעצמי יש סכנה.

לוי מתמודד יחיד

תומכיו של ארנס אמרו כי למרות הודעתו הם יצביעו עבורו למקום הראשון בשביעייה הראשונה. הסרת מועמדותו של ארנס הותירה באופן רשמי לפתוח את דוד לוי כמועמד יחיד המתמודד במוצהר על המקום הראשון בשביעייה הראשונה.

קודם להודעתו תורמטית של ארנס על יציאתו מן ההתמודדות הודיע השר שרון בכינוס של אנשיו שנערך באולם אהל שם בת"א, כי פנה לראש הממשלה שמיר כדי שיתערב. "על מה כרגע המאבק? שאל שרון, לא עומדים לבחור ראש־ממשלה. על מה ההתחרות כרגע? וכי מי שייבחר ראשון או שני זה מה שיקבע, מי יהיה ראש־הממשלה הבא? לא זה יקבע. כבוא היום נעשה כפי שבחרנו במקרים קודמים.

שרון: הציבוני במקום 22

שרון המשיך ואמר: חשבתי מה ניתן לעשות? הפניות שלי לא הועילו. ראיתי את החרפת היחסים. השפיעו עלי גם דברים שראיתי בטלוויזיה. הבנתי, שצריך לעשות איזו פעולה שתעורר הד, שיבינו שצריכים לשים דברים בפרופורציות נכונות. כרגע לא קובעים שום דבר. כדי להמחיש ולהבהיר את הצורך להעדיף את האינטרס הלאומי על האישי, ועד כמה חסר טעם המאבק, הודעתי שאני מבקש להציבני בבחירות אחרי השביעיות, במקום ה־22.

כתבתנו מציינת כי על השר ארנס, שהיה נתון עד אתמול בבוקר להתמודד נגד דוד לוי על המקום הראשון, הופעלו לחצים בעיקר עקיפים. לאחר שרון ויתר על ההתמודדות הצטייר ארנס כמי שעלול בגלל עקשנותו לגרום למשבר וקרע בתנועת החרות, במיוחד על רקע איומים ואזהרות שיצאו מאנשי דוד לוי על הצפוי אם הוא לא ייבחר ביום רביעי למקום הראשון לשביעייה הראשונה.

ראש אגף האפסנאות, האלוף עינן:

אם לא יינתן "תקציב אינתיפאדה" "יאלץ צה"ל להפסיק ההצטיידות

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ראש אגף האפסנאות של צה"ל, האלוף מנחם עינן, סבור שאם לא יקבל צה"ל תקציב מיוחד למימון הפעולות בשטחים, יאלץ הצבא להפסיק את ההצטיידות באמצעי לחימה. עינן גילה הערכותיו בפגישה עם כתבים לענייני צבא, שנערכה אתמול לרגל שבוע המערך הלוגיסטי בצה"ל. "אם לא נקבל עבור פעילות זו תקציב נוסף אמליץ להפסיק את ההצטיידות באמצעי לחימה משום שרק שם אפשר לקצץ. אני מחכה להחלטה בעניין זה, שתיפול במטה הכללי, במערכת הבטחון ובגורמים שמחוץ לצבא", אמר האלוף עינן.

ראש אגף האפסנאות סרב לנקוב בסכום עלות "האינתיפאדה", ובסכום שדרשה מערכת הבטחון מהאוצר.

אמצעים חדישים

האלוף סיפר על פריטי מיגון לחייל ולרכב שבהם מצטייד צה"ל בגדה וברצועה להגנה מפני בקבוקי תבערה.

האלוף עינן אמר, כי בתקציב הקיים יש לו בעיה לתת מענה לצרכי הצבא, וכי מחפשים כעת אלטרנטיבה.

האלוף עינן מסר על שורת אמצעי לחימה חדשים בתחומי השריון (טנק מרכבה משופר) ובנושא מיגון ושרידות חייל החי"ר. כן מצטייד צה"ל כעת ברכב קרבי חדיש משני סוגים: ג'יפ "האביר" הישראלי, וג'יפ "ההמר" האמריקני. כן נרכשו כלי רכב אמריקנים עם מנוע דיזל עבור כל מפקדי הפלוגות של צה"ל.

האלוף חיווה רעתו שצה"ל יצטרך לחפש עוד ועוד דרכים כדי להקטין עוד יותר את הצבא לטובת ההצטיידות באמצעי לחימה. הוא מסר כי בשנים הקרובות לא יבוצעו עבודות בינוי בצה"ל וכי יצומצם עוד יותר כוח האדם במערך הלוגיסטי.

במסגרת שבוע המערך הלוגיסטי מציג אגף האפסנאות של המטכ"ל תערוכה גדולה ובה מוצגים מגוון פיתוחים ואמצעי לחימה חדישים בתחומים שונים.

יעקבי: האינתיפאדה גובה מחיר כלכלי כבד

שעי"ה

"מפלגת העבודה תציב את הנגב, הגליל, מרחב ירושלים, בקעת הירדן ורמת הגולן בסדר עדיפות הגבוה ביותר במקום יהודה שומרון וחבל עזה", אמר שר הכלכלה והתיקשורת, גד יעקבי, בכנס במועצה האיזורית מרחבים.

לדבריו, בהוצאות הישירות שנגרמו עד כה על־ידי האינתיפאדה ניתן היה לפתור את בעיות הבריאות והחקלאות השנה והיו נותרים עוד משאבים לצרכים אחרים.

השר גד יעקבי אמר, כי "ניתן להרגיע את המהומות בשטחים לזמן מה באמצעים צבאיים, אולם לא ניתן לשנות את המצב אלא אך ורק על ידי הסדר מדיני".

"התעלמות הליכוד מאמת פשוטה זאת היא כמעשה בת יענה", הוסיף השר.

האלוף עינן: האינתיפאדה אכלה את תקציב ההצטיידות

חשודים בהצתות יועמדו מעתה לדין בפני בתי משפט צבאיים

סיכום ברוח זו הושג בין פרקליטות המדינה לבין צה"ל □ עד עתה העבירה המשטרה לפרקליטות 10 תיקים של חשודים בהצתות □ בתי הספר בגדה נסגרו ל־3 ימים

יורם בר, טובית בסקינר, עזרא אבירן

פרקליט המדינה, יונה בלטמן הופיע אתמול בפני ועדת הפנים של הכנסת ומסר שמשרדו סיכם עם שלטונות צה"ל, כי חשודים בהצתות יועברו בעתיד לרשות צה"ל, ויועמדו בפני בתי־דין צבאיים, במקרים שבהם ברורה המגמה החבלנית של מבצעי ההצתות. בלטמן מסר כי עד כה העבירה המשטרה לפרקליטות רק 10 תיקים המתייחסים ל־13 חשודים במעשי הצתה.

בלטמן דחה את הטענה כאילו הפרקליטות אינה מזורזת את הטיפול בתיקים של חשודים בהצתות. לדבריו, עיקר המאמץ חייב להתמקד במקומות ההצתה ובאיסוף ראיות נגד חשודים. עוד דיווח לועדה, כי קיימת הוראת קבע בפרקליטות, לבקש מבתי המשפט לעצור חשודים בהצתות עד תום ההליכים ולבקש להטיל עליהם עונשים חמורים ביותר. לגבי עשרה חשודים קיימת כיום פקודת מעצר עד תום ההליכים.

נסגרו בתי ספר

בתי הספר בגדה ייסגרו לשלושה ימים החל מהבוקר בהוראת ראש המינהל האזרחי תת אלוף שייקה ארז.

צו הסגירה הוצא בעקבות הפגנות שבהן השתתפו תלמידי בתי הספר, הרגימת כלי רכב באבנים וגורמים לשיבוש סדרי החיים. תת אלוף ארז אמר שהוא מקווה שהסגירה לשלושה ימים תהווה גורם מרתיע להפסקת המהומות, אחרת — יאלץ המינהל להפסיק את שנת הלימודים.

"יום שקט"

אתמול לא היו בירושלים ארועים יוצאי דופן, כפי שהיה שלשום בבוקר. להלן אירועים של "יום שקט" יחסית:

● 06.45 — בצומת איראם יורו אבנים לעבר כלי רכב. נגרם נזק קל לרכב אחד.

● 07.35 — בגלריה כתול־לבן ברובע היהודי נופץ חלון התצוגה.

● 08.00 — בצומת המסגר בשועפאת הוקם מחסום אבנים והושלכו אבנים לעבר אוטובוס מספר 25. נזק קל נגרם לאוטובוס, אין נפגעים.

● 08.55 — ברחוב הנוזירות בעיר העתיקה, ליד חפירת הכותל, יורו אבנים לעבר אנשי אבטחה במקום. אין נפגעים.

● 09.10 — בכביש גבעת זאב – עטרות, יורו אבנים כאוטובוס, נגרם נזק קל. אין נפגעים.

● 10.30 — שוב יורו אבנים ברחוב הנזירות במקום בו מתקיימת חפירת הכותל.

● 11.10 — אוטובוס אגד שחנה בשער שכם נרגם באבנים.

● 11.50 — יורו אבנים לחניון גבעתי הסמוך לרובע היהודי. חמש תלמידות נעצרו.

● 12.30 — ברחוב סלאח א־דין הוקם מחסום אבנים. תושבים מקומיים פינו אותו בפקודת המשטרה.

הסמטה המוליכה מהרחוב הראשי של עזה למסגד הגדול של העיר, נאטמה אתמול ע"י כוחות הבטחון. הסימטה נאטמה לאחר שביומיים האחרונים הוטלו מאותה סימטה שני בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב של צה"ל, שנסעו ברחוב הראשי של עזה. בשני המקרים לא נגרמו נזקים ולא היו נפגעים.

באותו קטע רחוב נכוו קשה שני חיילים, שבוע לפני כן, כאשר בקבוק תבערה התפוצץ בתוך ג'יפ הסיור שבו נסעו.

אתמול נמשכה חלוקת תעודות הזהות לתושבים של חאן יונס וכ־3400 החליפו אתמול את תעודותיהם. באיזור שרר שקט, בתי עסק רבים היו פתוחים והיציאה לעבודה בישראל היתה כמעט מלאה.

בישוב אלי סיני שהוקם לפני 5 שנים על קו הירוק בצפון הרצועה ובתחומה, נערך אתמול טקס חנוכת השכונה הראשונה ובה 20 בתים. שר השיכון דוד לוי שהכטיח לבוא לטקס נעדר, כנראה בשל המאבקים הפוליטיים הפנימיים בליכוד.

שר החוץ חזה אתמול אורח נעמת, שאירגנה "יום של כיף" לאלפיים אימהות ב"גן האם" בחיפה. (תצלום: מלוב־ני ישראלי)

רייגן: תאונה שניתן להבינה — לא נתפנה מהמפרץ

קציני פריגטה איטלקית מאשרים: המטוס האירני טס הרחק מנתיבו

הם גם שמעו ברדיו את קריאותיו של מפקד המשחתת האמריקנית שביקש מהאירנים להזדהות

דליה שחורי (ארה"ב), סי"צ, איי.פי., רויטר

נשיא ארה"ב רונאלד רייגן שב והגדיר אתמול את הפלת מטוס הנוסעים האיראני במיצר הורמוז כ"תאונה שניתן להבינה", והודיע, כי אין בכוונתו להורות לצי האמריקני במפרץ הפרסי להתפנות.

עמיתאת הדגיש, כי אין הוא ממעיט בחומרת הטרגדיה והוא כבר ציווה על מומחים אמריקניים לצאת מייד לאיזור, לחקור את נסיבות האסון ולדווח לו על מסקנותיהם.

אין הקבלה

הוא דחה את ההקבלה בין אסון זה לבין פרשת המטוס הדרום־קוריאני, שהפילו מטוסי־קרב סובייטיים ב־1983. "אין שום השוואה. אנו ירינו על סמך צלליות של מטוס מרוחק על מסך המכ"ם, בעוד שבפרשת המטוס הקוריאני המריאו אליו מטוסי־הקרב הסובייטיים, זיהו אותו ורק אחר־כך הפילוהו," אמר הנשיא.

כאשר התבקש להגיב על איומי הנקם של איראן, אמר רייגן: "יש להתחשב בכך, כאשר מכירים את האיראנים."

מצצה במדריד

בהתאם לכך, הזהיר משרד החוץ האמריקני את כל השגרירויות של ארה"ב ברחבי העולם מפני האפשרות של פעולת־גמול איראנית.

ממדריד נמסר אתמול, כי פצצה קטנה התפוצצה מול בניין השגרירות של ארה"ב, ובקירבת מקום גילתה המשטרה פצצה שנייה. איש לא נפגע בפיצוץ ונגרם נזק מעט בלבד. עדיין אין יודעים מי הניח את הפצצות, אך סבורים כי האירוע קשור לאסון המטוס.

על־פי ההוראות

משרד ההגנה האמריקני הדגיש אתמול, כי רב־החובל של המשחתת האמריקנית "וינסנס", קפטן ויל רוג'רס, פעל על־פי ההוראות וההליכים המקובלים בצי האמריקני. מקורות של הפנטאגון, שביקשו לא להזדהות, אמרו, כי רב־החובל שלח מברק לממונים עליו וכו הטעים, כי אם יעמוד שוב במצב דומה, יקבל בדיוק אותה החלטה.

סגן הנשיא ג'ורג' בוש אמר גם הוא, תוך שהוא מביע צער על האסון, כי נראה שרב־החובל קיבל את ההחלטה הנכונה, על־פי ההנחיות וההליכים שנקבעו. "הוא עשה את אשר היה עליו לעשות," אמר בוש.

מחוץ לפרוזדור

בוושינגטון שבו והדגישו אתמול, כי מטוס־הנוסעים האיראני חרג מן הפרוזדור האווירי המיועד לתעופה האזרחית באיזור מיצר הורמוז. מקור צבאי ברומא מסר, כי הפריגטה האיטלקית "אספרו", ששהתה באותה עת באיזור, אישרה גרסה זו. קציני הפריגטה הבחינו על מסכי המכ"ם שלהם במטוס שטס בנתיב ובגובה שונים מאלה המיועדים למטוסים אזרחיים באיזור. הם גם שמעו ארבע פעמים את מפקד המשחתת האמריקנית קורא לטייס המטוס האיראני להזדהות.

זאת ועוד: אנשי הפריגטה הבחינו, זמן מה קודם לכן, על מסכי המכ"ם שלהם, בנוכחות מטוס "אף־14" באיזור באנדר עבאס, באיראן, ועל כן לא הופתעו כאשר שמעו את הודעת "וינסנס" על הפלת מטוס "אפ.14" איראני.

איראני תושב דובאי, ששכל את אשתו ושמונת ילדיו באסון מטוס ה"איירבוס", שהופל ביום א' בטילי המשחתת האמריקנית "וינסנס" במיצר הורמוז. (צילום: איי.פי)

חומייני קורא לעמו לצאת למלחמה כוללת בארה"ב

אורי חורוביץ, איי.פי., רויטר, סי"צ

מנהיגי איראן הכריזו אתמול, כי הגיעה העת לשים קץ למלחמת התעמולה נגד ארה"ב ולפתוח במקומה ב"מלחמה בקנה־מידה מלא נגד אמריקה ועושי־דברה".

בהודעה ראשונה שפירסם בתגובה על הפלת מטוס־הנוסעים איראני הצהיר מנהיג איראן, האייטולה חומייני, כי על "כל האיראנים להתכונן למלחמה של ממש בכל החזיתות" נגד ארה"ב, והוא עצמו יקריש את חייו "למען הניצחון" במערכה זו.

האייטולה מונתאזרי, המועמד לרשת את חומייני והמוגדר כאיש השני בהירכיה האיראנית, הורה אתמול, על דעת חומייני, לכל האיראנים בתבל כולה לנקום באמריקנים את הפלת המטוס. הוא קרא להכות באמריקנים בכל האמצעים, בכל הדרכים ובכל אתר ואתר, ולפגוע באינטרסים הכלכליים, המדיניים והצבאיים של ארה"ב בכל מקום.

50 נהרגו בבורג' בראזנה; רוב ההרוגים בקרבות — נשים וילדים

רויטר, סי"צ

ביירות. — לפחות 50 בני־אדם נהרגו אתמול בקרבות שניטשו במחנה בורג' בראג'נה בין הפלגים היריבים בארגון המחבלים "פתח". רוב ההרוגים הם נשים וילדים.

עוד נמסר, כי הקרבות התלקחו עם שחר ונמשכו ללא הפסקה במשך כל היום. אנשי הארגון הפורש, בהנהגת אבו־מוסה, נלחמים בנאמני ערפאת על השליטה במחנה. בשבוע שעבר כבשו כוחות אבו־מוסה, הנתמכים על־ידי סוריה, את המחנה הסמוך שאתילה.

בקרבות אתמול הופעלו תותחים, מרגמות, טילי־כתף ומקלעים כבדים.

אש"ף האשים אתמול את סוריה באי־הפסקת הקרבות במחנות הפלשתינים בביירות. הנהגת אש"ף מאשימה "שירותי ביון ערביים" בביצוע התוכנית האמריקנית, המכוונת לחיסול תנוכחות הפלשתינית בלבנון.

התנועה השיעית הפרו־סורית "אמל" הודיעה, כי שילבה 522 לוחמים במסגרת "צבא סדיר" שהיא מקימה. מנהיג "אמל", נביה ברי, הודיע ב־3 ביוני, כי הוא מפזר את המיליציה של תנועתו באיזורים הנתונים לפיקוח הצבא הסורי, וקרא לתומכיו להצטרף לשורות "הצבא הסדיר" שמקים "אמל" בדרום־לבנון, "כדי להילחם בישראל".

קצין "הצבא הסדיר" של תנועת "אמל", אבו ג'מאל, הודיע, כי בידי "הצבא הסדיר" "אמל" כבר שלושה קטרקטינים בדרום־לבנון — בצור, בנבטייה ובאזרלון. עוד גילה, כי חיילי צבא זה עוברים סדרה של אימונים בפיקוד קצינים שסיימו את חוק לימודיהם הצבאיים במדינות הקרובות לארגון.

"הצבא הסדיר" מורכב מצעירים בני 20 עד 30, המקבלים שכר חודשי של 25,300 לירות לבנוניות (70 דולר) לרווק; 30,000 לירות לבנוניות (83 דולר) לנשוי. שכר המינימום בלבנון הוא 15,000 לירות לבנוניות (כ־40 דולר).

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 4.7.1988

	היחידות	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7081	1.7294	1.7168
דולר אמריקני	1	1.59	1.66	1.6199	1.6401	1.6284
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8874	0.8984	0.8924
לירה שטרלינג	1	2.69	2.82	2.7409	2.7751	2,7696
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2635	0.2668	0.2650
ין יפני	100	1.18	1.23	1.1999	1.2149	1.2070
גילדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7889	0.7988	0.7920
פרנק שווייצרי	1	1.05	1:10	1.0670	1.0803	1.0731
כתר שוודי	1	0.25	0.26	0.2569	0.2601	0.2578
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2422	0.2452	0.2435
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2341	0.2370	0.2361
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3707	0.3754	0.3730
דולר קנדי	1	1.30	1.36	1.3224	1.3389	1,3304
דולר אוסטרלי	1	1.22	1.31	1.2629	1.2786	1,2712
ראנד דרום אפריקני	1	0.42	0.58	0.6938	0.7025	0.6978
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4246	0.4299	0.4263
שילינג אוסטרי	10	1.24	1.30	1.2614	1.2771	1.2677
לירה איטלקית	1,000	1.17	1.25	1.1981	1.2131	1.2027

דרושים

בני משק

לעבודה בתעשיה

לפנות

לאלי רז

טלפון 06־372723

ערפאת הוזמן למושב הפרלמנט האירופי בצרפת

ארנון יפה (צרפת)

פאריס. — ראש אש"ף, יאסר ערפאת, יבקר ב־13 בספטמבר בשטרסבורג, כאורח הסיעה הסוציאליסטית בפרלמנט האירופי.

זו הפעם הראשונה שערפאת יבקר במדינה אירופית חשובה כצרפת. מקורות בסיעה הסוציאליסטית מסרו, כי ערפאת לא יופיע מעל דוכן הפרלמנט, משום שאינו אורחו, אך הוא ייפגש עם נשיאו ועם מנהיגים אירופאים.

ערפאת הוזמן כ"איזון" להופעת שרים ישראליים לפני הפרלמנט האירופי, שמושבו נפתח אמש.

הצירים האירופאים אמורים לאשר במושב זה, השבוע, את הסכמי הנמכת המכסים על מוצרים כלכליים מן השוק המשותף ומישראל. האשרור נדחה פעמיים, כעונש על דיכוי המהומות בשטחים. ייתכן שהזמנת ערפאת נועדה להיות מחווה לאיזון האשרור הזה.

הממשלה הסוציאליסטית הצרפתית החדשה לא הגיבה עדיין על המידע. אין פה ספק, כי ההזמנה היא תוצאה של המרי הפלשתיני. מעמדה של ישראל נחלש לגמרי באירופה. הדיפלומטים הישראליים אינם מסוגלים עוד ללחוץ על ממשלות או פרלמנטים לא לקבל את ערפאת. עד כה טען ערפאת, כי לא יבוא לצרפת ללא הזמנה רשמית כראש־מדינה. הנשיא מיטראן אמר, כי לא יזמינו כל עוד לא יעשה מחווה לקידום השלום, כגון הכרה בישראל. עכשיו זכה ערפאת בהזמנה רשמית עקיפה לשטרסבורג, בירת מזרח־צרפת, במקום לפאריס.

הנשים בארה"ב משתכרות רק 68% משכר הגברים

רויטר

ניו־יורק. — הנשים בארה"ב מרוויחות אומנם יותר מבעבר, אך שכרן הממוצע מגיע עדיין רק ל־68 אחוז משכר הגברים.

בספר חדש, שיצא לאור בימים אלה, כותבות בלה זייץ ולורן דאסקי, כי הנשים אינן מצליחות לזכות במשרות הבכירות ביותר, השמורות כמעט אך ורק לגברים. המחברות — זייץ היא יועצת לענייני עסקים ופסיכולוגית ודאסקי היא עיתונאית — מצביעות על העובדה, כי באחרונה הצליחו הנשים לחדור לדרגי־הביניים של הנהלת החברות, אך מקומן נפקד מן הצמרת. הן מציינות, כי הנשים מצליחות ביותר בסחר הקימעונאי בענפי ייצור הבגדים ומכירתם.

באשר לוול סטריט, נאמר בספר, כי סיכויי הנשים בבורסה משתפרים.

באי־אלה חברות ממשיכים להפלות את הנשים בגלל מינן והן חשופות גם להטרדה, מה גם שהנשים מתקשות לעיתים קרובות לטפל בו־זמנית בקידום הקריירה העסקית שלהן ובמשפחותיהן.

חברה של אייזנברג סייעה לסין למכור טילי קרקע־ים לאיראן

וושינגטון. — חברה בבעלות איש העסקים הישראלי שאול אייזנברג סייעה לסין למכור טילים נגד ספינות מדגם "תולעת משי" לאיראן — מסר אתמול השבועון "ניוזוויק".

לדברי כתב־העת, המסתמך על "סוחרי נשק מערביים", הודו ראשי הצבא הסיני, כי החברה "יונייטד דוולופמנט אינק", שבראשה עומד אייזנברג, עוסקת לא רק בייבוא ציוד צבאי ישראלי לסין, אלא היא גם סייעה במשא ומתן שהביא למכירת הטילים הסיניים לאיראן.

טילים אלה, המופעלים על־ידי איראן בעיקר נגד אוניות השטות במימי כוויית, נחשבים על־ידי ארצות־הברית כסכנה חמורה לשיט במפרץ.

העתון, המצטט "מקורות ישראליים", מציין, כי אייזנברג מילא תפקיד־מפתח בשיתוף־הפעולה הצבאי בין סין לישראל, שהחל בסוף שנות ה־60. סין ביקשה לבצע מודרניזציה של חימוש המיושן שלה, שאותו קיבלה מברית־המועצות. בנושא זה התמחו מומחים ישראליים, שטיפלו בציוד הסובייטי שנפל לידי ישראל במלחמותיה נגד מדינות ערב.

לדברי השבועון, ראו המומחים הצבאיים המערביים באחרונה בסין דגם של מטוס־קרב הדומה ל"לביא".

סכנת הכחדה ל"ריאות של כדור הארץ"

רויטר

ריו דה־ז'נירו. — ייתכן שיערות הגשם הטרופי, "הריאות של כדור הארץ", שנשקפה להם סכנת הכחדות, לא יושמדו כליל. המדינות שבהן מסתחת תעשיית העץ החלו נוקטות צעדים נמרצים להכטיח את המשך הקיום של היערות ולמנוע אסון אקולוגי, הצפוי לכדור־הארץ כולו אם יימשך תהליך השמדתם.

בברזיל החליט להקים איזור נרחב בחבל האמזונס, שבו ייעשו מאמצים נמרצים להכטחת קיום היערות. לפי התוכנית שאושרה באחרונה, יצומצם הניצול של אזור יערות נרחב, המשתרע על שטח של 108,000 הקטארים בג'ונגל הברזילי. כך ינצל האזור מהשמדות העצים שבו.

במקביל, עומדים להנהיג תקנות דומות ביחס לאיזורי יערות אחרים באיזור האמזונס בברזיל, וכן בפרו ובבוליביה. גם באינדונזיה ובמאלזיה מגלים עתה עניין בתוכניות אלה להצלת היערות.

אזורים נרחבים אלה של יערות מספקים את מחצית החמצן לאטמוספירה, והשמדתם — כמוה כהרס כדור הארץ.

על היום

5.7.88

חיים מרגלית

298 הנוסעים ואנשי הצוות של מטוס ה„איירבוס" האיראני שניספו שלשום במפרץ הפרסי מהתפרצות שני טילים אמריקניים, העלו טרגדיות נשכחות דומות מהעבר, כגון מטוס „קונסטליישן" של „אל על" שהופל ב־27 ביולי 1955 מעל בולגריה — 58 הרוגים; מטוס „בואינג 727" לובי שהופל על־ידי מטוס ישראלי בחצי האי סיני ב־21 בפברואר 1973 — 111 הרוגים; מטוס ג'מבו דרום־קוריאני שהופל על־ידי מטוסים סובייטיים ב־1 בספטמבר 1983 מעל חצי האי קמצ'טקה — 269 הרוגים.

„אנו מביאים למנוחת עולמים קורבנות נקיים של מעשה־זוועה, אשר כמוהו לא נשמע בימינו" - הכריז משה שרת, שהיה אז ראש הממשלה ושר־החוץ, בהספד שנשא בהלווייתם של 58 הרוגי מטוס „אל־על" שהופל ב־27 ביולי 1955 מעל בולגריה. יהודים ונוצרים, גברים, נשים וטף, הובאו לקבורה בקבר אחים ענקי בבית־הקברות בגבעת־שאול ב־4 באוגוסט 1955. שרת זעק על מותם האכזרי של נוסעי המטוס שהיה בדרכו מווינה לנמל האוויר בלוד והגדיר אותם כאנשים חסרי מגן שניספו בהתקפת דמים פראית ואכזרית. הוא קבע, כי העולם התרבותי כולו נחרד והורעש לשמע הידיעה הנוראה על טבח שבוצע במרומי האוויר.

ממשלת בולגריה הודתה כ־2 בספטמבר 1955, שבוע ימים אחרי האסון, כי מטוס „קונסטליישן" של חברת „אל־על" הופל בתחומה על־ידי מטוסי קרב בולגריים לאחר שטייסי „אל־על" לא נענו להוראות טייסי הקרב הבולגריים לנחות על אדמת בולגריה.

לדברי ממשלת בולגריה, סטה מטוס „אל־על" ממסלול הטיסה הבינלאומי העובר כיוון בסמוך לגבול הבולגרי וחדר לטריטוריה הבולגרית. בהודעה הרשמית מנמקת ממשלת בולגריה את הפלת המטוס הישראלי במתח הרב של טייסי הקרב הבולגרים בגלל חדירת מטוסים אלמוניים המצויידים נשק, מכשירי שידור ואספקה לכוחות שחותרים נגד הממשלה הבולגרית. עם זאת הבטיחה ממשלת בולגריה כי האחראים ייענשו בכל חומר הדין.

לאחר משא־ומתן שהתנהל שנתיים קיבלו בני משפחות הניספים פיצויים מממשלת בולגריה.

המטוס הלובי

ב־21 בפברואר 1973 הופל מטוס „בואינג 727" של חברת התעופה הלובית על־ידי מטוסי חיל האוויר של צה"ל בחצי האי סיני, 80 ק"מ מתעלת סואץ. דובר צה"ל מסר אז, כי נעשו מאמצים להתקשר עם המטוס הלובי, אך הוא לא נענה לפניות ואז הופל — 111 נוסעים ואנשי צוות נהרגו.

ראש הממשלה אז, גולדה מאיר, מסרה למחרת האסון, כי ממשלת ישראל מביעה את צערה העמוק על אובדן חיי אדם כתוצאה מנפילת המטוס הלובי בסיני ומצטערת על כך, שהטייס הלובי לא שעה לאזהרות הנשנות שניתנו לו בהתאם לנוהג הבינלאומי.

השר ישראל גלילי הגדיר את פרשת המטוס הלובי כ„אסון". הוא הדגיש, כי למרבה הצער, בשל נפתולי מצב המלחמה הכפויה על ישראל, אירע אסון, בנפול מטוס לובי בסיני, בשטח הנמצא בשליטת צה"ל. גלילי הטעים, כי חובה להגן על המרחב האווירי מפני חדירת מטוסי אויב. הטייסים נהגו, לדבריו, כמקובל ביירטם את המטוס הזר. גלילי הביע צער על אובדן חיי אדם וציין, כי חידה היא למה הטייס או האחראי על המטוס לא נענו להוראות טייסי חיל האוויר.

„יש כללים בינלאומיים בכל הנוגע לחדירת מטוסים אזרחיים לטריטוריה של מדינות אחרות, בין אם בכוונה, היינו, למטרות עוינות, ובין אם בטעות. מדינת ישראל נהגה במקרה של המטוס הלובי על־פי הכללים הבינלאומיים המחייבים ואין לבוא אליה בהאשמות" — אמר שמעון פרס, שהיה שר־התחבורה בממשלת גולדה מאיר.

קולונל עבד א־סלם ג'אלוד, סגנו של קולונל קדאפי ראש הרפובליקה הסוציאליסטית הלובית, הכריז בהלווייתם של הרוגי המטוס, שארצו לא תשקוט ולא תנוח עד שהאשמים ברצח הקרבנות הנקיים החפים מעוון יבואו על עונשם. ג'אלוד הכריז, כי בתולדות האנושות לא היה כמעשה הזוועה שעשו הישראלים. המצרים, שנמצאו אז במצב מלחמה עם ישראל, הודיעו, כי ישראל אחראית למעשה הפשע ולכל מה שיקרה בעתיד. הם גינו את הפלת המטוס הלובי כפשע מתועב וכוגדני העובר כל גבול ומהווה פגיעה בחוק הבינלאומי.

המטוס הדרום־קוריאני

ב־1 בספטמבר 1983 הופל מטוס „ג'מבו" של חברת התעופה הדרום־קוריאנית מעל חצי האי קמצ'טקה על־ידי מטוסי קרב סובייטיים. 269 נוסעים ואנשי צוות ניספו.

הסובייטים הודיעו אז, כי מטוס בלתי מזוהה חדר למרחב האווירי של בריה"מ מעל חצי האי קמצ'טקה מכיוון האוקינוס השקט. במטוס לא דלקו אורות ניווט. הוא לא הגיב על שאלות ולא בא בקשר עם בקרת קרקע. לדברי ההודעה הסובייטית, הוזנקו מטוסי קרב שניסו להושיט לו סיוע כדי להנחותו אל שדה תעופה קרוב. המטוס הפולש — כפי שמכנה ההודעה את הג'מבו הדרום־קוריאני — לא הגיב על האיתותים והאזהרות של מטוסי הקרב ולכן הם נאלצו לפעול.

ממשלת ברית־המועצות הביעה צער על האסון והדגישה, כי נהגה לפי הכללים הבינלאומיים בכל הקשור לחדירת מטוס זר לטריטוריה שלה. הסובייטים טענו, כי בג'מבו הדרום־קוריאני הותקנו מצלמות וכבר היו מקרים אחרים של חדירת מטוסים אזרחיים לטריטוריה שלהם ולא נותרה להם ברירה אלא להפיל את המטוס שלא נשמע להוראות. שר־החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, הביע סלידתו מהמעשה ואמר, כי אין סליחה ואין הסבר להשמדת מטוס אזרחי לא חמוש.

יונג צ'ין, ראש ממשלת קוריאה הדרומית, שספד לניספים בהלוויה הממלכתית שנערכה בסיאול ב־7 בספטמבר, קרא לכל המדינות לגנות את המעשה הברברי והנפשע של מנהיגי ברית־המועצות, שהורו „לטייסים להפיל מטוס אזרחי שטס לתומו ונפל קרבן למזימות אפלות. הוא הכריז שממשלתו תדרוש את מלוא הפיצויים מברית־המועצות ותבקש דיון מיוחד במועצת הביטחון.

כל העולם מזדעזע מטרגדיות האוויר. עוצרים לרגע, ואחר־כך עוברים לסדר היום ושוכחים. מי שאינו שוכח הן המשפחות שנפגעו.

טבח במרומים

מטוס ה„איירבוס" האיראני שהופל שלשום אינו המטוס האזרחי הראשון שהופל בטעות או משום שטייסיו לא צייתו להוראות מהקרקע ● בכל המקרים טענו הממשלות האחראיות כי פעלו בהתאם לכללים הבינלאומיים

הספינה שהפילה את המטוס. לא הבדילו בין מטוס קרב למטוס נוסעים (צילום: א.פ.)

מסע צלב פנימי

הבישוף לפאבר המייצג קו שמרני־גזעני, שלו תומכים רבים, יוצר פילוג בכנסיה הקתולית העולמית ■ בטקס יוצא־דופן מינה 4 יורשים בניגוד לסמכות האפיפיור

יהודה צור

הכנסיה הקתולית ניצבת עתה מול סכנת הפילוג הגדולה ביותר במאה העשרים. הבישוף לפאבר זרע את הגרעינים הראשונים של הפילוג, העלול להתפשט בארגון הכנסייתי העולמי של הקתולים ולפגוע באורח משמעותי באחדותו של הארגון שמרכזו בוותיקן.

12 שנים בדיוק, לאחר שהושעה מכל תפקידיו בכנסיה הקתולית, על־ידי יוחנן פאולוס השישי, עמד שוב לפאבר בטקס יוצא דופן, שנערך (ב־30 ביוני) כאשר מינה יורשים בניגוד להוראתו המפורשת של יוחנן פאולוס. עד עכשיו הורה יוחנן פאולוס השני, שלא למנות את יורשיו בניגוד לסמכותו הבלעדית, אולם לפאבר פתח את חזית המלחמה הפנימית בכנסיה הקתולית ומינה 4 יורשים.

הבישופים שהוא מינה בכנסייתו שבעת כבר פרשה באופן רשמי מחוק הזרם הקתולי העולמי, הם: האנגלי ריצ'ארד וויליאמסון בן ה־48, אנגליקני שעבר לכנסיה הקתולית, והמנהל עתה את הסמינר הפונדמנטליסטי של הקתולים בארה"ב, הצרפתי ברנרד טיסיאר דה מלרה, בן ה־43, המזכ"ל של ההתאחדות הכנסייתית מורם הסר להוראותיו של לפאבר; הארגנטינאי אלפונסו דה גלרטה, העומד בראש איזור דרום־אמריקה ובואנוס־איירס; והשוויצי בן ה־30, ברנרד פלה, הנחשב לאיש הכלכלה והכספים של הארגון. 5 אנשי הסמינריון, הלומדים במרכזו של אחוות האחים של „פיו העשירי הקדוש", שמו של הארגון שייסד לפאבר בשוויץ, היו עדים לטקס המשמעותי ביותר של המאה שהתקיים בשוויץ.

ארגונו של לפאבר מונה כיום 211 כמרים שרובם קיבלו את מינויים באורח בלתי־חוקי על פי הכנסיה הקתולית הרשמית, אך כמובן המינוי תופס על פי מחשבתו של הבישוף השמרני ביותר, שקם לכנסיה הקתולית במאה השנים האחרונות. כיום יש לארגונו של לפאבר 4 סמינרים בשוויץ, ארה"ב, גרמניה־המערבית וארגנטינה, בהם לומדים 360 כמרים חדשים. בנוסף לכך יש גם כעת מספר בלתי ידוע של נזירות ונזירים ביותר מ־70 בתים המפוזרים בחמש היבשות.

לפאבר אינו חייב לדאוג למצבו הכלכלי של הארגון. גורמים פיננסיים רבי־עוצמה עומדים מאחוריו והתרומות מגיעות ביד נדיבה מכל רחבי התבל, בעיקר משום הרצון לחזק את היסודות השמרניים ביותר בתוך הכנסייה הקתולית, שלפאבר משמש להם פה. לפאבר גורס, שהכנסיה הקתולית, בעיקר מאז תקופתו של יוחנן ה־23, נתונה תחת זרם של „המודרניזם המיותר", שראשיתו במהפיכה הצרפתית של 1789. „להיות מוחרם על־פי הוראתו של שלטון מודרני, שהוא לא תוצאה ישירה של הכנסיה והדת הקתולית, אינו תופס עבורי. אותם האפיפיורים שהיום מחרימים אותי, גונו בדיעבד על־ידי קודמיהם, אשר גינו בתוקף את המודרניזם על כל צדדיו."

עבור לפאבר, הכרזת זכויות האדם והאזרח מ־1789, מהווה את ראשיתו של החטא באורחות חייו של העולם הקתולי כולו, והחמור יותר, שחטא זה התפשט והלך גם בכנסייתו. להעניק זכויות לחילונים ולנשים בטקסים קתוליים, כפי שקורה בעשרות השנים האחרונות, הביא לדעתו את זרע הפורענות לתוך הכנסיה הקתולית השמרנית ו„האמיתית". לפאבר מבקש להגן על הקו המסורתי של הכנסיה הקאתולית שטעו בה למעשה עד לשלטונו של האפיפיור פיוס ה־12, ממלא המקום המפורסם של תקופת השואה, אשר עמד מנגד כאשר הנאצים ביצעו את פשעיהם. לדעת לפאבר גם חמור להעניק זכויות שוות לכל הדתות. הבישוף הכופר אינו מסתיר את התמיכה והאהדה שהוא רוחש לגורמים הפוליטיים השנויים במחלוקת ביותר בעולם כיום, כמו הגזענים בדרום־אפריקה, הגנרל פינושה בצ'ילה וז'אן מארי לה פן בצרפת, ועוד גוונים של הימין הקיצוני בעולם כולו. לפאבר, בן ה־82, החליט לצאת למרד גלוי נגד הכנסיה הקאתולית, אשר לדעתו הלכה והסתאבה כאשר נכנעה לזרמים השמאליים ביותר בעולם. הוא גינה עוד בשנות ה־60 את הרצון של כמרים קתולים בעיקר בעולם השלישי ובדרום־אמריקה להבין למצבם האומלל של המוני העם. הוא גינה גם את תמיכת הכנסיה הקתולית בדרום אמריקה בדרישות לרפורמה אגררית ולזכויות האדם. לפאבר גרס וגורס, שאסור לעסוק כלל בנושא שאינו מוגדר כמרוייק כבית־המדרש. האפיפיור הנוכחי עם כניסתו לתפקיד לפני 10 שנים החל לנסות לאחות את הקרע עם לפאבר ואנשיו. לפאבר, שהיה אז בן 76, בתול שבצרפת, הושעה מתפקידו כאמור על ידי יוחנן פאולוס השישי, והקים את כנסייתו הפורשת והממומנת היטב בשוויץ. עד הימים האלה ניסה האפיפיור למנוע את הקרע, אולם זה, כנראה, בלחצו של האגף השמרני של הכנסיה הקתולית, התמקד בו, נשאר איתן בדעתו למנות את יורשיו.

לפאבר ימות כנראה לפני שיבצע את הקרע הלכה למעשה. עד עתה מעריכים כי 100 אלף איש את תומכיו ברחבי העולם. אין ספק שיסודות רבי־זכות, אפילו... עצמה, תומכים בו. אחרת אי־אפשר להסביר... שבישוף מורש היה מצליח לגבש קבוצה כה רחבה המשתתפת על היסודות השמרניים ביותר של הכנסיה הקתולית, האנטישמיים והאנטי־עממיים ביותר שקמו במאה הזאת.

לפאבר ● בגנות המודרניזם

על הפרץ

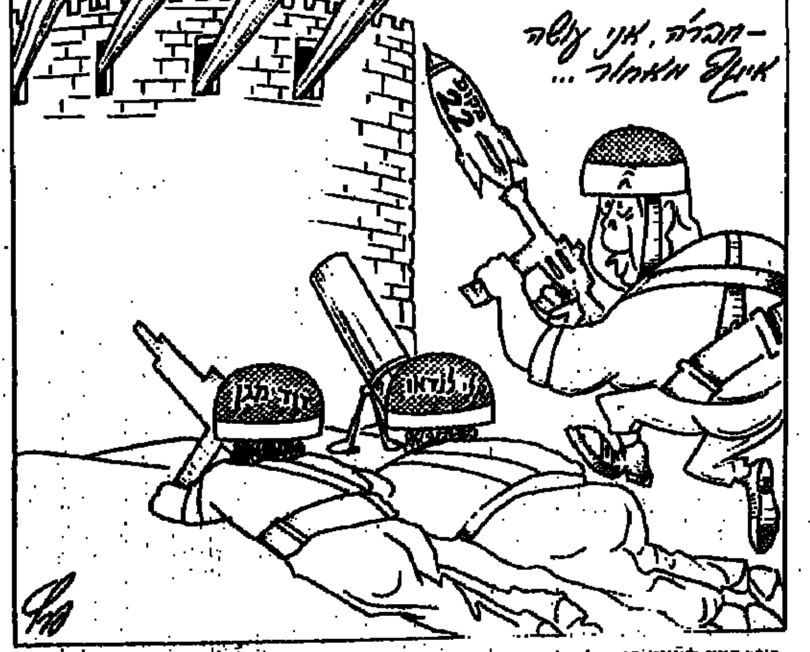

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמנואל אוסר

חיצים מבודפשט לבוקרשט

שלטונות רומניה החריפו את יחסם כלפי המיעוט ההונגרי שבטרנסילבניה. מגדישה את הסאה תוכנית „אגרופוליס"

יהודה לחב

בבודפשט הפגינו בשבוע שעבר רבבות אנשים נגד דיכוי המיעוט ההונגרי בטרנסילבניה. למחרת, הורתה רומניה לסגור את הקונסוליה ההונגרית בעיר קלוז', וכעבור יום נסגר גם המרכז התרבותי ההונגרי בבוקרשט. הרומנים החלו לשבש את שידורי רדיו בודפשט.

המדינות הסוציאליסטיות אמורות היו לפתור את כל הבעיות הלאומיות, אך די היה במספר ימים כדי להצית בין הונגריה ורומניה סכסוך לאומי קלאסי, שמערב־אירופה אינה יודעת כמוהו בחריפותו זה עשרות שנים.

כבר שנים רבות עוקבים ההונגרים בדאגה ואגב ריטון חרישי אחר מדיניותו של הנשיא צ'אושסקו כלפי המיעוט ההונגרי הגדול (קרוב ל־2 מיליון נפש) בארצו. מספר בתי־הספר ההונגריים צומצם בהדרגה וכן גם היקף הלימודים בשפה ההונגרית. לא נותרו כמעט בתי־ספר תיכוניים, והאוניברסיטה ההונגרית „מוזגה" עם האוניברסיטה הרומנית. ההונגרים טוענים, כי מורים הונגרים מועברים באופן שיטתי לאזורים בעלי אוכלוסיה רומנית בעוד שלמקומם ההונגריים נשלחים דווקא מורים רומנים.

עד לפני משבר האנרגיה הנוכחי שידרה הטלוויזיה הרומנית רק שעתיים בשבוע בשפה ההונגרית. מכשולים רבים נערמים על דרך יבוא ספרים או אף עיתונים הונגריים לטרנסילבניה, שבה מרוכז המיעוט ההונגרי. המצב הוחמר במידה כזו, שמטרנסילבניה החל להגיע להונגריה זרם פליטים שביקשו בה מקלט. לפי אומדן זהיר הם כבר מונים כמה רבבות.

דומה, כי את הסאה הגדישו השלטונות הרומניים בתוכנית „האגרופוליס", שעל פיה עתידים להיהרס עד היסוד פשוטו כמשמעו, אלפי כפרים ובמקומם אמורות לקום „ערים חקלאיות". על פי הידיעות, בכמה מקומות ובולדוזרים כבר יצאו לשטח, כדי לבצע את מה שניתן להגדיר כמהדורה רומנית של „מבצע ימית", בקנה מידה גדול פי כמה וכמה. קשה להעלות בדמיון, כיצד תממן ותוציא לפועל מדינה מרוששת כרומניה תוכנית כה שאפתנית. אולם לטענת ההונגרים הבחינה הכלכלית של תוכנית „אגרופוליס" היא משנית בחשיבותה לעומת ההיבט הלאומי והתרבותי שלה. לטענתם, עיקר תכליתה של התוכנית היא להרוס את התשתית הכלכלית והתרבותית של המיעוט ההונגרי. אגב כך יהרסו גם אתרי תרבות היסטוריים וחלקם בעלי חשיבות כלל־אירופית.

השד הלאומני

הריטון בעניין מצבו של המיעוט ההונגרי בטרנסילבניה היה עד כה חרישי ומופנם משהו, כיוון שההנהגה ההונגרית, בראשותו של יאנוש קאדאר, השתדלה להימנע מכל סכסוך גלוי עם הארצות השכנות ומכל גילוי או פעולה העלולים להוציא מן הבקבוק את השד הלאומני. אכן, לאור הניסיון ההיסטורי כמלוא אין לומר, כי הפחד מפני הלאומנות ההונגרית הוא פחד שווא חסר בסיס. על כן בכלי התקשורת ההונגריים הופיעו לעיתים נדירות בלבד מאמרים, אשר יותר במרומז מאשר במפורש, עוררו את שאלת הדיכוי הלאומי ברומניה, ובתיאטרון הסאטירי בבודפשט נורו מידי פעם כמה חיצי לעג לעבר בוקרשט.

אך אווירת ה„גלסנוסט" בבריה"מ יצרה אקלים פוליטי ורוחני חדש גם בכמה ארצות מזרח־אירופה. עתה קשה, אם לא בלתי אפשרי כמעט, ל„טאטא תחת השטיח" בעיות חיוניות, אשר דעת הקהל עוסקת בהן, ובין אם העיתונים כותבים עליהן ובין אם לאו. בנוסף על כך ההנהגה ההונגרית החדשה זקוקה מאוד למחוה כלשהי שתבטיח לה תמיכה ואהדה. העמדה ההונגרית הרשמית החדשה מוכרזת להישמע מוכרת לאוזניים ישראליות: הונגריה, אמר לא מכבר פקיד בכיר במשרד החוץ בבודפשט, אינה יכולה להיות אדישה לגורלם של ההונגרים באשר...

המשך בעמוד 9

בריאות בין הבריאה לסיבוכים

15 אלף ניתוחים תוך 9 חודשים

ההסכם שהושג בסוף השבוע על־ידי ועדת השרים בשיתוף ההסתדרות וקופ"ח נועד לחסל תורים של 15 אלף ממתינים לניתוחים

רונית מורגנשטרן

ביום שישי האחרון, לאחר כחודש של דיונים, של טלטלות בין „פריצת דרך" לבין „חזרה לנקודת המוצא", הגיעה ועדת השרים שמינתה הממשלה לחיפוש פתרון למשבר הבריאות, יחד עם ראשי ההסתדרות וקופת־חולים, פה אחד להצעת החלטה למבצע קיצור תורים לניתוחים אלקטיביים ופעולות מיוחדות.

המשבר הנוכחי בבתי־החולים, אותו מנסה הוועדה לפתור, נוצר בעקבות הצטברות ממתינים רבים לניתוחים אלקטיביים (ולא דחופים) בעיקר, אך גם לצינתורים ואיבחונים אחרים. על־פי נתוני משרד־הבריאות מדובר בכ־50 אלף ממתינים. מנהלי בתי־החולים טוענים, שברשימות הממתינים יש רישומים כפולים, כך שהמספר הריאלי קטן יותר. הצעת ועדת השרים מדברת על 15 אלף ניתוחים שיבוצעו במסגרת הצעתה.

כדי לחסל את התורים הבינו במערכת הבריאות שיש צורך בהפעלת חדרי הניתוחים ובתי־החולים במשמרת נוספת — משמרת שנייה ואף שלישית.

בסוף 87, בלחץ עיצומי רופאי בתי־החולים של קופת־חולים, הגיעו רופאי הקופה עם מעסיקיהם, הנהלת קופת־חולים להסכם הקרוי „הסכם קופת־חולים". ההסכם קבע שבמשך 22 חודש יעבדו הרופאים במשמרת שנייה בבתי־החולים בתעריפים של 530 ש"ח עבור ניתוח למנתח בכיר וכ־130 ש"ח למנתח זוטר עם מיכסת מינימום של שלושה ניתוחים לחודש גם למי שלא ינתח בפועל, פלוס מיכסה מסויימת של איבחונים וכד'. ההסכם מתייחס לרופאים בלבד ולא לסקטורים אחרים כמו אחיות, עובדי מעבדות וכו' הקשורים גם הם בהפעלת המשמרת השנייה.

האוצר טרפד את ההסכם מחשש לפריצת הסכמי השכר במשק. באוצר גם נבהלו מהתעריפים שנקבעו בהסכם ומאורך המבצע כפי שנקבע בו. הרופאים הכריזו על עיצומים אליהם הצטרפו גם רופאי בתי־החולים הממשלתיים, שתבעו להחיל את תנאי הסכם קופת־חולים גם עליהם.

תוכנית מנהלי בתי־ח

בפני ועדת השרים, שנועדה לפעול במהירות לאחר סחבת של חודשים בהם לא התייחסה הממשלה למשבר הבריאות, הועלו מספר הצעות, ביניהן הפעלת המבצע בידי חברות ביטוח פרטיות, מה שנקרא „תוכנית כר"ם" (כיסוי רפואי משלים), תוכנית ההסתדרות הרפואית, תוכנית מנהלי בתי־החולים ועוד. תוכנית מנהלי בתי־החולים היוותה את הבסיס להצעת ההחלטה שנתקבלה לבסוף. הוועדה קיבלה לפניה בתחילת דיוניה את נציגי המגזרים השונים במערכת הבריאות, ואולם בדיונים האחרונים שהובילו להצעה הסופית היא לא התייעצה עימם.

הצעת ההחלטה למבצע קיצור תורים לניתוחים אלקטיביים ופעולות מיוחדות שנתקבלה ביום שישי על־ידי ועדת השרים היא כדלקמן:

- ● בתי־החולים יופעלו מעבר לשעות העבודה בימי העבודה הרגילים כמבצע קבלני חד־פעמי לשם ביצוע ניתוחים אלקטיביים ופעולות חודרניות מיוחדות מבלי שיווצרו יחסי עובד ומעביד בבתי־החולים.
- ● היקף המבצע יהיה 15 אלף ניתוחים, 7500 פעולות חודרניות (צינתורים וניתוחים כירורגיים קטנים שאינם דורשים אישפוז) ועוד 45 אלף איבחונים ויעוצים.
- ● בתעריף הניתוח או הפעולה יילקח בחשבון במידת הצורך איבחון המטופל לפני ואחרי הטיפול.
- ● המבצע יסתיים תוך תשעה חודשים.
- ● כדי למנוע במידת האפשר זיקה של יחסי עובד־מעביד יופעל המבצע באמצעות גוף מיוחד שיוקם לנושא זה, כפי שיסוכם בין שר־האוצר לבין מזכ"ל ההסתדרות.
- ● הפעלת המתקנים מעבר לשעות העבודה הרגילות תיעשה אך ורק לאחר ניצול המשמרת הראשונה בתפוקה מלאה.
- ● תינתן תמורה כספית לצוות הרופאים הישיר המבצע את הטיפול ולבית־החולים עבור הוצאות שוטפות מהניתוח. התעריפים המירביים לסוגי הניתוח והפעולות ייקבעו במשותף על־ידי קופת־חולים כללית, משרד הבריאות והאוצר. (נודע כי מדובר בתעריפים שאינם רחוקים מהתעריפים שנקבעו בהסכם קופת־חולים) צוות הניתוח יוכל לקבוע תעריף נמוך יותר בכדי לטפל בניתוחים נוספים.
- ● בשום מקרה לא יקבל רופא או איש צוות אחר תשלום כלשהו, אלא עבור ביצוע עבודה בפועל.
- ● בשום מקרה לא תובטח לאנשי הצוות מיכסת עבודה נוספת מינימלית.
- ● היקף הניתוחים והפעולות יוקצה בין בתי־החולים, תוך התחשבות בגורמים הבאים: מפתח האוכלוסיה; יכולת הביצוע; ביצוע בפועל ובתי־החולים הפריפריאליים (ואלה יקבלו פיצוי מיוחד, כי רוב הניתוחים ייערכו בבתי־החולים המרכזיים).
- ● הסדר זה נועד לענות על צורך חד־פעמי והוא לא יהווה תקדים במערכת יחסי העבודה.
- ● יוקם צוות מיוחד לשיפור השירותים הרפואיים.

יש לציין, שנקודות רבות נותרו להתלבטות שבעל־פה. עלות המבצע על־פי תחשיב משרד־הבריאות היא 91 מיליון ש"ח. האוצר מתעקש על סכום נמוך יותר. המימון יבוא ברובו (75 אחוז) מן המבוטחים באמצעות העלאת מס אחיד והחלקו מן הממשלה.

דוחים מכל וכל

רוב מושאי הצעת ועדת השרים, נכון לאתמול, מתנגדים ■ השיבושים וההשבתות יימשכו כרגיל

● רופאי המדינה: יו"ר הארגון, ד"ר יהושע וייסבורט כינה את ההצעה — „הצעת פתרון פיקטיבית". לדבריו, הרופאים אינם מתוגמלים כראוי עבור העבודה במשמרת הבוקר, והם לא יסכימו להעמיס עליהם עבודה בשעות אחר־הצהריים ללא תגמול הולם. הם גם מתנגדים להפעלת המבצע בידי המעסיקים במשמרת־הבוקר. הרופאים מודאגים גם מההיקף המצומצם של המבצע. דובר על 200 מיליון ש"ח וההצעה הסופית מדברים על 90 מיליון ש"ח מקסימום, מה שיפגע בתגמול שיגיע לידי הרופאים. בכל מקרה ארגון רופאי המדינה היה אמור להיפגש אמש עם שרת הבריאות לשיחת הבהרה על נקודות שבעל־פה, ושאינן כתובות במסמך, ולא ברור אם זה שינה משהו בעמדתו.

● רופאי בתי־החולים של קופת־חולים: יו"ר הסיכת הרופאים, ד"ר חיים סולן, טען שבהצעה רב הנסתר על הגלוי. רופאי בתי־החולים של קופת־חולים מוכנים לשקול כל הצעה, לדברי ד"ר סולן, ובלבד שתישא בתוכה את „מהות הסכם קופת־חולים", כדבריו. כלומר, הם לא יהיו מוכנים לתעריפים נמוכים יותר מאלה שנקבעו בהסכם קופת־חולים, הם אינם מוכנים להגבלת המבצע לתשעה חודשים, לעומת 22 החודשים שנקבעו בהסכם קופת־חולים, והם אינם מוכנים להיקף קטן יותר של רופאים שישתתף במבצע, מזה שנקבע בהסכם קופת־חולים. שני ארגוני הרופאים טוענים, שהצעת זהה הוצעה להם לפני שלושה חודשים על־ידי האוצר ובהיותה בלתי מספקת נדחתה על־ידי הרופאים.

● ההסתדרות הרפואית: יתכן שהצעת הוועדה היא פשרה פוליטית במטרה להשיג שקט עד הבחירות. „אנחנו ממשיכים לראות בהסכם קופת־חולים מסמך מחייב, אך מוכנים לבחון את ההצעות באורח אוביקטיבי לאחר שנראה אותן במסמך כתוב".

תגובה בשטח של הרופאים — הם ממשיכים בעיצומים. מבחינתם, לא הושג שום פתרון למשבר.

● הסתדרות האחים והאחיות בבתי־החולים: אילנה כהן, יו"ר: „לא תאמו אתנו, לא התייעצו אתנו, לכן אנו דוחות את ההצעה". עוד אמרה: „יש מחסור באחיות במשמרת הראשונה, מנין יקחו אחיות לשנייה?"

● תגובה בשטח: האחיות בחופשה מאורגנת במשך יולי־אוגוסט. כל שבועיים יוצאות 3000 מהן (כרבע מסך־כל האחיות) למחזור של חופשה, מה שיוצר שיבוש רציני בעבודת הסיעוד בבתי־החולים עד כדי סגירת מחלקות.

● עובדי המינהל והמשק: דוחים את התוכנית מכל וכל, כי לא תאמו אתם. היום הם מכנסים את המזכירות שלהם לגבש תוכנית פעולה של שיבושים.

● עובדי המעבדות: דוחים את התוכנית, כי גם אתם לא תאמו, ומסרו כי לא ישתפו פעולה עם הרופאים בהפעלת המשמרת השנייה. משתקים את המעבדות במרפאות קופת־חולים.

● הרוקחים: זועמים על שוועדת השרים מתעלמת מהתפקיד המרכזי שהם ממלאים במערכת הבריאות, לדבריהם, ומהיום הם משביתים במחאה את שירותי הרוקחות בבתי־החולים.

● רופאי המרפאות הקהילתיות: תובעים גם הם הסדר מקביל לזה שעוכר עבור רופאי בתי־החולים, ולא הם מאיימים לפתוח בהשבתות של המרפאות בשבוע הבא.

רונית מורגנשטרן

גם מד"א במשבר

להנהלת מגן־דוד אדום אין כסף לשלם לעובדיה את משכורת יוני. אי־לכך משותקים 900 העובדים (נכון לאתמול) את תחנות העזרה הראשונה, את שירות האמבולנסים, הניידות לטיפול נמרץ, התרומות דם ואספקת מנות דם לבתי־החולים.

מד"א חייב למס־הכנסה כ־7,5 מיליון ש"ח וחובות נוספים לספקים. נציבות מס־הכנסה הטילה עיקול על כל כספי מד"א ועל שבעה רכבים צמודים ביניהם רכבי פיקוד. קופת מד"א התרוקנה, והצטברו בה גרעונות. כדי להשיג שקט תעשייתי החרמו למד"א בחודשיים האחרונים כספים המספיקים לתשלום „נטו" של המשכורות והחוב למס־הכנסה הלך ותפח בגלל אי־העברת ניכויי מס. מאידך כל התשלומים המגיעים למד"א ממשרד הבריאות עוקלו על־ידי האוצר. שלשום הסכים האוצר להסיר את העיקול מחשבונות הבנק למד"א, המצויים ממילא בגרעון, ומשרד הבריאות העביר למד"א 600 אלף ש"ח כדי שיהוו מקדמה לעובדים. במד"א טוענים שהם זקוקים ל־1,5 מיליון ש"ח כדי לשלם את משכורת החודש וזאת בלי להתייחס לחובות לספקים ולמס־הכנסה. הם אינם מוכנים לתשלום מקדמות בלבד.

לפחות ארבעה דיונים בנושא מד"א נערכו בוועדות הכספים, העבודה והרווחה בכנסת, אך ללא תוצאות. ועדת העבודה והרווחה החלה אתמול בדיונים בנושא מד"א, ואולי הם יניבו תוצאות. שרת הבריאות ביקשה משר האוצר להעביר לקופת מד"א סכום זהה לזה שהעביר משרד הבריאות — 600 אלף ש"ח שיספיק לפחות למשכורת נטו.

היפוקרטס ירד מהפסים

יוסף שמי

למקצוע „רופא פנימי" יש פחות ופחות ביקוש בישראל ובמדינות המערב. הרופאים המוכשרים מגיעים למחלקות כמו גינקולוגיה, עור, עיניים, אף־אוזן־גרון וכרומה, ואילו המחלקות הפנימיות נהפכות במקרה הגרוע לפנימיים של בתי־החולים הגריאטריים ובמקרה הטוב יש בהן חלוקה לתת־מקצועות: קרדיולוגיה, נפרולוגיה, מחלות ריאה, גסטרולוגיה ועוד.

בבתי־חולים רבים בארה"ב חלוקה זו היא רשמית, ואילו בישראל ובמדינות אחרות החלוקה עדיין אינה ממוסדת, למרות שהיא מבוצעת למעשה.

חוסר הביקוש לרופאים פנימיים, בעיקר במדינות בהן קיימת רפואה ציבורית בעיקרה, נובע מכך שבמקצוע זה אין אפשרויות רבות להרוויח „מהצד" בהשוואה לתחומים רפואיים אחרים.

משבר חמור במיוחד פוקד את ענף האנסטזיולוגיה (הרדמה). הרופא המרדים סובל בדרך כלל מתסכול. הקולגה שלידו, המבצע את הניתוח, זוכה לתהילה ולתוספות שכר מעל ומתחת לשולחן ואילו הוא, שחיי המנותח תלויים בערנותו ובמומחיותו, נשאר בצל.

בארה"ב מעמיק המשבר בשטח הכירורגיה, בטיפול בחבלות ובמצבי הלם ובטיפול בנפגעי תאונות דרכים, בשל מחסור ברופאים ברמה מתאימה.

המחסור נובע בעיקר בשל בעיית כיסוי ההוצאות. קורבנות מעשי חבלה ונפגעי קטטות המוניות הם בדרך כלל תושבי הפרברים העניים של ערי החוף המזרחי והמערבי של ארה"ב, שאינם מבוטחים.

בתי־החולים בארה"ב הם מפעלים עסקיים המתקיימים מהכנסות עבור השירות שהם מגישים. הכיסוי בא מחברות ביטוח, מגופים ממשלתיים וציבוריים או מכיסו הפרטי של הנפגע. כאשר אין הכנסה מאף מקור כזה נוצרת בעיה. 30 אחוז מנפגעי תאונות הדרכים וקורבנות חבלות בקליפורניה הם אנשים ללא ביטוח.

בעיה נוספת היא שהרופאים העובדים במוקדי עזרה נדרשים לשלם פרמיות ביטוח גבוהות, כ־200 דולר לשנה. הרופאים אינם יכולים לעמוד בהוצאה כה ומוותרים על המשרות. תביעות נגד הרופאים וגם נגד בתי החולים מוגשות לעיתים תכופות ביותר.

כדי לרסן את התביעות, הגורמות לערעור מערכת שירותי הבריאות, הוצע בבית המחוקקים של מדינת פלורידה להגביל עד ל־250 אלף דולר את גובה הפיצוי בגין „כאב וסבל", כדי למנוע „חליבת" חברות ביטוח, אשר מצידן „חולבות" את הרופאים אשר מצידם „חולבים" את הפציינטים.

התביעות המשפטיות גורמות לכך שהרופא ידרוש תמיד לערוך את כל הבדיקות המעבדתיות האפשריות, קונסיליום ועוד, ויוריד את גורלו של החולה הממתין לטיפול. לא פעם מסרבים לטפל בקורבן תאונה ומעבירים אותו ליחידה אחרת המתמחה בסוג זה של פגיעה, ובשל כך מגיע החולה לשולחן הניתוחים מאוחר מדי.

לא רק הרופאים „מצביעים ברגליים" ועוזבים מחלקות כירורגיות," אלא גם צוותי העזר, שכן במחלקות מסוג זה המשמרות הן מסביב לשעון והתמורה קטנה מדי.

עיניכם הרואות, כי גם במדינה בה מושתתת הרפואה על יוזמה פרטית ומימון שהוא ברובו פרטי, אין המצב שפיר כפי שמבקשים להציג „לוחמי המדיניות הליברלית" ברפואה.

לחמם את השלום

„עדיף שלום קר על־פני מלחמה חמה", אמר השר נבון בעת ביקורה של משלחת בת שבעה מחנכים ופקידים בכירים, נציגי משרד החינוך המצרי

הסכמי השלום בין ישראל למצרים מבטיחים, בין היתר, כי התלמידים ברצועת עזה ימשיכו ללמוד ולהיבחן לפי תוכניות וספרי לימוד מצריים. מכוח הסכם זה ביקרה בשבוע שעבר ברצועת עזה ובישראל משלחת בת שבעה מחנכים ופקידים מצריים בכירים, העוסקים בארצם בבחינות הבגרות.

בפגישה שקיימה המשלחת המצרית עם סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, הביע ראש המשלחת אחמד מוחמד עקאל את שביעות רצונו ממהלך הבחינות ברצועה, ושיבח את השר נבון על החלטתו להנהיג את הוראת השפה הערבית וספרותה כשפת חובה, בהדרגה, בכל בתי־הספר היהודיים במדינה. במקביל, סיפר האורח רם־המעלה לשר, בודקים מומחים מצרים את ספרי הלימוד שם ומוציאים מהם כל ביטוי של שנאה ועוינות בין שני העמים.

השר נבון ביקש לצעוד צעד אחר קדימה ואמר לאורחים: מאז חתימת חוזה השלום בין ישראל למצרים באיזור כולו קשור בעתיד היחסים בין ישראל למצרים. האורחים בישראל רוצים לראות בעין את ביטויי השלום הללו. כיום זהו שלום קר, קפוא, ואין הוא נותן דחיפה לעשיית שלום בין ישראל למדינות אחרות באיזור. ואולם, ברור, שעדיף שלום קר על פני מלחמה חמה.

המסר של נבון למצרים היה ברור: הוא הציע להנהיג חילופי משלחות של בני נוער, מלומדים ועיתונאים, כדי לחמם את השלום על־ידי מגעים אישיים. כדי לחזק את דבריו ולהדגיש את מגמת ההבנה והדו־קיום שמטפח נבון במערכת החינוך הוא הציג לפני אורחיו חוברת עזר למורים ולתלמידים הכוללת 570 שורשים דומים בשתי השפות, כמו אבן־בן, אב־אב, אח־אחו, שמש־שאמס. כן הציג לפניהם את המילון העברי־ערבי לעברית בת־זמננו, פרי עבודתו של דוד שגיב, מי שכיהן עד לאחרונה כנספח לענייני תרבות בשגרירות ישראל בקהיר.

שעה קלה לאחר פגישתם עם השר נבון נפגשו המצרים עם אנשי בית־הספר לחינוך ועם אנשי המכון ללימודי אסיה־אפריקה של האוניברסיטה העברית. פרופ' שמואל מורה שלח מכתב אישי לשר החינוך המצרי, והציע לארגן קונגרסים מדעיים, ולהנהיג חילופי מרצים ומלומדים בין האוניברסיטאות שלנו ושלהם. אם ייענה השר המצרי להצעות השר נבון והפרופ' מורה, הוא ייצור בישראל חשיפה תקשורתית גדולה לפעולות המשותפות ויתרום לחיזוק מחנה השלום בישראל.

בגרות, למרות העוצר

בחינות הבגרות ברצועת עזה התנהלו בסדר מופתי וללא תקלות, גם במקומות שבהם היה עוצר, מסר לכתבנו נחום שוקי, קצין המינהל האחראי לענייני החינוך. לדבריו, ניגשו השנה לבחינות הבגרות כ־8,000 תלמידים, מחציתם בנות. לבחינות התייצבו 99 אחוזים מן הנרשמים. הבחינות ייבדקו בפיקוח שלטונות החינוך המצריים.

חוק מלפני 39 שנה

סוף טוב, כנראה, לחוק החינוך המיוחד. השר נסים הסיר את התנגדותו לו, ובשבוע הבא תעמוד הצעת החוק להצבעה שנייה ושלישית

שר האוצר משה נסים הסיר התנגדותו לחקיקת חוק החינוך המיוחד, שהבינה הזהיב אמירה סרטני. קרוב לוודאי, כי הצעת החוק תובא לאישורה של מליאת הכנסת ביום ג' הבא, 12.7.88, במסגרת הקריאה השנייה והשלישית. בכך יבוא סוף טוב למאמציהם של עשרות פעילים, חברי ועד הורים הירושלמי לחינוך המיוחד, שהגו את החוק, ובודרו בחתיב אמירה סרטני לתפקיד „אמא" של החינוך המיוחד.

החוק קובע את זכויותיו של החריג לחינוך חינם ואת אחריות המדינה כלפיו. מבחינה ארגונית מוטמן החוק תחת קורת גג ארגונית אחת את כל המטפלים בחריגים, משרדי החינוך הרווחה והבריאות, וקובע את שר החינוך האחראי לביצועו. החוק מאריך את משך הלימודים של ילדי החינוך המיוחד, 52,000 מספרם כיום, בחמש שנים, בין גילאי 3־5, ובין גילאי 18־21. בפגישה שנערכה בין יו"ר ועדת החינוך נחמן רז וחבר הוועדה מרדכי וירשובסקי לבין שר האוצר משה נסים בשבוע שעבר, הסכים השר להפעיל את החוק בספטמבר 1989, כלומר, בשנת הלימודים תש"ן. החוק יופעל בהדרגה, במשך שבע שנים, במקום חמש כפי שהציעה ועדת החינוך של הכנסת.

ח"כ סרטני. ה„אמא" של החינוך המיוחד

התוצאה התקציבית טעונה הסכמת שר האוצר.

תוליה חולשה ביותר

„ זה כשנתיים מתגלגלת הצעת החוק הפרטית של אמירה סרטני בין מליאת הכנסת לוועדת החינוך. כאשר השלימה הוועדה את הכנת החוק לקריאה הסופית במליאת הכנסת, הגיש הממונה על התקציבים באוצר, דוד בועז (ב־30.5.88) מסמך מנומק לחברי הוועדה, בו הוא מתנגד לחוק מכל וכל. טענתו העיקרית היתה, שהתוצאה הנוכחית הישירה של משרד החינוך לחינוך המיוחד כיום מגיעה ל־162 מיליון שקלים, ואילו חקיקת חוק סרטני תאלץ את האוצר להוסיף מדי שנה 175 מיליון שקלים לתקציב הרגיל, ועוד 63 מיליון לבנייה.

בפגישה עם חה"כ וירשובסקי הביע השר נסים את חששותיו, מפני הממתינים בתור לחקיקת חוקים שיש להם משמעות תקציבית כבדה. על כך השיבו לו שני חברי הכנסת, כי החוק הזה היה צריך להתקבל בכנסת לפני שלושים ותשע שנה, כחלק מחוק לימוד חובה. מה שמגיע לילדים החריגים מגיע להם בזכות ולא בחסד. העברת האחריות לביצוע החוק לידי שר אחד תייעל את המערכת ותחסוך כספים, המפוזרים עתה בשלושה משרדים.

למשרד החינוך והתרבות לא ברור עדיין מהן כוונות שר האוצר: אם כוונתו היא, שהחוק יבוצע במסגרת תקציבו הרגיל של משרד החינוך, הרי שלא יהיה בכוחו של משרד החינוך להגדיל את מספר שנות הלימוד של הילדים החריגים. אם כוונת שר האוצר היא להוסיף תקציב מיוחד לשם הגדלת מספר שנות הלימוד של החריגים, הרי שהחוק יחולל שינוי בכל הנוגע לתוליה החלשה ביותר.

תקופת המנדט הסתיימה

צעד ראשון למימוש תוכנית ביזור הסמכויות — העברתן ממשרד החינוך לידי העירייה בירושלים

החל משנת הלימודים תשמ"ט יקבעו אנשי מחלקת החינוך של ירושלים את היקף השעות שיקבל כל בית־ספר: זה יהיה צעד ראשון למימוש התוכנית ל„ביזור הסמכויות" ולהעברתן מידי משרד החינוך לידי העירייה. כך סוכם בפגישה שנערכה לאחרונה בין מנכ"ל החינוך ד"ר שושני לבין ראש העירייה טדי קולק.

לפי תוכנית הביזור יזכו בידי העירייה גם רוב משאבי משרד החינוך. בידי המשרד תישאר סמכות התכנון הכולל והפיקוח הפדגוגי. מנהל המחוז היה אחראי, כבעבר, ללישכתו המרחבית, הבקעה וי"ש. ירושלים תהיה איפוא העיר הראשונה בישראל אשר תקבל מידי משרד ממשלתי כלשהו סמכויות ביצוע נרחבות. בכך תימנע הכפילות המאפיינת כיום את עבודת הלשכות המחוזיות של משרד החינוך ואת עבודת מחלקות החינוך ברשויות המקומיות.

זוהי תוכנית ניסויית בלבד, אומר המנכ"ל, ובמסגרתה מאציל המשרד סמכויות, אך לא מעביר אותן, משום שחוק הפיקוח על בתי־הספר מעניק למשרד ולא לרשות המקומית את הסמכות והאחריות לתכנן, לפקח, ולבצע את מדיניות החינוך.

גם נבון ושושני, כמו קולק ומיכאל גל משוכנעים שהגיע הזמן לתת אוטונומיה רחבה לשלטון המקומי. תקופת המנדט הסתיימה, סוף סוף, לפחות בירושלים.

יצחק שור

דרך חרך הציצו להיסטוריה ולארכיאולוגיה של ארץ ישראל

תפר בין עבר להווה

אותי לא תשאירו בבית. ימימה אבידר־טשרנוביץ ודנה אבידר־פלר. ציורים, יוסי שטרן. הוצאת כתר, 1988, 125 עמודים

„אותי לא תשאירו בבית", מודיעה במסקנות דדי בת העשר לאחיה יריב בן השלוש־עשרה, המנסה להיפטר מאחותו הטורדנית. ואכן, דדי איננה נשארת בבית, אלא מצטרפת ואף מובילה את החיפושים אחר „כתב החידה" ומסייעת לקבוצת הצופים הירושלמית, שבה חבר אחיה, לנצח את יריבתה התל־אביבית.

העלילה מתפתחת בשני מישורים: הראשון, העכשווי, מתאר את מערכת היחסים שבתוך משפחתם וסביבתם החברתית של דדי ואחיה, את חדירתה של חוליית מחבלים לארמון הורדוס ביריחו, ואת מציאתה של הילדה שאברה במהלך המרדף אחר כתב החידה. המישור השני שבו מתפתחת העלילה הוא המישור ההיסטורי, בו מתוארים יוסי הורדוס ומרים בימי ראשית הקץ של בית שני.

בספר הרפתקאות זה משתמשות שתי הסופרות, האם, כלת פרס ישראל, ובתה דנה, בחומרים העשירים שמציעה להם המציאות הישראלית: שוטרים וחיילים, ערבים רעים, החותרים למטרות חבלה ורצח, וערבים טובים, מכניסי אורחים נוסח אברהם אבינו ואביהם.

מה כאן מציאותי ומה פיקטיבי? המציאות העכשווית היא פרי הדמיון, ואילו כתב החידה והתוכן ההיסטורי הטמון בו, הם הם המציאותיים, כפי שתוארו בכתבי יוסף בן־מתתיהו. השימוש בחומרים ההיסטוריים עלול היה להפוך את העלילה למעין ספר לימוד, המתחזה לספרות. מן הסכנה הזאת נחלצו המחברות: דרך חרך שפתח כתב החידה לגיבורי הספר, הם הציצו להיסטוריה ולארכיאולוגיה של ארץ ישראל. הסיפור האמיתי של ימימה ודנה אבידר איננו חברי במאבק־הפנים משפחתי, זה המתנהל בין הילדה הקטנה והדחויה, לבין האח הגדול והמקובל בחברה. הדרמה, שבתוכה מקופלת גם האמת האמנותית של הספר, נסתרת בתפר שבין ההווה לעבר, בין הדור הצעיר החי כיום בארץ, לבין דורם של מרים והורדוס, שלפתחו רבץ החורבן.

כמו נחום גוטמן, גם יוסי שטרן, הוא צייר בעל קווים ברורים, שופעי אור, חום, והומור. „אותי לא תשאירו בבית" הוא ספר מרתק, כתוב בידיים אמונות, לילדים ובני נוער בגילאי 10־15.

יד רוחצת יד

במהלך בחינות הבגרות ילדי „המיוחסים" הופרדו מכיתתם ונבחנו בחדר אחר

משרד החינוך חוקר חשד להעתקה מאורגנת ל„מיוחסים", בכפר קרע שבמשולש. בשבוע שעבר התקשר אב מן הכפר למנהלת המחלקה לבחינות במשרד החינוך והתרבות, שלומית עמיחי, ודיווח כי במהלך בחינת הבגרות באנגלית הופרדו ילדי „המיוחסים" משאר התלמידים, ונבחנו בחדר אחר. בין „המיוחסים" נמצאו ילדי המנהל, ממלא־מקומו, וקרוביהם.

מנכ"ל המשרד ד"ר שמשון שושני הורה להקפיא את בדיקת בחינות הבגרות של „המיוחסים" עד לתום הבירור. כן אסר על בית הספר להמשיך ולהשגיח על הבחינות. הוא ביקש לשלוח לבחינות הבאות משגיחים חיצוניים. מן המועצה המקומית בכפר קרע, שבבעלותה נמצא בית־הספר העל־יסודי, תבע שושני להשעות את ממלא מקום המנהל, פארוק חליל יחיא, שהיה אחראי לארגון הבחינות בבית־הספר.

משען חלול

אבי בניהו

„רמטכ"ל פוליטי" בהכרח

ככל שמתמשכת והולכת האנתיפאדה בשטחים כן גובר והולך חששו של הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, המבין היטב את המצב בו אנו נתונים בשטחים ואת הדרך למוצא ולפתרון.

בחלומותיו הקשים ביותר לא שיער לעצמו רא"ל שומרון, כי דווקא הוא ילך ויחרט בזיכרון הציבורי „כרמטכ"ל האנתיפאדה" וככזה יכנס גם אל ההיסטוריה של מערכת הביטחון. דן שומרון קיווה, חשב וביקש שיזכרו אותו „כרמטכ"ל שדה הקרב העתידי" ובעצם ימים אלה, ערב בחירות לוהטות, הוא מתחיל להרהר כנראה במר־גורלו מול המציאות העגומה בשטחים.

צה"ל מתרגל לחיות עם האנתיפאדה, מפתח וממסד את מפקדותיו בגדה וברצועת־עזה ומעת לעת נאלץ להתגונן מול מתקפות פוליטיות קשות ביותר מצד שרי הליכוד ופוליטיקאים אחרים. במציאות הזו הופך הרמטכ"ל בהכרח ל„רמטכ"ל פוליטי" ואיתו בעל־כורחם גם אלופי הפיקודים.

בלישכת הרמטכ"ל לחוצים מאוד כאשר למה שעלול להתרחש בחודשים שנותרו עד לבחירות. כל הופעה של הרמטכ"ל, אלוף פיקוד או קצין בכיר הן בממשלה, הן בוועדות הכנסת והן בהופעות פומביות טומנת בחובה חומר נפץ פוליטי, שעלול לשמש את אחת המפלגות כתעמולת בחירות וכל קריאה להימנע מכך שווה כיום למרבה הצער כקליפת השום.

במשחק הזה משמשים כלי־התקשורת כשחקנים מרכזיים. לאחרונה הרמטכ"ל שם לב, כי במהלך החודשים האחרונים הרבו אלופי הפיקודים בצפון, במרכז ובדרום להופיע בטלוויזיה, להתראיין בעיתונים ולדבר לאומה, כל אחד בתחום אחריותו (רצועת־עזה, הגדה וגבול הצפון). דן שומרון הבין, כי הוא יושב בראש שולחן של מטה כללי תיקשורתי מאוד, כאשר הוא מעצם אופיו מתרחק מכלי התקשורת, דבר הגורם לכך שהוא הולך ומאבד את הקשר עם העם, וחמור יותר עם הצבא, קציניו וחייליו.

בצמרת צה"ל מתלוננים, כי כדי לפתור בעיה זו בחר שומרון, במקום לשפר את הופעותיו בתקשורת, דווקא לחסום את האלופים (ובמיוחד בפיקודים) מפני הופעות בתקשורת. יותר ויותר בקשות לראיין אלופים נידחות. הסיבה הרשמית לכך, הניתנת בתשובה לשאלה, נעוצה ברצון הרמטכ"ל למנוע התבטאויות קצינים, שישמשו לניגוח הצבא או לשימוש מפלגתי. אולם בשיחות שלא לצטוט סבורים קצינים בכירים, כי הסיבות, לפחות בחלקן הן אחרות.

אלה המכירים את דרך עבודתם של מפקדי הפיקודים, את הקשר שלהם לטוב ולרע עם הסקטור האזרחי בתחום פיקודם, מבטיחים, כי אלופי הפיקודים ימשיכו להופיע בתקשורת לעיתים קרובות, למורת רוחו של הרמטכ"ל. אלה למדו להבין את כוחה של התקשורת לחיזוק הקשר והמעמד, וסבורים שאין בכך כל פסול. „אף רמטכ"ל לא יוכל למנוע מאלוף פיקוד לבקר אצל אזרח פצוע בבית־חולים או להיפגש עם תושבים „אף רמטכ"ל לא יוכל למנוע מעוזריו להדליף את הביקור או הפגישה לאמצעי התקשורת" אומר קצין בכיר.

בחששו זה, עלול למצוא עצמו שוב דן שומרון בשנה לא פשוטה, כשאלופיו בחזית התקשורת והוא שוב מאחור. אם יווצר מצב בו שרי הליכוד וחבריו בוועדת החוץ והביטחון יצליחו למנוע מהרמטכ"ל וחברי המטכ"ל לדווח אמת לכנסת, לממשלה ולעם משיקולים פוליטיים טהורים, עלול הדבר לפגוע דווקא בצה"ל עצמו. „רמטכ"ל פוליטי" בהכרח, באנתיפאדה מתמשכת ובשנת בחירות זקוק לכושר ביטוי, ניווט והישרדות גבוהים במיוחד.

חציץ כחול

כשהכל עוסקים במרוץ רב בטילי קרקע־קרקע, המאיימים על עורף מדינת ישראל מכל הכיוונים, ובאמצעי הנגד והיכולת של חיל־האוויר המוסף על תחום זה לתת, נושא מענה הולם, עוסקים כוחות הנ"מ בנושא אחר לגמרי.

לפני זמן קצר הוחלט במטה הכללי של צה"ל להגדיר את נגמ"ש „החציצית" (מפזר ההפגנות בשטחים) כאמצעי לחימה יעודי של מערך הנ"מ בחיל־האוויר.

בצה"ל אומרים, ש„החציצית" חרף כל הביקורות הוכיחה את עצמה, ואילו המשוב והיכולת הטכנית של מערך הנ"מ הביא לכך שהנושא יעבור לתחום אחריותם. כבר היום מפעילים החיילים „הכחולים" של הנ"מ את מטילי החציץ בשטחים, תוך כדי לימוד הכלי ואיתור נושאים לשיפורו. דרך אגב, בדיוק כמו לכל כלי אחר בחיל־האוויר שוקדים כיום אנשי הנ"מ על כתיבת ספר טכני ל„חציצית", בו יפורטו כל המכלולים שבנגמ"ש, כל החלקים ושיטות ההפעלה, השימוש והתחזוקה.

נתונים ערכיים ל„חציצית" — יעוד: פיזור הפגנות המוניות ופינוי מחסומי דרכים.

צוות: 3־4 חיילים.

מהירות יציאת החציץ: כ־50 מטר לשנייה.

זווית צידוד: 180 מעלות בחזית.

כוח דחף לכף פיזור מחסומים: כ־8־10 טון.

שמות ותערוכה

בבסיס תחזוקה מרכזי של צה"ל במרכז הארץ נפתחה אתמול תערוכת המערך הלוגיסטי של צה"ל הוא „אגף האפסנאות".

התערוכה לציון 40 שנות קיומה של הזרוע הצבאית הלוגיסטית פתחה את שבוע המערך שיצויין בצה"ל, באגף האפסנאות ובחילות החימוש והתחזוקה. בתערוכה, הפרושה על שטח רחב, מוצגים פיתוחים טכנולוגיים שישרתו את צה"ל בשדה הקרב העתידי. פיתוחים אלה תוצרת כחול־לבן פותחו ויוצרו ברובם על־ידי מהנדסי אגף האפסנאות ואנשיו.

בתוך כך החליט ראש אגף האפסנאות, האלוף מנחם עיינן, כי השם „אגף האפסנאות" אינו הולם עוד את הקונצרן הענק הזה של צה"ל, המגלגל מיליארדי שקלים חדשים מידי שנה, ומעסיק עשרות אלפי חיילים ואזרחים עובדי צה"ל. האלוף עיינן החליט בעצה אחת עם אנשי מטהו, כי השם „אגף האפסנאות" פוגע בדימויים של קציני החיל, וחייליו, וכי יש להחליפו במהרה.

זה מספר חודשים מתקשים עיינן וקציניו למצוא שם חלופי. נבדקו מספר הצעות, אולם אלה אינן עונות על כל הדרישות כדי לכלול את מגוון העיסוקים של האגף. אבל באגף האפסנאות הבחוש בדעתו מצהירים, כי שם חדש יימצא במהרה ויובא לאישור בפני גורמי המטה המוסמכים. בלא כל קשר מתכוונים במקביל לפעול גם לשיפור הדימוי העצמי של האפסנאים בצה"ל, בעיני עצמם ובכלל.

התערוכה הלוגיסטית של אגף האפסנאות תהיה פתוחה שלושה ימים ויבקרו בה צמרת צה"ל, עיתונאים, אנשי תעשיית הביטחון ועוד.

פינה מיוחדת הוקדשה לאמצעי המיגון ופיזור ההפגנות בשטחים וזאת לאחר החלטה של ראש אג"א שסבר, כי לא ניתן להתחמק גם מהעשייה הזו שנכפתה על הצבא. דרך אגב, לאלת העץ שמייצר צה"ל לחייליו קוראים באופן רשמי „אלת משטרה" ללמדך שלצבא באופן טבעי אין קשר עם אמצעי לחימה מסוג זה.

מילואים מפלגתיים

עונת הבחירות המתלהטת תוך מצבה של מדינת ישראל גורמת גם לצה"ל „כאבי ראש".

בדרך כלל מאפשרים שלטונות הצבא בתקופות שלפני בחירות, שחרור משירות מילואים לעסקני מפלגות, עוזרי שרים ולמועמדים לרשימות של המפלגות השונות.

אנשי המפלגות על־פי הסדר הזה אמורים לפנות למפקדיהם, להציג את הנתונים ולבקש דחייה בשירות המילואים עד לאחר הבחירות, ובדרך כלל הם מממשים זכות זו.

צה"ל, שהחל להתמודד עם העניין, ביקש למנוע מצב בו מפקדים בצה"ל יפעילו שיקולים זרים (מפלגתיים או אחרים) בבואם לדון בבקשות חיילים־פוליטיקאים לדחיית מילואים. לפיכך הוחלט, כי הגורם האחד והיחיד המוסמך לשחרר משורות מילואים הינו ראש לישכת שר־הביטחון חיים ישראלי, הנהנה מקרדיט רחב בקרב כל המפלגות.

בצה"ל נערכים עתה גם לאפשרות, שמועמדים לכנסת יתנדבו דווקא כעת לשירות מילואים וידגישו זאת בטורי הרכילות ובמפלגתם. בכל פעם ישנו אחד שכזה.

שניים לשליש

תפקידו המתפנה של עמי גלוזקא, עוזרו, שלישו ורוכבו של נשיא המדינה, קורץ לרבים וטובים מבין קציני צה"ל שלטשו עיניהם לתפקיד זה, הנחשב ליוקרתי ביותר, בעיקר בשל הנסיעות הרבות בעולם הכרוכות בו.

השליש הנוכחי, אלוף משנה, עמי גלוזקא, עומד להצטרף בקרוב לסגל משרד החוץ ולקבל שיבוץ בלונדון.

שני סגני אלופים הינם המתמודדים העיקריים על התפקיד הנכסף. האחד הוא סגן אלוף שמעון חפץ, שמכהן בשנים האחרונות כשלישו של שר־הביטחון יצחק רבין וסא"ל גיורא פורדיס, קצין ותיק ומנוסה ביחידת דובר צה"ל. שניהם אנשים טובים ומוכשרים, עוזרים טובים; דוברים טובים וכו'. רק הנשיא הוא שצריך להכריע בעניין.

הטובים לטיס הם רזים

מטבח בחיל האוויר • פחות מיונית

רק מי שראה (וטעם) את מגשי העוגות המוגשים דרך־קבע באירועים, בטקסים ובהרצאות של חיל־האוויר, יודע מה יפסידו בקרוב טייסי החיל וקציניו. לא עוד עוגות בחיל־האוויר.

ביוזמתו ובחסותו של מפקד חיל־האוויר, האלוף אביהו בן־נון, נכנס חיל־האוויר בימים אלה לפרוייקט חיילי חדש המכונה „אורחות־חיים". המדובר במלחמה בשומנים, ממתקים, סגריות ובכלל יתר התחלואים הנגרמים כתוצאה מתענוגות החיים. בעוד מספר ימים יוצפו בסיסי החיל, הכנפות, הטייסות והמועדונים בפלקטים שעליהם סיסמאות הקוראות להפסקת העישון, לתזונה נכונה, לספורט ולאיזון נכון בין שעות העבודה ושעות הפנאי. והכל ברוח חיל־האוויר ובשפה הייחודית שלו. כך למשל, בנושא העישון תיכתב הסיסמה: „הפל אותה לפני שהיא תפיל אותך", ובפלקט אחר „זה חשוב לך, למשפחה ולחיל־האוויר".

לאחר מחשבה הוחלט במטה חיל־האוויר, שלא להכתיב שום דבר בתחום זה בדרך הפקודות. סבורים שם, כי גם בתוך החיל, שלמרות גודלו, כולם מכירים את כולם הלחץ החברתי יעשה את שלו.

במסגרת פרויקט „אורחות־חיים" של חיל־האוויר, שהאחריות להרצתו בקרב אוכלוסיית החיל הינה על מפקדי הבסיסים והכנפות ייערך מסע הסברה נרחב שיכלול ערבי שיקופיות, סרטי וידאו, פוסטרים ופרסומים שונים. כמו־כן הוחלט, כי בכל חדר־אוכל של בסיס, כנף או מחנה של חיל־האוויר יוצב משקל, ובו יוכלו הקצינים והחיילים להפגין תוצאות קבל עם ועדה. על־פי הנחיות המטה תופחת כמות המיונית והשמן במאכלים ובסלטים, והגזירה הגדולה מכולן הינה כאמור, הורדת העוגות מתפריט ההרצאות וימי־העיון.

באחד מבסיסי חיל־האוויר הגדולים שבמרכז הארץ החלו בפרויקט לפני זמן קצר. מפקדת הבסיס כבר דיווחה למטה על הצעדים בדרך לבריאות ולתזונה הנכונה: בחדר־האוכל של אותו בסיס, (המאכיל אלפי פיות) נפתחה פינה דיאטתית השמורה לקצינים וחיילים. הסלטים, המוגשים שם, אינם כוללים שמן או מיונז והעיקר... העיקר הדוגמה האישית. „קבוצת הפקודות" של הבסיס (פורום מפקדים מדרגת סגן־אלוף ומעלה) נשקלת דרך קבע בפתחה של כל ישיבה, תחת פיקוחו של מפקד הבסיס העולה ראשון על המשקל.

חיל־האוויר יוצא אם כן למלחמה נוספת עם הרבה אמונה ורצון טוב. מוהל הניקוז לפרויקט „אורחות־חיים" יכול לשמש מפקד החיל, האלוף בן־נון, אשר מחזיק בעליונות אווירית בכל סעיפי הפרויקט.

רשות הקורא

„מולדת" וחינוך

רחבעם זאבי יוצא לרחוב הפוליטי עם מפלגה חדשה, בשם „מולדת", שאחד הנושאים המרכזיים במצעה הוא ביצוע טראנספר בערביי ארץ־ישראל. בכך מצטרף זאבי לחבריו לדעה כרב כהנא, אנשי „התחייה", „צומת" ואחרים.

על הרעיון הזה נכתבו כבר תלי תלים של מלים, אך כאשר מאחוריו עומד מנכ"ל מוזיאון, שמתפקידו להפיץ דעת ולחנך את ילדינו, נוצר קונפליקט רעיוני שאין הדעת סובלתו. האחראי למינויו ולהעסקתו הוא ראש עיריית ת"א־יפו, שלמה להט הליבראל, שהשקפותיו על השטחים ואוכלוסייתם ידועה. לא יתכן שהוא ימשיך להעסיקו. אישיות ציבורית ועומדת בראש מוסד תרבותי וחינוכי המשרת את כל העם, אל לו להזדהות בפרהסיה עם השקפה כלשהי, ובוודאי לא עם השקפה ניאו־פאשיסטית שאינה מקובלת על רבים בארץ ומחוצה לה.

יש להחרים את המוזיאון עד שיפוטר מנהלו, אחרת הכתם הזה ישאר על מצחנו לדראון עולם. לא יתכן שכהנא יוצא אל מחוץ לחוק ו„גנדי" ימשיך בכהונתו.

דן יהב, תל־אביב

קריקטורה מחטיאה

ב„על המשמר" מן ה־2.6.88, נתקלתי בקריקטורה בה מופיעות, זו לצד זו, שתי דמויות: מצד אחד אריאל שרון, כענק שחור משחור וסביבו אלפי מצבות של מלחמת לבנון, ולידו יצחק רבין, כצדיק תמים ומצניע לכת, ולחובתו מצבה אחת ויחידה, עליה נרשם „מ.נ. אלי כהן, תושב שקף". האומנם? האם זהו הדם היחיד המכתים את ידיו של יצחק רבין? ומה על מאות ההרוגים הפלשתינאיים, על אלפי הפצועים שישארו נכים לכל ימי חייהם, על אלפי העצורים ללא משפט?

מאז תחילת ההתקוממות הפלשתינית בשטחים הכבושים נתקלנו בתופעה מדאיגה בעיתונות הישראלית. כל הרוג ישראלי (מעטים מאד עד כה, לשמחת כולנו) זוכה לתשומת־לב תקשורתית עצומה: שמו של ההרוג, נסיבות מותו וצרכיהם של בני משפחתו זוכים לפרסום אדיר בכל כלי התקשורת. לעומת זאת, ההרוגים הפלשתינאיים, הנהרגים מדי יום ביומו, אינם זוכים לשום תשומת לב: לרוב אפילו שמותיהם אינם זוכים להגיע לידיעת הקורא הישראלי, ומותם נתפש כעוד אירוע שגרתי. כך אחראית העיתונות לחטא שאין חמור ממנו, הפרדה בין דם לדם. לצערי, דווקא הקריקטורה שפירסם „על המשמר" הביאה מגמה קשה זו לידי ביטוי קיצוני. מצבותיהם של ההרוגים הפלשתינאיים נמחקו כאילו לא היו, ורק מות אחד — של יהודי — נזקף לחובתו של השר ההמים יצחק רבין.

אורם קלר

ליתר דיוק

בראיון שערכה עמי ורד לוי („על המשמר", 1.7.88) השבתי תשובה בלתי מדוייקת ביחס למעמדן של מניות היסוד בחברת הוצאת מודיעין בע"מ, המו"ל של „מעריב". אבקש איפוא לתקן את תשובתי הנ"ל.

עם רכישתן של מניות רגילות בהוצאה על־ידי איש התקשורת רוברט מאקסוול יחולו שינויים בתקנון ההתאגדות של החברה ומניות היסוד, שנתנו שליטת ניהול לבעליהן עד כה, יבוטלו כליל. השליטה בפועל בחברה ובניהול ענייניה תהיה איפוא על בסיס כמות המניות הרגילות שהיו בידי בעליהן.

גבריאל שטרסמן, „מעריב"

חיצים מבודפשט (סוף מעמוד 7)

הם שם. היא תפעל כמיטב יכולתה, כדי להבטיח את זכותם הלגיטימית לטפח כרצונם את תרבותם הלאומית.

הפגנה המונית

במסגרת המדיניות החדשה ניתן פרסום פומבי לעובדות קליטתם בהונגריה של הפליטים מרומניה, (שגם עד כה היתה כמובן, בבחינת סוד גלוי) והשלטונות אף נתנו היתר להפגנת המחאה בבודפשט אם כי טרחו להדגיש, כי ידם לא היתה בארגון ההפגנה שנערכה ביוזמתם של ארגונים חברתיים בלבד. מארגני ההפגנה מצידם גמלו לשלטונות בהבעת תודה פומבית, על ש„גילו הבנה לרחשי ליבו של העם", והתירו את ההפגנה. „הבנה שבשתיקה" זו בין המארגנים ובין השלטונות הולידה הפגנה המונית אך ממושמעת, ללא מעשי אלימות וללא התלהבות לאומנית. הדוברים בעצרת המחאה דאגו להבהיר, שלהונגרים אין בעיות טריטוריאליות כלפי רומניה ורק את הזכויות הלאומיות של המיעוטים הם תובעים להבטיח; ואגב לא של ההונגרים בלבד, אמר הנואם הראשי, אלא של כל המיעוטים — היהודים, הגרמנים והאחרים.

יאנוש קאדאר וניקולאי צ'אושסקו נפגשו בפעם האחרונה ב־1967. קאדאר לא הצליח אז להניא את צ'אושסקו מהמשך מדיניותו, ומאז אף לא ניסה את כוחו בשנית. המנהיג ההונגרי החדש, קארוי גרוס, דווקא מעוניין בחידוש ההידברות, בתקווה שבדרכי נועם ישיג שיפור במצב חלקם של ההונגרים ברומניה. בעניין זה ההונגרים ומה רמזים עבים כקורה, אך ההזמנה המקווה לבוקרשט טרם הגיעה.

יריד ההבלים

האם זאת ארץ ישראל או שבט אינדיאני של אוספי קרקפות, הרוקדים עם גרזניהם סביב המדורה? הגיגים בעקבות ועידת חרות

דב בר־ניר

יריד הבלונים; יריד התווים והמדבקות; יריד הנקניקיות, הגלידות ובקבוקי השאמפניה; יריד הקנייה והמכירה של מועמדים; יריד הצעירים שעוד לא אמרו מלה וחצי מלה בשום עניין ובשום בעיה; יריד הדעות המוצקות מאוד, נוסח: אם ערבי זורק בקבוק תבערה, להרוג אותו; אם ערבי זורק אבן, להרוג אותו; אם ערבי פותח פה, לגרש אותו. אין כל הבדל אם מגרשים ארבעה ערבים או ארבעה־מאות, אומר מי שהיה נציגנו באו"ם ועכשיו הוא נישא על כפיים על־ידי אלפיים פילוסופים מעמיקי־חשוב, שכל חזונם הוא ארץ מלאה יהודים וריקה מערבים.

כלום אני בארץ ישראל, או באיזה שבט אינדיאנים אוספי קרקפות הרוקדים בגרזניהם סביב המדורה? לפתע נודע כי מהות הפוליטיקה היא חינגה, היא תערובת אופנה שבה דוגמנים עולים על המסלול ו"הקניינים" רושמים את מי הם עומדים לקנות מתוך המבחר. וברור שמי שצעיר יותר, מי שמרבה בזרמונים עדיף על הקשישים, הישישים והתשושים. שם הקרנבל הברזילאי הזה הוא "חרות".

אמירות כנף ראוותניות

כלום לכאלה ימסור העם את גורלו בנובמבר הבא? כלום מייצגים הם את העם הפיקניקאי שאנו רואים אותו בימי חג, ליד הכנרת, מטגן את נקניקיותיו לכבוד מועמדיו? או שמא יעדיף בכל זאת העם הזה מנהיגים ומועמדים שמוסרים לו איזה מסר ומכבדים את שכלו והשכלתו, כדוגמת אותם נציגים של תנועת העבודה אשר, בהופיעם בפני מסך הטלוויזיה, אומרים משהו, מנחמים משהו, ואינם מסתפקים באמירות־כנף ראוותניות, נוסח: נראה להם, לערבושים אלה, נרכא אותם ביד רמה, נפוצץ את בתיהם ונפלח את תויהם. כלום כאלה הם צעירי חרות וכלום יודע התעמלן הזול את יצר הבוחר? כל אלה נדע בנובמבר, ואמונתי רבה כי כל המרבה בהיגיון מדיני יכריע את כבוד הדמאגוג ליד הקלפי. עם זאת, מה שמעסיק אותי, לאחר יריד חרות הוא: מה פשר התנועה הזאת שרמיזתה להמון ז'בוטינסקי נראה לי מקרי ואקראי ביותר.

ידידי זאב שטרנהל, בשני ספרים עמוסי חומר וניתוח על הפאשיזם (ולא רחוקה הדרך מפופוליזם לפאשיזם של ממש, בעיקר בשעות־חירום) טוען בכל זאת שהפאשיזם היה תנועה אידיאליסטית שקמה בכל עוזה נגד המאטריאליזם הליבראלי והסוציאליסטי־מארקסיסטי. כאן, תגובתי הראשונה היא, כמובן: אידיאליזם תמצא בכל צבעי הקשת ואין כל סיבה להעלות כאן דווקא את הפאשיזם על נס, לעומת יריביו. אך במבט שני נוטה אני להתחרט אפילו על הנחה זאת, כי תמצא אידיאליסטים בכל המחנות. בכל זאת נראה לי שהפאשיזם והפופוליזם גבולים כאן לרעה מכל שאר התנועות החברתיות. בתנועות הפאשיסטיות והפופוליסטיות יש להבדיל, כבכל הארגונים הפוליטיים האחרים, בין הבסיס התנועתי־ההמוני לבין ההנהגות, האליטות השליטות. אשר לבסיס ההמוני הוא כולו מורכב, או ברובו, מאנשי־עמל בעלי תודעה לאומית לוהטת וחברתית מעורפלת. אם תרצו, אלה הם אנשים די פרימיטיביים בתגובותיהם, כאשר הרגש מערפל את החשיבה הרציונאלית. העולם מורכב ידידים ואויבים. בהתאם לכך, הערבי, כל ערבי, הוא האויב ונגמר העניין. כל שתגיד כדי לפאר ולרומם את כוחנו הישראלי, וכדי להכות שוק על ירך את הערבים כולם, ייראה בעיני אנשי־הבסיס.

אך מכאן ואילך יש לבחון את ההנהגה, וכמובן, המועמדים למיניהם, השואפים להצטרף, ולעתים אף לבוא במקום ההנהגה הוותיקה. גם להם יש וודאי השקפת־עולם די אלמנטארית, נוסח "כולו שלי", אך להם יש גם מוטיוואציה אחרת, וזו כנראה מכריעה את הכף. מורכבת היא לרוב מחצי־אינטליגנטים, מאנשים שלא "הגיעו" למרומי השדרה בתוקף מעשיהם. הללו ערים לתנועה — כתנועת העבודה, למשל — שהגיעה להישגים חברתיים רבים בתוקף יכולתה הקונסטרוקטיבית, אך מעתה הם בעלי זכויות, הנראות כזכויות־יתר: דירה מרווחת, מכונית צמודה, נסיעות, כיבודים, ועוד־ועוד.

בחיק ההנהגה הפופוליסטית לוחשים־רוחשים רגשי קנאה והופכים שואפים אלה לכבוש לעצמם את המסדרים האלה, ובתנאים ההיסטוריים שלנו — להיות למפא"י שנייה לכל דבר. מכאן ההבדל בין אמביציה פוליטית, שהיא גם אמביציה אישית, אך היא מוצאת את הלגיטימציה הציבורית שלה במעשים שפרט זה או אחר בא לחוללם לבין הקאריירים הפופוליסטי שידיו ריקות ופיו מלא יומרות ללא כיסוי. וודאי, בהגיעם לשלטון חייבים הפופוליסטים גם להוכיח את יכולתם, אך בהיעדר קו ומשקולת, פוזלים הם כל הזמן אל היציע, וכך יוצא שגם אם מבצעים הם מעשים כלשהם לרוב אלה עוברות הרסניות, כגון אכילת הקרן בזירה הכלכלית או "הכנת התנאים" למלחמה הבאה עם העולם הערבי.

ואמנם, כל מי שהיה עורך ניתוח סוציולוגי של מועמדי העבודה לעומת מועמדי חרות חיש מהר יגיע, דומני, לאותה מסקנה: לפנינו עימות בין אנשי מעשה לבין אנשי עקרות ויומרה — ויהיו המעשים כאשר יהיו, ותהיה היומרה כאשר תהיה.

חובת הוויזה לישראל

על יהודי בריה"מ, אלו המעוניינים להגיע לארה"ב בסופו של דבר, לא תהיה הגבלה. הם יוכלו לנסוע מישראל למחוז חפצם, אך תחילה עליהם להשתכנע בעזרת מראה עין

משה ציזיק

שלטונות בריה"מ, כידוע, התעללו ביהודי בריה"מ ונגד עובדה זאת ניהלה ומנהלת ישראל, על כל ממשלותיה, מלחמה עקשנית וצודקת בסיוע גורמים מדיניים בינלאומיים, ובראש וראשונה ארצות־הברית. סבורני, כי מלחמה זאת הוכתרה בהצלחה, אם בגלל עמידתם האדירה של הסרובניקים ואם משום השינויים שחלים בברית־המועצות ומאמצי ההידברות בין שתי המעצמות. אולם, עתה, בעקבות החלטת ממשלת ישראל לפעול כי יהודי בריה"מ המקבלים היתר יציאה, על־פי דרישות של המשפחות בישראל, ייסעו ישירות בלי תחנות ביניים לישראל. ב"על־המשמר" קראתי כי צריך להפסיק את התעללות ביהודי בריה"מ ואת ההתנכלות לזכויות האוניברסאליות המקודשות, שאפילו הצבה בישראל עומדת בסתירה גמורה אליהן.

אני סבור כי החלטת ממשלת ישראל צודקת מכל הבחינות ובראש וראשונה מנקודת ראות ציונית ודאגה לגורלו של העם היהודי, כמובן, את גורל יהודי בריה"מ. המאבק על עליית יהודי בריה"מ לא מתנהל על בסיס של זכויות אוניברסאליות — על בסיס הגירה רצונית. לא הצטרפנו לתביעות יתר אזרחי בריה"מ (לפחות חלק מהם), להגר מברית המועצות. האוניברסאליזם הזה, שבשמו מופיעים המתנגדים להחלטת הממשלה, לא שימש כטענה בזמן המאבק ליציאת יהודי בריה"מ. תביעתנו המוצדקת, היתה העלייה לישראל, בשם הזכות הזאת והתביעה המוצדקת נמקו הסרובניקים במחנות כפייה והסגר, סבלו עינויים, ולשמחתנו הגיעו אלינו לאחר מאבק ממושך. התנגדותם של שצ'רנסקי או אידה נודל להחלטת הממשלה לא משנה את אופי מלחמתם.

מתבוללים מבחינה נפשית

אין ההחלטה בדבר הטיסות הישירות כופה על היהודים להישאר בישראל. מכאן ישנה תנועה ערה מדי של יורדים ונוסעים, וגם אלה מיהודי בריה"מ, שיחליטו לא להישאר, יוכלו לצאת. אבל מחובתנו לעשות הכל על מנת שישתרשו בארץ. העובדה שמאות אלפי יהודי בריה"מ לא היגרו לארצות־הברית לאחר שהגיעו לישראל, השתרשו כאן ותורמים רבות למדינה, היא ההוכחה כי יש לכך סיכוי. האמת היא כי מאחר שיהודי בריה"מ ברובם אינם מקבלים כל חינוך יהודי, מבחינה נפשית רבים מהם מתבוללים והארגונים היהודים בארצות־הברית, ברובם אנטי־ציוניים, מציעים להם פיתוי חומרי בו המהגרים נאחזים בבואם לתחנת המעבר לוינה. ישראל לא יכולה להתחרות עם פיתויים אלה, ובלי מראה עיניים קשה לשכנע את יהודי בריה"מ, כי ישראל עדיפה.

מי שדואג להצלת העם היהודי צריך לדעת כי יהודי בריה"מ הנוסעים לארצות־הברית נתונים לסכנת התבוללות בדומה ליהודי ברית־המועצות. יש יסוד לאמונה כי הפרסטרויקה תביא גם לזכות היהודים לפתח את תרבותם כמיעוט לאומי. אפשר גם להאמין כי הדבר ייעשה בעזרת שליחים מישראל. לא מקבלת עלי הטענה, כולל זו של השר ויצמן, כי קודם צריך לשפר את תנאי הקליטה, כלומר להעלות את רמת החיים, ליצור אקולוגיה נעימה, ולעשות שלום עם שכנינו, ורק אחר־כך לתבוע את בואם לישראל. יש להתייחס ליהודי בריה"מ העולים לישראל כגורם פעיל, שיכול להיות חלוצי ותורם לעיצוב פני המדינה ולשינוי הדברים שיש לשנותם לטובה.

הוויזה הישראלית המונפקת על הדרכונים אינה יכולה לשמש מסמך להגדלת מספר הישראלים הנמצאים בלא־רהכי בארצות־הברית. הוויזה הישראלית אינה יכולה לשמש כסות למעמד של פליטים בשביל אלה שפוסחים על ישראל ומתפזרים בכל רחבי העולם. מי שמקבל ויזה כזאת חייב לדעת לאן פניו מועדות.

בוויכוח שהתנהל בזמנו על דפי "על המשמר" בין המתנגדים החריפים לירידה, לבין התובעים את הזכות האוניברסלית לכל יהודי לנסוע לאן שהוא רוצה, ניתנה לגיטימציה לירידה במקום לגנות אותה בכל החומרה. מי שמוצא נימוקים לירידה והנובעים ממצבנו הקשה, מחנך לבריחה מאחריות חברתית ולאומית. כלל זה נכון גם לגבי יהודי בריה"מ המקבלים אשרת יציאה. נסיעתם לארצות־הברית נקבעת על־ידי חישובים אנוכיים, ובלי כל התחשבות עם האחריות לגורל העם היהודי ולגורל מדינת ישראל. העובדה שכמעט 90 אחוזים מאלו יצאו מבריה"מ ועברו דרך וינה פסחו על ישראל מדאיגה ביותר. מעודדת העובדה כי הרוב המכריע של פעילי העלייה מבריה"מ שהגיעו לישראל מצדדים בהחלטת הממשלה.

אני חוזר ומדגיש כי אילו ידעתי שהנפקת הוויזה הישראלית והטיסה הישירה היו מונעים מהיהודים שירצו בכך לנסוע מישראל לאן שירצו, הייתי מהרהר בעמדת הממשלה לשלילה. אולם המצב הוא שונה לחלוטין, לפיכך נראה לי כי מפ"ם צריכה לקבוע בנושא חשוב זה עמדה חד־משמעית ולפעול מתאם. זהו אקט חינוכי וגם פוליטי שאינו נופל מהכרעות פוליטיות אחרות.

פיסגת טורונטו

משק עולמי

מילוי צנוע של ציפיות צנועות

המדינות התעשייתיות הגדולות הגיעו לוועידתן השנתית בטורונטו ללא ציפיות גדולות, והציפיות שהיו להן אכן התמלאו. תוך השלמה עם המציאות, כי אי־אפשר לצפות ליוזמות גדולות בשנת בחירות בארה"ב, הסיקו שבעת המנהיגים את המירב האפשרי מכמה צעדים צנועים בתחומי חובות העולם השלישי ותיאום המדיניות הכלכלית, בתקווה שיסייעו לשמירה על הצמיחה בעולם התעשייתי ויתנו למדינות העניות תקווה לעתיד.

היה זה הנשיא רייגן, שנטל חלק בפיסגה הכלכלית בפעם האחרונה לפני פרישתו מכהונתו ב־20 בינואר, אשר סיכם בצורה הממצה ביותר את שלושת ימי השיחות: "אנו חוגגים את הפיסגה הזאת במידת־מה של גאווה", אמר.

לראשי הממשלות ולשרי האוצר והחוץ שלהם היתה סיבה טובה להיות גאים. מי היה מעלה על הדעת, שאלו בוודאי רובם, שהמשק העולמי ייעשה כה חזק, עד ששוקי המניות והכספים יהיו יציבים שמונה חודשים לאחר יום ב' השחור של וולסטריט, ב־19 באוקטובר אשתקד, כאשר המניות צנחו לשפל של 22.6 אחוז? לא זו בלבד שהמשק העולמי קבע שיא בתקופת הצמיחה הממושכת ביותר מאז מלחמת העולם השנייה, גם הגרעון המסחרי ללא תקדים של ארה"ב צומצם לבסוף.

להרגשת השרים, הסיבה לכך היתה שארה"ב, יפאן, מערב־גרמניה, בריטניה, צרפת, איטליה וקנדה שיתפו פעולה לאחר קריסת הבורסה ולא הסתגרו כל אחת בתחומה. בנקים מרכזיים בכל העולם הקטינו שערי ריבית, הבית הלבן שיתף פעולה עם הקונגרס והשיג צמצום נוסף של 75 מיליארד דולר בתקציב, ואילו מערב־גרמניה ויפאן הרחיבו את משקיהן כדי להתגבר על הרפיון במשק העולמי כתוצאה מן הקיצוצים האמריקניים.

אף כי הרגיעה במשק אינה דורשת ביצוע ניתוחים גדולים, לא היה מקום לגאווה מופרזת. השרים למדו כבר את לקח הביטחון המופרז ב־19 באוקטובר. "אומנם לגיטימי הוא להיות מרוצים במקצת מהתנהגות המשק הלאומי מאז אוקטובר, אך אנו נזהרים מאוד משאננות־יתר", אמר שר האוצר האמריקני ג'יימס בייקר.

סכנת האינפלציה המתחדשת אילצה את מערב־גרמניה להעלות שער ריבית מרכזי בימי הפיסגה, ולפיכך הבטיחו השבע להכפיל את ערנותן. "אין ספק שעלינו להמשיך לעמוד על המשמר", אמרה ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר. המנהיגים האירופיים הביעו חשש כי הגרעון התקציבי בארה"ב אינו קטן במהירות הדרושה. הגם כי כן, הגם שלא יינקטו צעדים כלשהם לפני בחירת יורשו של רייגן ב־1 בנובמבר, הרי הודעת הסיכום ציינה כראוי את הצורך בכך שהמדינות החיות מעל ליכולתן יוציאו פחות.

כדי לחזק את הרושם שהם חזרו לשלוט בשווקים, הסכימו המנהיגים לקדם את שיתוף הפעולה ביניהם לעוד שלב נוסף. מעתה ואילך יפקחו עין על האינפלציה על־ידי מעקב אחר המחירים של מוצרי היסוד ויציבו לעצמם מטרה לבצע רפורמות בתחומים כגון המיסוי והסרת הפיקוח, שיש בהם כדי לקדם את הצמיחה הכלכלית על־ידי עידוד הבריות לעבוד קשה ולהרוויח כסף.

הצמיחה במדינות העשירות תספק שוק יצוא למדינות העולם השלישי, מה שיאפשר להן לפרוע את חובותיהן, אך הכל מסכימים שבכך אין די. 22 המדינות העניות ביותר באפריקה שמדרום לסהרה, שבהן ההכנסה לנפש היא 425 דולר לשנה או פחות, "שוכבות על הגב" כהגדרתו של נייק. מדינות הפיסגה הגיעו בהסכמה לספק סיוע שנתי בסך 500 מיליון דולר על־ידי מחיקת חובות, הנחות בשיעורי הריבית או פריסת חובות. "בטווח הארוך תיזכר פיסגת טורונטו בשל התקדמותה בתחום זה", אמר נשיא צרפת פרנסואה מיטראן.

מאה פשרות על כל פריצת דרך

"אני מאמין שהמדינות הנוגעות בדבר מודעות לעובדה שזהו צעד מהותי", אמר שר האוצר הבריטי נייג'ל לוסון, אחד מהיוזמים הראשונים למען הקלת החובות. לשרים היתה הרגשה טובה מרוחב ליבם, אך הם יודעים שהתוכנית, החלה על כ־15 מתוך 500 מיליארד הדולר שחייב האיזור, אינה יכולה להיות אלא התחלה. "ההתקדמות היא ממשית, אך אינני סבור שהיא מספקת", אמר מיטראן, שהבטיח לוותר על שליש מחובותיה הרשמיים של המדינות העניות ביותר באפריקה לצרפת. פקיד אמריקני בכיר שביקש להישאר בעילום שם הוסיף: "המדינות הללו זקוקות להרבה יותר מזה".

מיטראן התחייב למעשה שהתקדמות נוספת בעניין החובות של מדינות אפריקה תהיה אחת המטרות של ועידת הפיסגה הבאה, שתיפתח בצרפת ב־14 ביולי 1989, במלאת 200 שנה למהפיכה הצרפתית.

מטבעה של הדיפלומאטיה הכלכלית הוא כמובן שעל כל פריצת־דרך מתאומית ואמיתית נעשות מאה פשרות, אותן מכינים בקפדנות ושגיבושן עשוי להימשך שנים. כך נדחתה בטורונטו תוכנית מקיפה של יפאן לסייע למדינות השקועות עמוק בחובות כבראזיל. כך גם נדחה הנושא השנוי ביותר במחלוקת בוועידה — כיצד להקטין את הסובסידיות שהממשלות משלמות לחקלאים.

למרות כל אלה רווחה התחושה כי פיסגת טורונטו וכן 13 ועידות הפיסגה שקדמו לה היו כדאיות, בשל הקשרים האישיים שהמנהיגים מפתחים ביניהם באירועים כאלה. "ועידות הפיסגה הללו בונות גשרים לעתיד", אמר רייגן. "המטרה שהצבנו שנים קודם לכן, הניבה פרי, אני מאמין שהמטרות שאנו מציבים כיום, ייעשו לציוני דרך לעתיד".

אלן ויטלי, רויטר

"אגד"

פחות נוסעים, פחות שכירים

חברת "אגד" מתכוונת לפטר אלף שכירים, בינתיים קיבלו החברים רק 50% משכרם לחודש יוני, בגלל מצוקה "בתזרים המזומנים", מצוקה הנובעת מירידה במספר הנוסעים. דובר "אגד", גרעון טלמור, מעריך את הירידה עד כדי 13% מהנוסעים. ירידה זו גורמת לגרעון חודשי של 7 מיליון ש"ח. האוצר משלם לקואופרטיב סובסידיה לפי התחשיב הממוצע של הכנסה, אך אין הכנסה, אומר הדובר. יתרה מזאת, הנוסע מאתמול מתיישב ליד הגה מכוניתו הפרטית, גורם לצפיפות בדרכים ומוריד את מהירותם המסחרית של האוטובוסים של "אגד".

שכירי "אגד" אינם מתרשמים מדברי טלמור בנוגע למחסור במזומנים. הם שואלים: אם באמת כל־כך קשה, ואין מזומנים בקופה — למה מעודדים חברים לעבוד שעות נוספות, כאשר התשלום לשעות אלה הוא גבוה במיוחד. זאת ועוד, החברים העובדים שעות נוספות זוכים לגילום מס הכנסה על שכרם מהעבודה הנוספת. לדברי דן שוורצבורד, מחזיק תיק "אגד" בוועד הפועל של ההסתדרות, מדובר בהוצאה בסדר גודל של מיליוני ש"ח.

גרעון טלמור דוחה טענה זו. לדבריו, חברי "אגד" הם בעלי המפעל ואיש מבחוץ לא יגיד להם כמה מותר להם לעבוד כדי להרוויח. כאשר בעל העסק מחליט לוותר על שירותו של השכיר ולעשות את המלאכה בעצמו, זכותו. הקואופרטיב נתון במשבר זה שנתיים ויותר, בגלל הקפאת מחירי הדלק למכוניות, וקביעת תעריף גבוה במיוחד באוטובוסים בנסיעות בין־עירוניות, כמו בקו תל אביב ירושלים, שגרמה לכך שהאוטובוס אינו זול מנסיעה ברכב פרטי. אפשר להוריד את המחיר ולגרום לכך שיהיה יותר כדאי להשתמש בתחבורה ציבורית.

דובר "אגד" מציין שגם לירידה בתיירות ולמצב בשטחים יש השפעה על תפוקת הקואופרטיב. רק לאחר שאלות חוזרות ונשנות הוא מודה, כי בקווים לישובים בשטחים האוטובוסים נוסעים כמעט ריקים מאדם. כנראה שהדובר מעדיף שלא להיכנס לנושא שנוי במחלוקת, כגון להשלכות של תביעות המתנחלים להבטחת תחבורה ציבורית בכל תנאי על ענף חשוב של המשק, התחבורה הציבורית.

אך גם אם נקבל כלשונם את דברי גרעון טלמור, לא ברור למה החליט מי שהחליט לפטר כאלף שכירים, פיטורי עובדים עולים כסף רב יותר מאשר המשך העסקתם ולו חלקית. מן הסתם רוצים ב"אגד" להטיל את העומס על קופת האוצר, תחת הסיסמה של הבראה. אין להוציא מכלל אפשרות שבעוד כמה חודשים ייאלצו לגייס עובדים חדשים, כאשר המצב ישתנה — יבואו יותר תיירים והדלק שוב לא יהיה כה זול, או שוב יהיה צורך בשירותי האוטובוסים בהיקף גדול יותר.

לשון שפי

ערך: לוי מורב

שלוש שנים לתכנית הכלכלית

מדינת רווחה ל"חופש הפרט"

פרסום דו"ח בנק ישראל 87, לפני כחודש, עורר גל של פרסומים בתקשורת ודיונים רבים על המצב הכלכלי־חברתי (ואין רק "כלכלי", זה חלק מהוויכוח) בישראל, ולפיהם מבחן המדיניות הכלכלית מאז יולי 85 וקווים לקראת העתיד. דו"ח הבנק מלא תשבחות ועובדות טובות: האינפלציה ירדה עוד קצת, ל־16%, צמיחה ענקית בהיבט עולמי של 5.7%, האבטלה ירדה תחת ל־6% ומבחינה כלכלית אינה קיימת כמעט, איזון החשבון הציבורי, רזרבות מט"ח בשיא של 5.2 מיליארד דולר, ההשקעות בענפי המשק עלו ב־14%, היצוא עלה ב־11%, פריון הייצור עלה ב־10% בשלוש השנים. ממש שורת הישגים שאיפשרה לשר האוצר להגדיר את 1987 כשנה כלכלית "מצויינת", ולנגיד הבנק להציג בדו"ח את שלבי המדיניות שהצליחה: בלימת חירום, ייצוב, צמיחה. בדו"ח הבנק מצויינים כמה צללים פה ושם, על־ידם כתוב לרוב "אין הסבר מספיק", כגון עלייה תלולה של הצריכה הפרטית בכ־20% בשנתיים, ירידת החיסכון הפרטי, הרעת המאזן המסחרי, המשך ריבית גבוהה מאוד — כל אלה מתוארים כפרטים שוליים.

צריכה משגשגת ובריאות מתמוטטת

לעומת זאת עולות גניחות, טענות וביקורת ממגורים רבים במשק ובחברה: כל ענפי הייצור נמצאים במצב קשה, רוב ענפי המשנה מרוויחים על הפסדים ותחזיות לא טובות, האם כולם שרויים בניהול גרוע? האם זו רק התקמצמות בשטחים? מרוויחים על שנה חקלאית טובה, אך כל העוסקים בחקלאות במשבר — תנועת המושבים בתהליכי התפרקות, חלק ניכר מהמושבים הופכים למפרים של פרטים בתהליך ללא חזרה; התנועה הקיבוצית בלחץ כלכלי קשה ומפעילה את כל מנופי העזרה ההדדית כדי למנוע מפולות; תעשיית חברת העובדים בצרות, בנקאות ומסחר מצליחים גם כאן — כלומר, זו לא רק בעיית ניהול ויש משהו מהותי יותר; היבוא עלה ב־19% בחזית רחבה, הגרעון המסחרי גדל — אין לחץ מיידי כי יש רזרבות עצומות; כיוון מעוות לחלוטין בשימושים — כמעט כל התוספת לתוצר מכוונת לצריכה עולה, זה מזין את שגשוג המסחר ועליית היבוא. התוצאות החברתיות: ישראל בשיא נוסף במערב המפותח — פער הכנסה באוכלוסיה, עליות הצריכה ואורחות השגשוג קיימות רק בשכבות בינוניות־גבוהות וגבוהות. לחץ אדיר על ההוצאה הציבורית כי זה צריך למנוע ערעור היציבות וחידוש האינפלציה, התוצאה — ערעור חינוך־חינם־חובה ושיטוט מערכת הבריאות, פיגור בשיכון ותשתית תחבורה, וכל זה מול צריכה פרטית משגעת. מה קורה כאן? להלן שני הסברים משלימים, האחד בתחום הכלכלי המקצועי והשני מתחום המדיניות הכלכלית.

שכוך האינפלציה על־ידי תכנית חירום היתה הכרחית ומוצדקת באמצע 1985 (משום־מה שוכחים ומשכיחים מי ומה הביאו למפולת שחייבה תכנית חירום). הוטל אז עול יחסי גדול מדי על השכירים והיצרנים ופחות מדי על ההון לפעילויותיו והכנסותיו, אך לא זה העיקר. "חירום" בכלכלה־חברה יכול להימשך כמה שנה (חוץ ממלחמה), אחרי זה יש לתת ועוד רב יותר לתהליכים לרוץ תוך שימוש בכלי הכוונה ותיקון, הליברליזם תובע "חופש" רב, אנו גורסים יותר הכוונה ותכנון. בפועל נמשך השימוש בכמה אמצעי לחץ כלכליים כבר שלוש שנים: שער חליפין מלאכותי נמוך, בעיקר כלפי הדולר — שער שנועד למנוע תהליך אינפלציוני חוזר, אך רמתו הנמוכה פוגעת קשה בייצור וביצוא ומעודדת יבוא; שערי ריבית שוליים ענקיים ו"רצחניים" שנועדו למנוע שטפון אשראי שיזין ביקוש גורר אינפלציה, אך לא ניתן להשקיע בייצור ולנהל אשראי לזמן קצר שהוא הכרחי לניהול ייצור בריבית כזאת, ומן כה רבו; הצטברו רזרבות מט"ח עצומות המאפשרות להתעלם מהרעה תלולה במאזן המסחרי. המסקנה — אנו באינפלציה "כבושה" חזק על־ידי שער חליפין מלאכותי, רבית רצחנית ורזרבות מט"ח חד־פעמיות. משרד האוצר מונע בכוח כל שינוי הגיוני, כי היציבות תתמוטט. לגבי כל הצעה הוא צועק: פיתוח יגרור גל אינפלציוני, רבית כללית נמוכה עלולה להביא שטפון אשראי. כלומר אין לממשלה מדיניות כוללת שתביא למשק יציב שמתנהל בלי "כיבוש" לוחץ, היא מנסה למשוך זמן עד לבחירות כדי שהערווה לא תתגלה — עלינו להסירה מיד. לכן אין להציע פיתוח ו/או הורדת רבית. הבעיה היא במכלול המדיניות הכלכלית־חברתית.

אינפלציה כבושה — עד לבחירות

על גבי תכנית החירום לייצוב המשק, שהיתה הכרחית לזמן קצר, מנסה האוצר בשם הממשלה להמשיך במדיניות מהותית ובעמיקה שהביאה לכישלון הגדול של הליכוד עד 1984. זו מדיניות שינוי מבנה המשק והחברה בישראל. ממשק עם יעדים ועדיפויות לכלכלה "חופשית" רכושנית לעילא. מ"מדינת רווחה" עם אחריות חברתית ל"חופש הפרט" החי לפי רצונו וכיסו, כאשר פרטים אחרים רבים מופקרים לגורלם. הביטוי המדיני ממשק "מעורב", פרטי ולאפרטי, למשק רכושני דומיננטי. בתנאים הקשים של מדינת ישראל, כאשר יש יעדים גדולים ולוחצים התובעים משאבים רבים, כמו ביטחון, עלייה ומניעת ירידה, פיזור אוכלוסייה וערי פיתוח, התיישבות, לזה הוסיף הליכוד את ההשקעות בשטחים ומלחמת לבנון — יש להבטיח צמיחה קבועה והכוונת השימושים לפי יעדים, אם אלה לא קיימים ואת רוב היעדים יש לקיים — פורצת האינפלציה.

הליכוד ניסה להגשים את האידיאולוגיה שלו — ונכשל; תחת כנפי הממשלה המשותפת, ולדאבוננו בעיקר בתקופת פרס כראש ממשלה — מנסה זאת שנית; התוצאה — שוב אינפלציה, אך כבושה בינתיים, עד לבחירות.

האם זה מקרה שכמעט כל הקשור לחברה ומשק יעודיים נמצא בקשיים? נדבר בשפה "כלכלית". כל מטרה עולה בהוצאות. למשל, אם רוצים להגדיל יצוא ולשפר מאזן חוץ, אין לקנוס בשער חליפין נמוך; אם רוצים פיזור אוכלוסייה, יש לעזור לקיום משק בערי פיתוח והתיישבות; אם התעשייה היא ענף העתיד לצמיחה, יש לעודד השקעות ולכוונן, ואם רוצים חברה האחראית לכל פרט בתוכה, יש לעודד חינוך ובריאות ע"ח גידול בצריכה פרטית. למשק ה"מעורב", למדיניות יעודית ומכוונת יש יתרון נוסף על הרכושנות. אחד היעדים הוא צמיחה קבועה ברמה גבוהה — זו תיצור בטווח בינוני וארוך את המקורות להשגת היעדים.

האם עלינו להסתגל למצב החדש? לא וכן. לא: יש להיאבק נגדו בכל דרך פוליטית אפשרית, כאשר הדרך המרכזית הקרובה היא בבחירות לכנסת. לדעתי, נזקי הממשלה המשותפת הם בעיקר בתחום הכלכלי־חברתי. טושטש ההבדל בין שתי הדרכים הנ"ל. מפלגת העבודה בכנסת ובממשלה הסתגלה לפשרה עם קו הליברליזם, המאבק כנגד מנוהל על־ידי ההסתדרות בכל תחומי פעילותה ועל־ידי מפ"ם בכנסת ובציבור. כן: להסתגל בפעילות כלכלית שוטפת אין ברירה אלא ל"הסתגל", לפעול בתנאים שנוצרו ולנסות ולקיים את היצירה הלא־פרטית עד לניצחון הפוליטי, אך לא לשנות את מהות המערכות שלנו. תפקידנו לנסות ולהבהיר לציבורי עובדים בכל הדרגות את מהות החברה ה"חופשית" שהליכוד או ממשלה משותפת יביאו עלינו. זהו האתגר הקרוב, זהו הסיכוי היחיד להעביר גושי עובדים ותושבי עיירות פיתוח מתמיכה בליכוד לתמיכה בתנועת "עבודה" אמיתית.

דב סלג

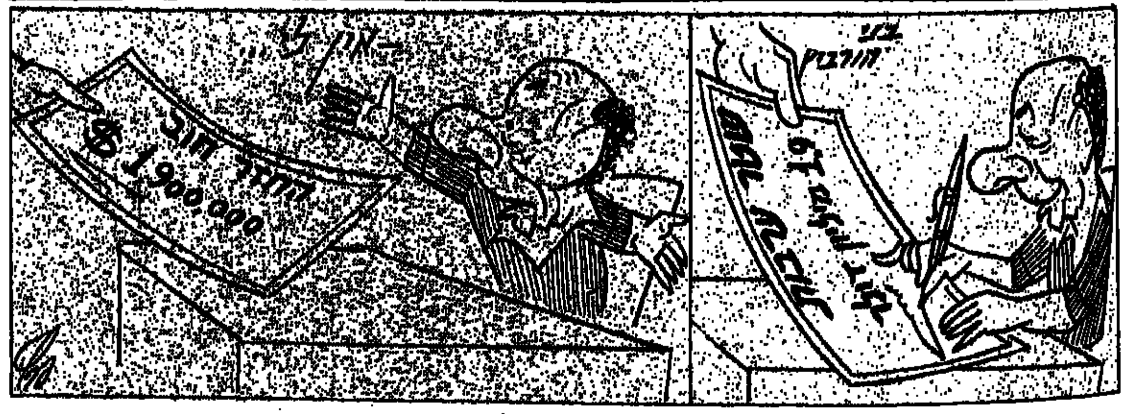

מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר ל"על המשמר":

התמ"ס במחלוקת עם האוצר על המדיניות הכלכלית

"משרד התעשייה והמסחר אינו שותף להחלטות הכלכליות שמנסים לקבל עתה בנושא הסכמי השכר וקביעת בסיס חדש לתוספת היוקר, ואנחנו גם לא שותפים לדיונים באוצר על מדיניות כלכלית גלובלית" — אומר מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר, יורם בליזובסקי בשיחה עם "על המשמר". לדבריו, משרדו חלוק עם האוצר על המדיניות הכלכלית ואינו שותף לה, בניגוד לשיתוף במהלכים המרכזיים בעבר.

בליזובסקי ריכז במסמך את עשר הבעיות המרכזיות שלפניהן ניצבת כיום התעשייה הישראלית. ירידה בפעילות הכלכלית. שחיקת כושר התחרות של התעשייה המקומית, שערי הריבית הגבוהים, החשיפה להתחרות עם יבוא בתנאי שער חליפין בלתי ריאלי. ירידה בהיקף ההשקעות. ירידה בהוצאות למחקר ופיתוח. בעיות בכוח האדם. גידול ריאלי בשכר העבודה מעבר לגידול בפריון, חרם מוסווה באירופה על ישראל, בעיקר מצד תעשיות האלקטרוניקה, והבעיות שלפניהן ניצבת התעשייה הישראלית לקראת השינויים שיחולו בשוק האירופי ב־1992.

מנכ"ל התמ"ס אומר, כי הבעיות האלה מעל לכך שעל שולחנו מצטברים דיווחים על מפעלים רבים השוקלים לסגור את שעריהם, ובעליהם אינם מתכוונים לפנות לממשלה כדי לנסות להבריא אותם. במיגזר הפרטי מדובר בעיקר במפעלים המייצרים מוצרי צריכה ויצרנים של חלפים לתעשייה ולחלפי רכב. זאת, נוסף על הידיעות המתפרסמות מדי יום על מפעלים של "כור" ו"כלל" הנתונים בקשיים ועומדים לפני סגירה.

בליזובסקי אומר, כי במהלך של סגירת מפעל "רום כרמל" שבבעלות "כלל", בשנה שעברה, נוצר למעשה תקדים — היה זה אחד המפעלים הראשונים שנסגרו ללא פנייה מוקדמת לבקשת סיוע מהממשלה. "קודם לכן לא היה כמעט מפעל בישראל שנסגר לפני שהיתה פנייה למשרד התעשייה והמסחר להצילו, ומאז סגירת רום כרמל אין פניות לממשלה לסייע למפעלים במצוקה. כך החליטה "כור" על סגירת "אליאנס", "תגל", "יובל גד" ומפעלים אחרים, וכך החליט "כלל" על סגירת מפעל "בגד עור", במקרה של "בגד עור" אני סניגרי ל"כלל", אולי אפשר לעשות משהו — הם לא פנו אלינו".

במשרד התעשייה והמסחר מבקשים לפתור את הבעיות של מפעלים בעלי בסיס כלכלי בריא. לדברי בליזובסקי, המדיניות של הקפאת שער החליפין מיולי 85, בעוד התשומות ממשיכות לעלות, יצרה שחיקה בכושר ההתחרות של התעשייה הישראלית. "כושר התחרות מבטא את המצב בשוק העולמי, וזו בעיה שמדאיגה אותנו במיוחד שקשורה לשער החליפין. בעיה אחרת הקשורה לשער החליפין היא החשיפה של התעשייה הישראלית ליבוא מתחרה. אנחנו רואים היום, ולא רק "בכור", שורה של מפעלים העומדים לפני סגירה ומצב כזה אינו נוצר מהיום למחר — זהו תהליך שמתפתח", אומר מנכ"ל התמ"ס.

בהתייחסו להתפתחויות האחרונות בתעשייה הקיבוצית אמר בליזובסקי, כי ניתן להבחין במיגזר הזה בשתי תופעות מנוגדות: כאשר הסתמנה ירידה בהיקף ההשקעות בתעשייה הישראלית באופן כללי, הסתמן גידול בהיקף ההשקעות בתעשייה הקיבוצית, וכאשר חלה התמתנות בגידול היצוא כמשק, הקיבוצים המשיכו להגדיל את היקף היצוא התעשייתי שלהם. שתי התופעות האלה מצביעות על שינוי מבני בתנועה הקיבוצית, בכיוון של הגדלת משקלה של התעשייה. עם זאת מציין בליזובסקי, כי "הרעב" להשקעות בקיבוצים הביא לא אחת להכנת תוכניות שלא נבדקו די צרכן מבחינה כלכלית, ובמספר מקרים נאלץ המשרד לתת תשובות שליליות. "היו מקרים שהיינו רכים מדי וגילינו חולשה. והחוסים שלנו הוכיחו את עצמם", הוא אומר.

אודי נחשון

חדשות המשק

ב־1992 ארה"ב של אירופה

ישראל החלה להיערך לקראת השינויים שיחולו במבנה השוק האירופי המשותף ב־1992. אתמול הוקמה ועדה בין־משרדית, בה שותפים נציגי משרד התעשייה והמסחר, משרד הכלכלה, משרד האוצר, משרד החוץ, התאחדות התעשיינים ובנק ישראל, האמורה לבחון את השלכות של השינויים בשוק המשותף.

מנכ"ל התמ"ס, יורם בליזובסקי, העומד בראש הוועדה, אמר אתמול כי ב־1992 יהפכו 12 מדינות השוק למעין מדינה אחת; עם ביטול כל חומות המכסים ואיחוד התקנים בכל המדינות, הן יהפכו ל"ארה"ב של אירופה". לדבריו, הצוות שהוא עומד בראשו יצטרך לבחון את השלכות השינויים האלה על התעשייה הישראלית ולהמליץ למפעלים הישראליים כיצד להיערך ל־1992.

המכסים במדינות השוק יוסרו כליל כבר בינואר 89, ומרבית השינויים שיחולו ב־1992 הם בעלי אופי ארגוני. אולם בליזובסקי מציין, כי לשינויים אלה יהיו השלכות כלכליות חשובות ביותר ויש להחדיר את המודעות לתעשייה הישראלית לקראת המצב החדש.

לדבריו, כבר עתה ניכרת מעורבות גדולה יותר של חברות זרות מחוץ לשוק, המחפשות השקעות חדשות בתחומי השוק האירופי. "היום כל מדינה נותנת הגנה לתעשייה שלה, והחל מ־1992 יהיה על ישראל להתחרות עם כל המדינות כגוש אחד. צופים גם מעבר ממפעלים קטנים לגדולים, בעסקות מיזוגים, והשאלה היא איך ישראל תוכל להתמודד עם השינויים האלה", אומר מנכ"ל התמ"ס.

אודי נחשון

האוצר ילווה והבנקים יקנו המניות של עצמם

• מספר גורמים מישראל ומחו"ל פנו למשרד האוצר והתעניינו באפשרות לרכוש מניות בנקים אחרי חודש אוקטובר — אמרו אתמול מקורות באוצר. המקורות הוסיפו, שפניות החלו לזרום לאחר הודעת האוצר בשבוע שעבר, כי הוא מתכוון להעניק למניות הבנקאיות זכויות הצבעה שוות ולמכרן לציבור לאחר מכן.

בהתאם לסעיפי ההסכם שנחתם בין הממשלה לבנקים ב־1983, האוצר ילווה לחברות־הבנות של הבנקים בחודש אוקטובר הקרוב את הסכומים הדרושים כדי לקנות בחזרה מהציבור את המניות הבנקאיות. כעבור חמש שנים יעברו המניות לבעלות הממשלה. אולם עתה החליטו באוצר ובבנק ישראל שלא להמתין, ולשנות את התנאים של הסדר המניות הבנקאיות. בין היתר מדובר על הענקת זכויות הצבעה באמצעות חקיקה אם יש צורך בכך, ובשינוי תנאי ההסדר כך, שהמניות הבנקאיות יוכלו להיות מוצעות למכירה כבר אחרי אוקטובר.

המקורות ציינו, כי ערכם בשוק של הבנקים המסחריים נאמד בכ־2.5 מיליארד דולר. המכירה תתבצע באופן הדרגתי במשך שלוש או ארבע שנים ויינקטו צעדים למנוע את מכירתן מתחת לערכן. הבעלים הנוכחיים של הבנקים יוכלו לקנות את המניות האלה. המקורות אמרו עוד, כי בכמה מקרים, כמו חברת העובדים ביחס לבנק הפועלים, יוכלו בעלי הבנקים להסתפק בקניית 26 אחוז מהשליטה. דבר זה יקנה להסתדרות ולחברת העובדים מעמד של "מיעוט חוסם" במועצת המנהלים כמו גם זכויות וטו לגבי החלטות חשובות.

לדברי המקורות, חברת העובדים לא תתקשה להשיג את המימון הדרוש לביצוע עיסקה כזאת.

א.א.

יבוא בני־קיימא בירידה

נמשכת הירידה ביבוא של מוצרי צריכה. על־פי נתוני האוצר, נרשמה בחודש שעבר ירידה של בין 20 ל־40 אחוז ביבוא מכשירים ביתיים, להוציא טלוויזיות. יצויין, שזה החודש השלישי בו נרשמת האטה ביבוא מוצרי צריכה. למעשה רק ביבוא המכוניות נרשמה ביוני עלייה לעומת יוני אשתקד. בחודש שעבר יובאו לארץ 6,573 מכוניות, לעומת 5,865 מכוניות ביוני 87.

כתוצאה מההאטה ביבוא של מוצרי צריכה בני־קיימא, נרשמה ירידה של 6 אחוזים בתקבולי הממשלה ממכס בשלושת החודשים האחרונים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. כן נרשמה ירידה מסויימת בהכנסות ממס ערך מוסף על יבוא. האוצר ציין, כי הכנסות המדינה ביוני הסתכמו ב־2 מיליארד ש"ח, ירידה ריאלית של כאחוז לעומת החודש המקביל אשתקד.

בשלושת החודשים האחרונים הסתכמו הכנסות הממשלה ממסים ב־5.6 מיליארד ש"ח, בדומה לרמה הריאלית בתקופה המקבילה אשתקד.

א.א.

שכר מנהלים בבנקים

מ־13 אלף ש"ח בבנה"פ עד 20 אלף ש"ח בבל"ל

השכר הכולל של כל אחד מחמשת הבכירים בבנק הפועלים הסתכם בתשעת החודשים האחרונים בסכום ממוצע של 13 אלף ש"ח לחודש, כלומר כ־8,000 דולר — כך עולה מדיווח התשלומים שהעביר הבנק לרשות לניירות ערך. הוצאות השכר כוללות דמי ניהול, תגמול עבור שעות נוספות, מענקי ותק, תשלומים לקופות גמל והוצאות נלוות אחרות.

יצויין, כי שכרם של בכירי בנק הפועלים נופל משכרם של בכירי בנק לאומי. שבעת הבכירים בבנק לאומי קיבלו ב־87 שכר ממוצע של כ־18 אלף ש"ח לחודש והמנכ"ל, צדיק בינו הוביל עם שכר של כ־20 אלף ש"ח לחודש. בכירי הבנק הגדול במדינה, הפועלים, גם נמצאים רחוק מבנקים קטנים בקבוצת דיסקונט.

בבנק לפיתוח ומשכנתאות מקבוצת דיסקונט, דיווחו אתמול על שכרם של חמשת בכיריו בשנה שהסתיימה בסוף מאי 88, שכרם הממוצע הגיע ל־18,300 ש"ח בחודש.

אודי נחשון

היום כנס התעשייה הקיבוצית

היום מתקיים כנס איגוד התעשייה הקיבוצית בקיבוץ מעלה החמישה. לקראת הכנס מפרסם האיגוד נתונים מסכמים לשנת 1987, לפיהם הסתכמו מכירות המפעלים בקיבוצים בכ־2.4 מיליארד ש"ח. היצוא הסתכם ב־465 מיליון דולר וההשקעות בכ־228 מיליון ש"ח. ימי העבודה בתעשייה נאמדים בכ־4.3 מיליון.

החלוקה לפי ענפים:

פלסטיק וגומי — מכירות כ־753 מיליון ש"ח, יצוא 162 מיליון דולר, השקעות כ־91.4 מיליון ש"ח, ימי עבודה כ־1.1 מיליון.

מתכת — כולל מפעלים המייצרים גם חלקי פלסטיק למוצריהם — מכירות כ־523 מיליון ש"ח, יצוא כ־107 מיליון דולר, השקעות כ־53 מיליון ש"ח, ימי עבודה כ־1.2 מיליון.

מזון — מכירות כ־365 מיליון ש"ח, יצוא כ־11 מיליון דולר, השקעות 28.5 מיליון ש"ח, 404 אלף ימי עבודה.

עץ ורהיטים — מכירות 134 מיליון ש"ח, יצוא כ־11.5 מיליון דולר, השקעות 6.8 מיליון ש"ח, 306 אלף ימי עבודה.

דפוס, נייר וקרטון — מכירות כ־122 מיליון ש"ח, יצוא 11.3 מיליון דולר, השקעות כ־13 מיליון ש"ח, יותר מ־166 אלף ימי עבודה.

טקסטיל ועור — מכירות כ־122 מיליון ש"ח, יצוא 14.5 מיליון דולר, השקעות כ־21 מיליון ש"ח, 228 אלף ימי עבודה.

תרופות וכימיקלים — מכירות כ־94 מיליון ש"ח, יצוא כ־13 מיליון דולר, השקעות יותר מ־9 מיליון ש"ח, למעלה מ־153 אלף ימי עבודה.

מחצבים וחומרי בנייה — מכירות 78 מיליון ש"ח, יצוא — אין, יותר מ־4 מיליון ש"ח השקעות וכ־127 אלף ימי עבודה.

בתי הארחה — מכירות יותר מ־69 מיליון ש"ח, השקעות כ־12 מיליון ש"ח, 309 אלף ימי עבודה.

נוי ואומנות — מכירות כ־16 מיליון ש"ח, יצוא כ־5 מיליון דולר, השקעות יותר ממיליון ש"ח, כ־46 אלף ימי עבודה.

חיים מרגלית

בעריכת עלינא תורי

מפוף ומשם

מה חדש?

גזר־דין מוות על רוצחו של טוש

עופר ניר

דניס לובאן הורשע ברצח הרגאי פיטר טוש ועוד שישה אנשים נוספים, בספטמבר 1987. הרצח בוצע במהלך שוד מזוין בביתו של הזמר. לובאן נדון למוות ואם לא יתקבל ערעורו, יבוצע גזר־הדין כבר השבוע.

מסתבר כי לובאן, שהכיר היטב את טוש ואף ביקר בביתו פעמים אחדות, התפרץ לביתו של הזמר, באיומי אקדח על אחד מאורחיו. לובאן היה מלווה בשני שותפים, חמושים אף הם. אחד מידידיו של טוש נורה בראשו, כאשר ניסה להגן על הזמר מפני אחד מן הכנופיה, שאיים עליו בגרזן. לובאן וחבריו נכנסו לפאניקה והחלו לירות לכל עבר. במהלך השוד נהרגו, כאמור, שבעה בני־אדם.

* * *

ג'ים קר יתבע, לנוקס גם כן

ג'ים קר, סולן להקת „מוחות פשוטים" ואנני לנוקס מן ה„יוריתמיקס", שוקלים הגשת תביעה על הוצאת לשון־הרע, כל אחד בנפרד, נגד חבר פרלמנט מן השמרנים, ניקולס פיירבורן.

פיירבורן פירסם מאמר בעתון סקוטי נפוץ, בו כינה את קר „חלאה שמאלנית" והאשים אותו, כמו גם את לנוקס, כי השתתפותו במופע למען נלסון מנדלה, נועדה למטרות מסחריות בלבד מתוך רצון להיבנות על הפירסום ויחסי־הציבור הטובים, לקידום מכירות תקליטי להקתו. דובר מטעמה של לנוקס אמר כי דבריו של פיירבורן מהווים השמצה גסה והיא הופיעה מתוך שיקולים הומניים בלבד וכל מי שמכיר את היוריתמיקס יודע שהם מעולם לא ניסו להפיק רווחים אישיים מהופעות־צדקה למיניהן.

בשולי המופע למען נלסון מנדלה, מתברר כי החשיפה הרבה שזכה לו והכמות האדירה של אמנים בעלי־שם שהופיעו בו, גרמה, בדיעבד, נזק רב למופע־צדקה חשוב אחר, למען ארגון אמנסטי הבינלאומי. בשתי ההופעות למען אמנסטי נכחו, בסך־הכל, 22 אלף איש, שזה מבוכר מאוד, אבל בכל זאת מעט, ביחס להערכה הראשונית. פיטר גבריאל, סטינג ו„מוחות פשוטים" ביטלו את הופעתם, כמו גם להקת „רטוב רטוב רטוב", ואן מוריסון ולהקת הרוק־הכבד „מוטורהד". „הבעיה עם מופעי־צדקה", אמרה דוברת מטעם הארגון, „שלא נחתם חוזה עם אף אחד מן האמנים שהסכימו להופיע. יש רק הסכם בעל־פה וכותם להפר אותו, אם מתקבלת הצעה טובה יותר, להופעה בתשלום מלא." לפי הערכה, הפסיד „אמנסטי" למעלה מ־150 אלף לישי"ט על שני המופעים שהתקיימו. הדוברת הכחישה.

המופע לכבוד נלסון מנדלה לא שודר כידוע בארץ וכדי לפצות את הקהל הישראלי יערך בצוותא ביום 9.7 ערב וידיאו עם יואב קוטנר, בו יוקרנו קטעים נבחרים מתוך המופע.

אנני לנוקס — דיבה נגד חבר הפרלמנט

חושבים ש...

מ ח ר י מ י ם

עופר ניר

שתי הערות בעקבות החדשות:

הערה מס' 1 — על „קוביות הסוכר"

קוביות הסוכר האלה הכניסו גלולה מרה מאוד לספל שביעות־הרצון העצמית שלנו, אשר יגורנו, בא לנו, בגדול. הובע חשש, מאז החלו המהומות בשטחים, כי אמנים רבים יחרימו את ישראל ויימנעו מהופעות כאן.

אז „קוביות הסוכר" לא באים להופיע — איש גם לא חשב להביא אותם ארצה — אבל נקטו בצעד חמור אחר, כשאסרו על הוצאת התקליט שלהם בישראל, אצלנו ובדרום־אפריקה, צירוף שעלול להפוך למקובל ושכיח. וזה מפחיד, חברים, זה מפחיד. „קוביות הסוכר", להקה מצליחה מאוד בשנה האחרונה, יצרו תקדים, בהחלטה הקשה והמכאיבה (לנו). עד עתה, היתה רק דרום־אפריקה ברשימה השחורה של אמני־רוק כבירים שהביעו הסתייגות ממדיניות השלטונות שם, בצורה מעשית, היו שאסרו על הדפסת התקליטים שלהם שם. היו שתרמו כל ראנד דרום־אפריקני שהתקבל כתמלוגים, לארגוני סעד וצדקה למען השחורים.

עכשיו, גם אנחנו ברשימה השחורה. נכון, שגם קודם להודעה של „קוביות הסוכר", היו זמרים ולהקות שהביעו את דעתם הנחרצת על מדיניות ישראל, בתקופת מלחמת לבנון ואחריה. אבל איש לא הכריז על חרם ממשי, רשמי, בלי כחל־ושרק, כפי שעשתה זאת הלהקה האיסלנדית המצליחה. תקדים מסוכן, כאמור. מה אפשר לעשות? אפשר לקנות את התקליט במחיר גבוה יותר, בייבוא. אפשר גם להטיל חרם נגדי, אם וכאשר תתרצה הלהקה ותסכים להוצאת התקליט בישראל. למרות הכל, על אף התמונות הקשות מן השטחים, על אף ההרוגים שצריך לטפל בהם ביד קשה — אנחנו עדיין לא בליגה נמוכה אחת עם דרום־אפריקה. ואם כך מעדיפה הלהקה הפופולרית הזאת להתייחס אלינו, מותר להפעיל גם את הנשק המסריח, פיתוח דרום־אפריקני, ולהמליץ (לא לאסור בהוראה) שלא להשמיע את הלהקה ברדיו ושלא לקנות את תקליטיה. חרם תחת חרם.

הערה שניה: על צדקה וקידום מכירות

כמובן שצריך להרים את הכובע, אם היה לנו, בפני כל האמנים והלהקות שהגיעו לאיצטדיון וומבלי, לפני שלושה שבועות, כדי להשתתף במופע המדובר ביותר בשנה הזאת, מסיבת יום־ההולדת לנלסון מנדלה.

היו שם, בין היתר, ה„דייר סטרייטס", וויטני יוסטון, ג'ורג' מייקל, ה„יוריתמיקס", סטיבי וונדר ועוד רבים וטובים. כל הכבוד באמת, בלי ציניות.

אבל, מסתבר שהופעות־צדקה הם גם מקדם־מכירות מצויין. וודאי, שאיש מבין המשתתפים לא התנדב להופיע, במטרה נסתרת להאיץ את מכירות תקליטיו. אבל זו היתה תוצאה ישירה, אפקט מיידי על מכירותיהם של כמה מן המשתתפים באירוע. הנתונים: „וויטני" של וויטני יוסטון, טיפס, בשבועיים שלאחר המופע, מן המקום ה־13 אל המקום הרביעי. גם התקליט הקודם שלה, חזר ונכנס למצעד־המכירות. תקליט־אוסף כפול של אריק קלפטון זינק 51 שלבים בדירוג, אפילו שהופיע באירוע רק כאורח בהופעה של „דייר סטרייטס". הלהקה עצמה נהנתה לראות איך תקליטה „אחים לנשק", שלא עזב את מצעד־המכירות מאז כניסתו, במאי 1985 חוזר אל עשרים הראשונים בדירוג, בזינוק של 46 שלבים בדירוג. גם טרייסי צ'פמן, אלמונית־יחסית בין הכוכבים הגדולים, נהנתה מהופעתה באירוע למען מנדלה. התקליט שלה זינק למקום השני במצעד, מן המקום ה־25.

ואפילו ג'ורג' מייקל, שהופיע בשירים ידועים, לא שלו, מחווה לזמרים שחורים כמו מארווין גיי וסטיבי וונדר, נהנה מזינוק מרשים במכירות תקליטו „אמונה". גם היוריתמיקס, „יו.בי. 40" ו„מוחות פשוטים", שבו ועלו במצעד המכירות. צדקה משתלמת, ומה, בעצם, איכפת לנו, כל עוד המטרה טובה.

תקליטים

שדים ורוחות

יוסי ונונו

תקליטים חדשים סי.בי.אס.

כתולת הברזל „בנו השביעי של הבן השביעי" —

אריך גנן שביעי ללהקה הבריטית שמגנגנת מה שקוראים אצלנו רוק כבד (כאסח, אפשר גם הבי־מטאל). מי שאוהב זאת שיהיה בריא! קשקוש רעשני על שדים ורוחות ושאר מיני מפלצות עם הלהיט „האוכל לשחק עם השיגעון". כן אתם יכולים, רק שזה יהיה רחוק מאוזני.

אלפה בלונדי „מחשבה" — עוד אמן שיופיע כאן בפסטיבל „קולות מהעולם השלישי". בלונדי כבר היה כאן ויש לו אפילו תמונה בעטיפה עם מרי צה"ל. שילוב בין רגאיי שורשי בגירסאות שונות עם שירה כמעט ריקלומית. מי שאוהב את הסגנון ימצא בו עניין, מי שלא, יראה בו מטרד. נרמה לי שכוחו בהופעתו, אבל זה לא תקליט רע זה עוד תקליט.

גל חרש „אוסף להיטים" — למי שאוהב תקליטי אוסף, תקליט לא רע.

אוסף של שירים טובים עם כותרת שאינה ברורה. ריקוד מקפיץ, אידאלי למסיבה. אפשר למצוא בין היתר את „רוצח פסיכי" המצויין של „ראשים מדברים", את „ניו יורק" של נינה האגן, את „אל תלכי" של יאזו וגם את נציגי הגל החדש של [illegible] „הקליק" עם „אל תדליק לי [illegible]" ורמי פורטיס עם „רד מעל מסך הטלויזיה" של „במקרה" שלו. כדאי לרכוש [illegible], אפשרי.

קסן — „וייני פאו" — שילוב שמשלבת בין קצב אפריקני ומוסיקת ריקודים וסגנון שבא מתאים לקאריביים. למי שאוהב מוסיקת פולקלור מתובלת בפופ. הם מצליחים באירופה ובמיוחד בפאריס, שם הם זוכים בפרסים.

ג'וני שונא ג'או — „להחזיר לאחור את השעון" — מוסיקת פופ קליטה עם הבלין נשמה, הרבה להיטים בפוטנציה, לא יצירות מופת, אבל קטעים שיכולים לעשות טוב. הלהיט „חלומות שבורים" לא רע.

חמוץ־מתוק

תקליטים חדשים — איסטרוניקס

★ הפרימיטיביים (קלטת)

אוסף של סוכריות חמוצות־מתוקות מוגשות בהפקה בוסרית, מחוספסת, פרימיטיבית במתכוון. זה הסיפור של „LOVELY" וקצת יותר מזה. זאת אומרת הסוכריות הן ממין משובח וכיף להקשיב להן וניכר שיש בהן יותר, רק שמרוב רצון להספיק הכל שכחו להעמיק, כך שנשארנו עם קטעים קצרים שבפעם הבאה אני מקווה שיזכו להרחבה. בינתיים „LOVELY" הוא תקליט נחמד עם פוטנציאל בהחלט אפשרות.

★ ריק ספרינגפילד „רוק של חיים"

יחסית לתקליטיו הקודמים ניכרת התקדמות, אך עדיין ספרינגפילד לא מדבר אלי כמו בריאן אדמס והוא עובר ליד האוזן. לא מרגש באמת. רוב הקטעים סבירים, רוק שגרתי עם קצת השפעות מספרינגסטין וקצת רוק — כסאח. יש גם קטעים יותר מוצלחים כמו „ירח רגש בבירות" על זה נאמר הביצועיות בהתגלמותה.

גאל קוסטה Gosta Mel Como O'diabo Lau De

למכורים בלבד. כל אוהבי המוסיקה הלטינית ימצאו בתקליט עניין, כל השאר אם לא נסחפו עד היום שלא יתקרבו. עוד תקליט של קוסטה, מוסיקה ברזילאית טובה עם עזרה של ידידים כמו דג'אבאן, נאשימנטו ואפילו לנון ומקארטני עם כמה שירים טובים במיוחד וזהו.

י.ו.

תקליט עם כיסוי

„UNDER THE COVERS" — אמנים שונים (החברה הכללית, תקליט ייבוא, במחיר מוזל).

„COVER", במלנג־הסום האנגלי, הוא ביצוע חדש לשיר מוכר, שלא על־ידי המבצע המקורי. יש היגיון מסחרי רק בביצועים מחודשים ללהיטים ידועים. הקהל כבר מכיר את השיר. תמיד יש עניין בגירסאות חדשות.

התקליט הזה הוא אוסף של ביצועים מחודשים ללהיטים, שחלקם ידועים מאוד בביצועיהם המקוריים. לפחות אחד מהם התפרסם יותר בביצוע הנוכחי, הלא מקורי „בסף אינו כנמצא", של להקת „משוש אדום" (במקור: של להקת „האחים ולגסיין"). אבל, ככלל, מדובר בגירסאות מוכרות פחות. חלקן, כמו „זהו עולם גברי" (של ג'יימס בראון במקור), בביצוע להקת „בריליאנט" וכמו „מה תעשה בקשר לזה" (המקור של להקת „הפנים הקטנות" וכאן, בביצוע של להקת „המריינדרס") ו„התחלקה גוסה ארצות־הברית: והמקור של „נערי החוף" והביצוע כאן, של „ישו השלשלת של מריהה) — נשמעות שונות מאוד מן המקור המוכר.

עוד בתקליט הזה, „שכרון האהבה" של דיאנה רוס, בביצוע [illegible], „ג'ולין", שיר קאנטרי במקור, של דולי פרטון, וכאן בביצוע [illegible]. [illegible] שר את „אל תבכי" [illegible] של להקת [illegible], פריים ולהקת „אצטק קאמרה" עושים כאן ביצוע שאינו נופל מן המקור, [illegible] של להקת הבאסה האמריקנית [illegible].

יש כאן גם דוגמה לפער הדורות. שגם הן חלק מן ההתפתחות: להקת „אקו והבאנימן" מבצעת את „אנשים מוזרים" של להקת „הדלתות" בהפקה של ריי מנזרק, איש „הדלתות". איאן מקולוך, סולן „הבאנימן", אמנם אינו נשמע כמו ג'ים מוריסון, שר „הדלתות", אבל פרט לכך, הביצוע המחודש נשמע כמעט זהה לחלוטין למקור. [illegible] קצת מאכזב, שכן בביצוע מחודש מצפים לשמוע משהו מקורי, תרומה חדשה, זווית ראייה אחרת ורעננה לשיר מוכר.

תקליט מעניין ומהנה. עכשיו חסר לנו אוסף אחר של כל המבצעים המקוריים. זה יהיה טוב, לא פחות ואולי אפילו יותר מאוסף הביצועים המחודשים.

טלוויזיה

בואי והעולם השלישי

קשה להיזהר מן המוסיקה המסעירה של העולם השלישי. „עד פופ" עסקה בכך לפני שבועיים. היום, בפארק אשכול שבנגב, ייצא לדרך פסטיבל המוסיקה בהשתתפות כמה מכוכבי הפופ של אפריקה והאיים הקאריביים. בשבוע הבא, יקדיש ערוץ 2 עוד חצי שעה לנושא. כאמור, קשה להימרד.

ביום ראשון, 10.7, משעה תשע ושלושים בערב, יובאו כמה קליפים של מיטב האמנים שהגיעו ארצה, במסגרת פסטיבל „קולות מן העולם השלישי". ישתתפו מאנו דיבנגו, אלפא בלונדי, „טורה קונרוה" ווזוי מאהלי.

ביום שלישי הבא, בערוץ 2, תכנית־פופ מעניינת נוספת, שווה המלצה. משעה שמונה בערב, שעה עם דייויד בואי. בין הלהיטים שיושמעו — „לאהוב את חור", [illegible] „אמריקה", „פראית היא הרוח" ועוד. ישולבו גם קטעי ארכיון נדירים, מתחילת דרכו של בואי, אמצע שנות ה־60.

וב„עד פופ", מחר, יתארחו אביהו מדינה ושימי תבורי, לראיון בעקבות האלבום המשותף. בין הזמרים שקליפים שלהם יוקרנו בתכנית: [illegible], קיילי מינוג, [illegible], להקת [illegible] [illegible] שלהיטה האחרון [illegible] הגיע לאחרונה לראש המצעד האמריקני.

ע.נ.

מופע

גימיק

יוסי ונונו

הקיץ הוא עונת הגימיקים. המאבק על כיסו של הנוער בחופשה מחייב את האמרגנים לחפש צירופים מצירופים שונים, והחיבור גלרון־רביץ הוא מין גימיק שכזה, כל־כך גימיקי שיש לו סיכוי להפוך ל„הגימיק של הקיץ".

המופעים הנפרדים של רביץ וגלרון היו הצלחה. רביץ היתה הקיץ בשנה שעברה וגלרון קיבלה ספיישל בטלוויזיה, תקליט בהופעה חיה ואפילו סיבוב הופעות בחו"ל. השתיים נשרטו על טיפת הקהל האוהבת ולכן לא כל־כך ברור לי המופע המשותף. מנוחה נכונה זה מה שהן צריכות, אבל הקיץ והקיץ והכיס והגעגוע... קשה לכתוב דברים רעים על המופע המשותף, כי הוא משוה טוב. אבל החיבור בין שתי זמרות מהוללות שיש לנו הוא לא מבריק את עצמו.

יש כאילו הגוה, כאין שילוב, כאילו מפגש מפגה אבל הכל רק כאילו. במופע כל אחת שרה לעצמה ויש גם כמה שירים שהן שרות ביחד וזה יפה וזה נחמד, אבל [illegible]. אישית הייתי ממליץ לקהל שראה את גלרון ורביץ בנפרד, [illegible], למי שיש כיס תפוח במיוחד ויכול להרשות לעצמו יותר [illegible] בהחלט אפשרות.

גלרון ורביץ: מופע טוב. החיבור לא [illegible] את עצמו

בעריכת צביה בן־שלום

תחנה ראשונה בעבודה

החבורה במגדניה

ביה"ס חלץ בחולון, מטיבה עמלנית־מקצועית, מכשיר את תלמידיו, בכיתות ז'־ח', לחיי עבודה. היחס בין שיעורים עיוניים למקצועיים הוא 1:1, אך הוא גדל לטובת הכנה לעבודה בכיתות גבוהות יותר. תלמידי שתי הכיתות העליונות לומדים 3 ימים בשבוע, וב־3 אחרים הם משתלבים במקומות עבודה. חלץ הוא אחד המוסדות הבודדים, המאורגנים בצורה כזאת. הוא קולט תלמידים מחוץ לחולון, מקיבוץ חצור בדרום, עד גאליה בצפון, והם לומדים במגמות מקצועיות: מסגרות, ספרות, אופנה, נגרות, טכניקה וכו'.

„המטרה היא — אומרת אושרה פריזט, יועצת של בית־הספר — היא לחנך את הנערים לחיי עבודה, לעזור להם להתגבר על הפער שבין הנלמד בסדנאות לבין המציאות."

אושרה פריזט מלווה קבוצה של תלמידים, המשתלבת ב„פרויקט חלץ" של שקם.

הפרויקט נולד באקראי — אומר גדעון אלוני, ראש מינהל הייצור של שקם (חטיבת התעשייה), האיש שנתן לנושא את הדחיפה הראשונה והמלווה אותו באדיקות. בית־הספר פנה אליו — באמצעות רעייתו, שהיא אחת המורות בו — בבקשת תרומה. בשל ייחודו, זקוק המוסד לציוד רב ולמיכשור יקר, שניתן להשיגו רק באמצעות תרומות.

אלוני החליט לעזור בלי לעקוף את החוק, האוסר על חברות ממשלתיות לפזר תרומות. „אמרתי לעצמי: מדוע שלא נעסיק את הנערים במפעלים שלנו? כל אחד לפי יכולתו, יתחילו בעבודות לא מתוחכמות, יתקדמו, מי שישתלב ויצליח — יוכל להמשיך במקצוע הזה וגם החברה תצא נשכרת."

חברת שקם רגילה בהעסקת נערים. לנוער העובד במתקניה מוקדשת תשומת־לב מיוחדת. הם זוכים לא רק להשלמת השכלה וההשתלמויות, כמתחייב בחוק הנוער העובד, אלא גם בהדרכה אישית ולבילויים: מסיבות, ריקודים, טיולים, חגיגות. שקם גם קולטת במתקניה נערים מחבורות־רחוב, שמעולם לא טעמו טעם של משמעת עבודה. אבל פרויקט חלץ שונה מכל אלה — כאן מדובר בכעין הכשרה, קליטה של עשרות, בתקווה שרבים ככל האפשר יישארו.

גם תלמידי חלץ רגילים לעבודה במפעלים, אך הם מגיעים לשם כבודדים. לא תמיד יש למעסיקיהם סבלנות להכניסם בהדרגה לסודות המקצוע. הפרויקט של שקם אפשר להם נחיתה רכה בתעשייה.

לנערים נקבעה מסגרת ותוכנית עבודה, הם הופקדו בידים טובות של היועצת שלהם ושל מחלקת ההדרכה. מוטי אלברג, ראש ענף תוכניות לימודים במחלקת ההדרכה של שקם, מרוצה מאוד, מן הפרויקט.

„למתקני הייצור קשה מאוד לגייס עובדים" — הוא מודה — „חשבנו לחנך נערים, אבל הם אינם מגיעים כבודדים. זהו דור עתיד תעשייה וצעיר, אם הוא כבר רוצה לעבוד, מוצא משהו יותר מעניין ופחות מעייף מעבודה במגדנייה או במפעל בשר. אני לא ממש האמנתי בהצלחה של הקשר עם חלץ, ואני מוכן להודות שטעיתי. עם נערים אלה אין שום בעיות."

הבעיה היא, שגם מנהלי המפעלים הולכים לקראתם, מקבלים בהבנה את הקשיים האובייקטיבים, כי התלמידים עובדים רק שלושה ימים בשבוע, ומסיימים את יום העבודה מוקדם משאר העובדים — דבר העלול לשבש את סדרי העבודה.

לנערים הוכנה תוכנית־הדרכה מיוחדת. הם מתחלפים ב„תחנות" עבודה ולומדים את כל השלבים. אם מתגלה שמי מהם מתאים במיוחד לעבודה מסוימת — הוא יכול „להתביית עליה", אבל לפני כן עליו להכיר גם עבודות אחרות. הילדים התקבלו לעבודה כעובדים לכל דבר. הסעה, ארוחות, בונוסים... עובדי מגדנייה מקבלים עוגה לשבת, עובדי מפעל הבשר — ק"ג בשר; הסדר זה מקיף את העובדים הקבועים, אבל נערי חלץ גם נכללים, ויותר מטובת הנאה יש כאן הרגשה נפלאה שאתה „כמו כולם".

„מה שאנו מעריכים בשקם במיוחד" — אומרת אושרה פריזט — „זאת העבודה, שהם לא הציגו תנאים מוקדמים. היו מוכנים לקבל כל ילד, לכולם נתנו קרדיט. מהתחלה נוצרו יחסי עבודה תקינים ובריאים, בלי לחצים, בלי דרישות של הספק ועם זאת מחדירים בהם אחריות ומשמעת. הילדים באו מלאים חרדה, כי החיים לא פינקו אותם. אותם הם נוכחו, שאפשר גם אחרת. לא שמים להם רגליים, לא מסתירים מהם סודות מקצועיים להיפך — מסבירים להם, מסבירים, שמחים בהצלחותיהם. הם מתחזקים, מקבלים מוטיבציה לעבור, מרגישים שיש להם בית."

עכשיו עובדים במפעלי הבשר ובמגדנייה 5 נערות ו־5 נערים מביה"ס חלץ. איריס רצון מחולון היא היחידה שעברה את גיל ה־18, ומתחילת מאי צוותה לקורס מיוחד של מגדנים. בבית־הספר למדה כלכלת־בית ואופנה. האמת היא שבתחילה לא רצתה לבוא למפעל. עכשיו היא מרוצה מאוד, מה גם שקידומה מובטח. ובכלל, „כייף להיות פה".

אלי נקער, גם הוא מחולון, בן 17,5 לא התגייס מסיבות בריאות, וכוונתו להמשיך לעבוד במגדנייה. נער ערני ואינטליגנט, מלא רצון טוב וסקרנות („יותר מדי" — אומר נתן גייזר מנהל המתקן — „כל הזמן צריך להשגיח שלא יפרק דברים", וכבר נזרק הרעיון לנסות איך יסתדר אלי במחלקת תיקונים). אלי למד מסגרות מכנית והוא מרוצה שיש לו שני מקצועות. מגדנות, לדעתו, היא מקצוע מעניין, יש בו אפשרויות גדולות, גם השכר — כ־300 ש"ח בחודש — הוא במקום, עוזר להורים כשיש להם חובות. במגדנייה עובדים גם ענת בן דוד ודרור רוחמים — כולם עוברים מ„תחנה" ל„תחנה", משתלבים ברזי המקצוע.

„אנחנו תומכים בהם כמו בילדים שלנו" — אומרת ישעיה ורגס, עובדת ותיקה במפעל — „הם ילדים טובים. כולם אוהבים אותם."

במפעל הבשר של שקם עובדים 5 ימים בשבוע והנערים, שלפי החוק, חייבים ביום עבודה מקוצר, מכניסים קצת בלבול. אסור להם להמשיך לעבוד, אבל עליהם להמתין להסעה. „זאת בעיה" — אומר מנחם ויינגר, סגן מנהל המפעל — „ואנו מקווים להתגבר עליה. יתכן שנקבל רשיון־עבודה מיוחד עבורם, כי אנו באמת רוצים שיישארו. לוקח להם זמן להתרגל, אבל הם עובדים כמו כולם."

ויקטור מנין עובד במחלקת האריזה של מפעל הבשר. בבית־הספר למד נגרות, אבל „גם כאן מעניין". הוא כבר יותר משנה, בן 18,5, גיוסו נדחה, וכשיהיה צריך להתגייס — ערכו לו מסיבה מרגשת ביותר. אולי זו הסיבה לכך, שויקטור מעוניין להישאר במפעל, לחזור לכאן אחרי הצבא. „יש לי פה חברים". מירב חובבה, בת 16, רק חצי שנה במפעל הבשר. מחלקת אריזה. למדה ספרות ועזבה. אינה יודעת אם תישאר כאן, טוב לה, אבל טרם החליטה מה הלאה. אבי בן־נון עובד בטעמונים, וזהבה בן־שטרית — על־ידי המאזניים באריזה. במפעל הבשר התחלופה של הנערים היתה גדולה יותר מאשר במגדנייה, כי גם העבודה פחות אטרקטיבית. כמה נערים אתם מכירים, שחלום חייהם הוא לייצר נקניק בשיטת הסרט הנע?

משה גינדין, מנהל מפעל הבשר, מודע היטב לבעיות כוח־האדם. אין בארץ הרבה קצבים ואלה שישנם מעדיפים את השוק הפרטי, שכן השכר גבוה בהרבה. לפני שנים, בימי העלייה הגדולה, יחסית, מברית־המועצות, קלטו מפעלי הבשר של שקם עולים חדשים. עכשיו אין עלייה. מי שבא אינו מעוניין בעבודת־כפיים. לפעמים מתחילים לעבוד, לומדים מקצוע, עוזבים. במפעל הבשר 50 עובדים קבועים, לפחות 400 עברו בו במרוצת השנים.

פעם — נזכר גינדין — האנשים התגאו לעבוד במפעל ששירת את כוחות הביטחון. עכשיו הזמנים אחרים, לכן איש אינו משלה את עצמו, שילדי חלץ יתגאו בעבודתם. אבל כל המעורבים בנושא מקווים, שהם ימצאו כאן עבודה התואמת את כישוריהם, אפשרויות קידום, הרגשה של שייכות והרבה־הרבה לב. גם אלה שיעזבו — בדרך למקצוע או כבעלי מקצוע — יזכרו לטובה את מקום עבודתם הראשון, שאיפשר להם נחיתה רכה בעולם הבלתי מתפשר של התעשייה, ואת כל האנשים שסמכו עליהם ושהחדירו בהם — מלבד הידע והניסיון — גם תחושה של אחריות וגאווה מקצועית.

א. בש

שמלה ותספורת

תספורת לאם ולילד ותפירה מהירה הודגמו תחת כיפת השמים במדרחוב, שהוקם על־ידי פעילות סניף נעמת, במסגרת שבוע ההתנדבות בכפר־סבא, בו השתתפו עשרות ארגוני מתנדבים.

ההדגמה ניתנה על־ידי מורות ותלמידות הקורסים לתפירה ולספרות שהתנהלו בסניף נעמת במשך כל שנת הפעילות. בהשתתפות מרבית של נשים וגברים מכל הגילים. מזכירת נעמת, אילנה שידלובסקי, ציינה עוד כי בימים אלה מתנהלת כבר הרשמה לקורסים ולמעונות־יום לתינוקות, לפעוטים ולילדי גן לקראת שנת הפעילות החדשה, לאחר חופשת הקיץ.

סקרה וצילמה: חנה נדל

בגדי המזכירה היעילה

חליפת כותנת דו־חלקית (אורנה אל־עמי)

זו כבר השנה השנייה שהמכון אירדאה (הכשרת מזכירות בכירות ומנהלות לשכה) מסיים שנת לימודים. 30 נשים, (מעניין שאף גבר לא השתתף במחזור השני) חלקן אקדמאיות, חלקן בוגרות צבא וחלקן מזכירות שרצו להשתלם במקצוען, השתתפו בלימודים. 950 שעות למדו: ניהול המשרד הממוחשב, התכתובת עסקים בשפות זרות, לימודי ניהול והתנהגות ארגונית, כלכלה וסחר בין־לאומי, שיווק ופרסום, יחסי ציבור, פסיכולוגיה חברתית, חשבונאות, כתיבה במכונה, עיבוד תמלילים, קצרנות ועוד.

„לא יאומן שסיימנו את שנת הלימודים", אמרה לי דינה, מזכירה בעלת ותק של כמה שנים שהחליטה להשתפר. „הלימודים קשים, ואפילו לא עלה על דעתי שכל הדברים הללו שייכים למקצוע שלנו, שעד עכשיו לא היה נראה לי כמקצוע בעל פוטנציאל כה חשוב".

עוד באותו יום נפגשתי עם מנהל מפעל גדול ושאלתי אותו על דעתו על הכשרה כה רחבה של מזכירות ומזכירים: הוא ענה, ללא היסוס, שכל המפעל תלוי ביעילות של המזכירות וחבל שיש כל־כך מעט מזכירים. זאת עבודה מעניינת והן, המזכירות/ים בעצם מנהלים את המשרד ומשחררים/ות את מנהלי המפעל להתפנות למינהל העיסקי. חבל שאין יותר אנשים בעלי השכלה משרדית...

לכבוד סיום השנה הוזמנו המזכירות החדשות למסיבה קטנה שבמרכזה עמדה תצוגת אופנה, תצוגה שכל כולה פרי יצירתן של מעצבות צעירות בעלות פוטנציאל כביר. הן הציגו אומנם לפי המוכר: אופנה למזכירות, אך רוב המוצגים יפים ונוחים לכל בעלות המקצוע, ולא רק לשעות העבודה. שבע מעצבות שלחן קו אחד משותף: בגד נוח, אסתטי, בגד שעל־ידי תוספות קטנות אפשר להפכו לבגד מותאם לכל ארוחה חגיגית, או אפילו פגישה במקום יוקרתי. הצבעים תמיד ניטראליים, לא זועקים, המחשופים לא עמוקים מדי, בגדים טובים שלא בקלות מתקמטים.

המעצבות: אילנה אפרתי, ענת חפץ, דפנה לחוביץ וורדה ארגז. אורנה אל־עמי מעצבת ובעלת „מודאדה". קרול גורין והמעצבת של „קום איל סו" ענרלי פינק, זאת בוראי הסיבה שהבגדים יקרים מאוד והמזכירות הצעירות באומרן: כמה משכורות נצטרך לאסוף כדי לרכוש מלתחה לפי היועץ כאן?!

חיה יוסף

לנער 20 שניות

או שהבריות כמהות למשהו חדש בתחום מוצרי חלב, או שהיהודים אוהבים לנפנף בידיים. כך או כך, 92 אחוז מהנשאלים גילו נכונות לטעום מהמשקה החדש של מחלבות יוטבתה, שיש „להבשילו" בשיטת „במו ידיך".

הפטנט איננו ישראלי, מודה דוד אלעד, מנהל המחלבה, בחו"ל כבר מנערים כוסות של משקה עד להקצפתו, אבל אצלנו יוטבתה היא החלוצה. הפטנט טמון בחדירת חומר מקציף (טבעי, מיובא מגרמניה) למכל אטום, שבו — בנוסף למשקה — נכלאה גם כמות מסויימת של אוויר. על־ידי הניעור קולט החומר את האוויר ומנפח את המשקה. פשוט מאוד. באריזת קרטון 250 מ"ל משקה, התופח — לאחר הניעור — לפחות ל־300 מ"ל. אפשר להקציף בבלנדר ואז עשוי המשקה לתפוח לחצי ליטר ויותר. מגישים קר, בטמפרטורה אפס, רצוי לא להקפיא – אבל אין אזהרה על כך על האריזה. עשוי מחלב מפוסטר (3% אחוז), קקאו וסוכר; 100 גרם מהמשקה (לאחר שתפוח) מכיל 98 קלוריות, לא מסומנות על האריזה. אלעד הבטיח בחצי פה שאולי יוטבתה תהיה חלוצה בסימון הקלוריות גם כשהחוק אינו מחייב.

בשלב הראשון משווק (לא בכל הארץ) המילק שייק „נער בעצמך" ב־200־250 אלף יחידות מדי שבוע, והביקוש עצום, עד כדי כך שהיצרן מתכנן לבטל את מחיר ההיכרות (1.25 ש"ח) ולדרוש את המחיר המלא שאושר לו (1.32 ש"ח). בינתיים מיוצר המילק־שייק בטעם שוקולד בלבד, אבל בתוכנית להוסיף טעמים (וניל, מוקה, תות) ולקיץ הבא גם לשנות את האריזה לכוס שקופה, שבה ייראה לעין כיצד המשקה קוצף עם כל נעור.

חולצה בלי כריות חצאית רחבה. הארוגים מחו"ל (ענבלה סוק)

צלי עגל

בשר עגל לצלי הוא יקר וכדאי להכין ממנו משהו טוב. לוקחים 100 גרם בייקון מעושן ולא ממושל (או שומן מתווה אווז מעושן) מקפיאים לחצי שעה וחותכים לרצועות בעובי 1/2 ס"מ. קולפים שן שום גדולה (או שתיים) וחותכים לאורך לרצועות. מנקבים את בשר הצלי בחוד של סכין במקומות אחדים ומשפדים ברצועות בייקון ושום. מורחים את כל הבשר במעט מלח ושום מעוך ואם אין זה נתח „מרוכז" — קושרים בחוט. מחממים מעט מרגרינה בסיר כבד ומטגנים את נתח הבשר מכל הצדדים. מתבלים מעט מאוד בפלפל וברוטב סויה (או אבקת מרק), מוסיפים 4־5 כפות מים ומאיידים בחום נמוך. כאשר הבשר כמעט רך מתבלים בעשבי תיבול, אבל אין להגזים. כאשר הבשר רך — מוסיפים שמנת בלולה ומרתיחים 5 דקות. אם רוצים לעבות את הרוטב זורים קמח, מערבבים ומרתיחים פעם אחת. צלי כזה ניתן לעשות גם מבשר בקר בתנאי שהוא רך ויש לחבוט בו מעט בפטיש שניצלים.

א. בש

רק עוד 57 יום של החופש הגדול!

תנו לכלב עוגיה

מרבית הכלבים אוהבים עוגיות. מרבית בעלי הכלבים מוכנים לכבד את כלביהם בעוגיות. רק הווטרינרים מתנגדים, כי דברי מתיקה גורמים לתולעים. פשרה: ביסקוויטים ללא סוכר, מיוחדים לכלבים. יש בכל העולם, עכשיו גם בישראל, מבית „דוגלי". העוגיות מגוונות בצורתן ובצבעים, המראה מעורר תיאבון של בני־אדם (לא כדאי לנסות) וריחן — מגרה את הכלבים. הן מועשרות בוויטמינים ומינרלים, מכילות את אבות המזון במינון אופטימלי, שמנים טבעיים, מוח עצם, חלבונים, ברזל, סידן, סיבים תזונתיים — בקיצור כל מה שדרוש לכלב, בפרט אם הוא ניזון משאריות מזון ביתי, הדלות בסידן. העוגיות — מבטיח היצרן — מנקות את שיני הכלב, נוחות לאיחסון, שומרות זמן ממושך על טריותן ואינן מדיפות ריחות שאדם ירגיש. הן עברו את המבחן אצל הכלבים שלי, [illegible] שהריחו אותן, גלגלו, טעמו והסכימו לקבל עוד. מנתח נקניק היו מתלהבים יותר, אבל בנקניק אין סידן. מבחינת המחיר דומני שהנקניק זול יותר (העוגיות 5,20 ש"ח ל־800 גרם).

יעוץ משפטי בטלפון

תושבי מוסקבה יכולים לקבל יעוץ משפטי באמצעות טלפון: העצה של הפרקליט הטלפוני עולה 2 רובל ו־40 קופייקות. הסכום מיתווסף אוטומטית לחשבון הטלפון של הלקוח. מי שמעוניין לקבל את התשובה בכתב — ישלם תמורת השירות 3.60 רובל.

אלוף וימבלדון חחדש, שטפן אדברג, כפי שצולם מיד לאחר שהכניע אתמול בגמר את בריס בקר 1:3. (תצלום: איי.פי.)

האיגרוף מושבת עד להודעה חדשה

זוהי החלטת ההתאחדות לספורט בעקבות יציאת מתאגרפים לתחרויות בדרום אפריקה ● הנהלת ההתאחדות מינתה ועדה מיוחדת ● הדיעה הכללית: מקרה חמור ● גינוי מכל חוגי הספורט

הנהלת ההתאחדות לספורט החליטה אתמול להשעות את כל פעילות ענף האיגרוף עד לבירור פרשת הופעת המתאגרפים הישראלים בדרום אפריקה.

ההנהלה שהתכנסה אתמול לישיבה מיוחדת מינתה ועדה בראשות מנחם פרישלר לבדיקת העניין לאחר שיובאו דו"חות על הפרשה.

מנכ"ל ההתאחדות לספורט שמואל ללקין גינה את הופעת המתאגרפים. אתמול אמר: "זהו מקרה חמור מאוד, נבדוק היטב את הנושא".

החלטת ההשעייה לא תחול על שלושת המתאגרפים הנמנים על הסגל האולימפי: יעקב שמואל, אהרון יעקבשווילי ויהודה בן־חיים.

מהיום תושבת הפעילות בענף. כל תחרות ו/או כל אימון שתוכנן — מבוטל.

יצויין שבישיבה נכח יו"ר ועדת האיגרוף שמשון עם־שלם שרעייתו עושה עם המתאגרפים בדרום אפריקה. החלטת ההשעייה התקבלה פה אחד, כולל עם־שלם.

לפי הידוע מצויים בדרום אפריקה שמונה מתאגרפים שכבר נטלו חלק בתחרויות שחלק אף נראה בטלוויזיה. המתאגרפים נסעו לדרום אפריקה דרך שווייץ שם קיבלו את אשרות הכניסה.

יצחק אופק, יו"ר הוועד האולימפי, אמר אמש כי המתאגרפים שנסעו לדרום־אפריקה עשו מעשה חמור, העלול להיות בעוכרי ישראל בזירה הבין־לאומית.

משרד החוץ מגנה בחריפות

מוטי בסוק

דובר משרד החוץ ד"ר אלון ליאל גינה אתמול בחריפות את נסיעת המתאגרפים הישראלים לדרום אפריקה.

הדובר ברך על הודעת שמואל ללקין, יו"ר התאחדות לספורט, להשעות את ענף האגרוף עד להודעה חדשה.

הודגש כי נסיעת המתאגרפים היא בניגוד להחלטות של ממשלת ישראל והקבינט המדיני שלה.

ד"ר ליאל הביע תקווה כי לא יגרם נזק מדיני לישראל, וכי השעיית הענף תפחית מנזק שעלול להגרם לספורט הישראלי בזירה הבינלאומית.

18 תקוות אולימפיות

שטיגמן עדיין לא אושר ● אליפות המדינה בשבת וביום ראשון תכריע לגבי האתלטים ● מסלוני־הערכה לסייפים שישארו בבית בגלל יום־הכיפורים

18 ספורטאים אושרו אתמול סופית ע"י מליאת הוועד האולימפי הישראלי כנציגים למשחקי־סיאול בחודש ספטמבר. לגבי שחיינים ואתלטים ניתנה ארכה עד ל־11 ביולי. כל הספורטאים שאושרו עמדו בקריטריונים שנקבעו בזירה הבין־לאומית.

ועדת־סיאול מצפה לאישור רשמי להישגו בשבת בגרמני של השחיין אייל שטיגמן. אחרי שיגיעו התוצאות הרשמיות תנתח היחידה לספורט הישגי ותקבע לגביו סופית. אשר לאתלטים תיפול ההכרעה לאחר אליפות ישראל, שתתקיים בשבת וביום ראשון באיצטדיון בהדר־יוסף. המועמדים העיקריים הם אילן גולדוזר בריצת 400 משוכות וסיגל גונן בקפיצה לרחוק. אם אתלט אחר ישיג תוצאה יוצאת־דופן יצורף גם הוא.

הקאייאק אבירם מורחי לא הצליח להשיג את המינימום בסוף השבוע שעבר בתחרות בין־לאומית גדולה בדורטמונד.

26 ספורטאים ומאמנים

18 הספורטאים ומאמניהם הם:

● שייט: צמד ה־470, האחים רן ורז טורטן, ומאמנם אברהם מישר; צמד ההולנדרי־המעופף, יואל סלע ואלדד אמיר, ומאמנם הלל עמית.

● טניס: עמוס מנסדורף, גלעד בלום, שחר פרקיס ואילנה ברגר והמאמן שלמה גליקשטיין.

● איגרוף: יהודה בן־חיים, אהרן יעקבשווילי ויעקב שמואל והמאמן חיים ליטמנוביץ.

● התעמלות: שרון רויטל והמאמנת זהבה זיסמן; התעמלות אומנותית: שלומית גולדשטיין ורקפת רמיגולסקי והמאמנת אילנית לזר.

● קליעה: יצחק יונסי ואדי ספירוב והמאמן יאיר רווידוביץ.

● האבקות: אבן ברנשטיין ודב גרוברמן והמאמן דוד נייטים.

נוסף ל־26 הספורטאים והמאמנים נקבעו: יצחק אופק — ראש המשלחת; יצחק כספי — חבר הנהלת המשלחת וגזברה; אורי אפק — מנהל המשלחת (אדמיניסיון); ד"ר משה וייסבורט — רופא; יצחק בן־מלך — מתאם מקצועי ורכז האימונים. המעסה ניל גביסר, שעשוי להיות עם השייטים בפוסאן, בה ייערכו התחרויות, עדיין לא אושר.

לא לפרוץ קריטריונים

בתום ישיבת מליאת הוועד האולימפי ענו יצחק אופק, יו"ר הוועד האולימפי ואורי אפק, המנכ"ל, לשאלות העתונאים.

יצחק אופק ציין כי המשלחת טובה יותר מאשר זו ונסעה ללוס־אנג'לס, לפני ארבע שנים: "אילו נהגנו בקריטריונים של אז היו צריכים לנסוע כיום 42 ספורטאים".

יו"ר הוועד האולימפי הרגיש כי המטרה היתה שלא לפרוץ את הקריטריונים שנקבעו. כל פריצה ואי שמירה על העקרונות היו מביאים לסחף.

לפני הנסיעה ייבדקו כל הספורטאים הנוסעים מבחינה רפואית, ובמיוחד יושם דגש על בדיקתו של הטניסאי שחר פרקיס, שסבל בשנים האחרונות מפגם בליבו.

הספורטאים הבולטים במשלחת הישראלית הם הטניסאי עמוס מנסדורף ושני צוותי השייט.

אורי אפק הביע צער על אי־שיגורם של שלושת הסייפים המצטיינים אורי כרמי, ניסן בלנק ולידיה חטואל. זאת מאחר שהתחרויות בענף זה ייערכו ביום הכיפורים. גם השייטים יסבלו מכך. הם יצטרכו לוותר על שיוט אחד ויאלצו להסתפק בשישה בלבד, כעור. שלשאר יהיה שיוט רזרבי. הסייפים יקבלו מסלוני־הערכה למאמץ הגדול שעשו בהכנות.

מליאת הוועד האולימפי לא אישרה את שיגורו של המתעמל יעקב לוי, ששבר את ידו בשיאן של תחריות־המבחן.

ארבעה מייצגים

ארבעה ספורטאים לייצוג באירועים יקבעו ב־15 בספטמבר: נציג ישראל (מאמן) שיופיע במירוץ הסמלי ל־100 מטר שמארגנים הקוריאנים; הספורטאי שיניף את הדגל בטכס האולימפי; נושאי הדגלים במצעד הפתיחה בסיאול ובפוסאן. לגבי פוסאן יהיה זה כנראה השייט יואל סלע, לו זו תהיה אולימפיאדה שלישית.

בוויכוח שהתפתח במליאת הוועד האולימפי העלו שלומית נור ואריה סלוצקי השגות לגבי אי־ייצוג בשני ענפי מוקד כמו האתלטיקה והשחייה. סוכם שלגבי משלחת סיאול לא יהיו תקדימים.

● כדורסל

ברית־המועצות – יוון 77:82

ברית־המועצות גברה אמש על יוון — 77:82 בטורניר הקדם־אולימפי בכדורסל ברוטרדאם. הסובייטים הוליכו המחצית — 36:40.

מרצולינוס קלע 22 לנייחים וגאליס 34 נקודות ליוון. השופט הישראלי ראובן וירובניק שפט במשחק זה.

במשחקים נוספים: ספרד — צרפת 70:97 (35:51); איטליה — גרמניה 84:108.

בריה"מ, יוגוסלביה, איטליה וספרד טרם נוצחו.

היום ישחקו: צרפת־יוון; יוגוסלביה־בריטניה; בריה"מ־גרמניה; ספרד־איטליה.

● גודו

11 מדליות לנבחרת הפועל

נבחרת הפועל בג'ודו גברים ונשים זכתה ב־11 מדליות — 6 זהב, 4 כסף ואחת ארד — באליפות ספורט הפועלים לג'ודו שנערכה בפורטוגל, איטליה.

באליפות השתתפו כ־90 ספורטאים מ־4 מדינות: איטליה, פורטוגל, פינלנד, וישראל.

בין הגברים זכו במדליות זהב עד 95 ק"ג — שמעון מגלשוילי מהפועל פתח־תקווה. עד 85 ק"ג — יוסי ברקוביץ הפועל פתח־תקווה. עד 78 ק"ג — מנשה חבקוק הפועל באר־שבע. בקרב עד 71 ק"ג זכה אורן סמגה מהפועל באר־שבע במדליית ארד.

בין הנשים זכו במדליות זהב עד 48 ק"ג — בתיה סרנציו מהפועל סגפו ראשל"צ. עד 56 ק"ג רוית מגן מהפועל איתנים רמת השרון.

במדליות כסף זכו עד 52 ק"ג יהודית סמגה מהפועל באר שבע. עד 61 ק"ג פרנסואז מוסמולנטזאי מהפועל הוד השרון. עד 66 ק"ג אביבה הופרט מהפועל קרית ים.

החולצה הצהובה עברה להולנדי

ההולנדי טון ואן פליט לבש אתמול אתר הצהרייים את החולצה הצהובה של המוביל במירוץ האופניים "טור דה פראנס" בעד אנקפים שבמערב צרפת, בתום הקטע השני, מירוץ נגד השעון בקבוצות, בו זכתה קבוצתו המייצגת את חברת "פנאסוניק". אורכו של קטע זה היה 48 קמ. ואן פליט, 26, נטל את החולצה הצהובה מהקנדי סטיב באואר, שניצח בבוקר בקטע הראשון כמאשקל.

פביאן ינסה כוחו בחו"ל

עומר פביאן, שוער מכבי פתח־תקווה עשוי לצאת עוד השבוע למבחנים באירופה.

השוער נמצא בקשר טלפוני עם סוכנו וכאשר נשאל אמש היכן יהיה בעונה הבאה השיב: "אני ממתין כבר שנה לשיחת טלפון כדי להבחן באירופה. אינני רוצה להשאר בארץ. כדי שהעיסקה לא תיכשל הוטב לשמור הכל בסוד" אמר השוער הפתח־תקוואי.

שטפן הבן־זוג של שטפי בוימבלדון

השבדי הבלונדיני בן ה־22 עשה זאת: לראשונה בקאריירה שלו ניצח בגמר וימבלדון ● המנוצח — אלוף וימבלדון ב־1985 ו־1986 בוריס בקר שנכנע 3:1 ● מי שחשב על ריקוד נצחון כל־גרמני קיבל זוג חדש בעולם הטניס: שטפי ושטפן ● אגב, המנצח אדברג גם קיבל המחאה. משהו כמו 440 אלף שקל

שמונה שנים ציפו מיליוני שבדים ליורש הגדול של ביורן בורג בזכיה באליפות היוקרתית בוימבלדון. היום הגדול הגיע סוף סוף אתמול כאשר הצעיר הבלונדי שטפן אדברג בן ה־22 המתנשא לגובה 1.88 מטר העניק להם את המתנה היפה בשניצח במשחק הגמר שנמשך שעתיים ושלושים דקות את המערב גרמני בוריס בקר בן ה־20 בארבע מערכות שמשכו יומיים — 4:6, 6:4, 7:6, 6:2.

התואר האחרון בוימבלדון שנפל בידי טניסאי מסקנדינביה היה ב־1980 כאשר בורג הגדול זכה בתואר חמש שנים רצופות עד שנכנע ב־1981 לאמריקני ג'ון מקנרו ופרש מפעילות סדירה.

לאדברג היתה זו הופעת בכורה בגמר וימבלדון לאחר שאשתקד הפסיד בחצי הגמר לאיוואן לנדל יליד אוסטרבה, צ'כוסלובקיה.

אדברג, שדורג שלישי הפעם, זכה קודם לכן בתואר היוקרתי של "הגראנד סלאם" ופעמיים באליפות אוסטרליה.

זו הפעם הראשונה מזה 66 שנים שמשחק גמר הגברים נדחה בגלל הגשם ונערך ביום שלאחריו. הפעם זה קרה בעצלתיים.

ביום הראשון נדחה המשחק ל־4.5 שעות והמארגנים החליטו לקיימו כאשר מסך הגשם אבל הטניסאים הצליחו לקיים רק 22 דקות. אדברג הוליך 0:3 בקר הקטין ל־3:2 ואז נאלצו הטניסאים לעזוב את משטח הדשא ולמצוא מחסה במלתחות.

מאחר שהגשם המשיך לרדת תקופה ממושכת, הוחלט לדחות את המשחק למחרת בשעה אחת אחר הצהריים לפי שעון ישראל, 11:00 לפי שעון לונדון.

אבל אתמול שוב תיעתע הגשם בשחקנים והשניים לא התייצבו במועד שנקבע ונאלצו להמתין שעתיים עד שהגשם פסק. הם הצליחו לקיים כמה משחקונים ואז הפך בקר את הקערה על פיה ומצב 3:2 לחובתו הוליך 4:5. שוב ירד גשם, המשחק הפסק וכשחודש זכה בקר במערכה 4:6.

בשעה חמש, לפי שעון ישראל, שוב עלו הטניסאים והפעם הם הצליחו להשלים את המשחק שנמשך שעתיים ו־13 דקות והכל־הכל אורך המשחק שעתיים ו־50 דקות תוך 24 שעות.

16 אלף הצופים קיבלו תמורה עבור כספם ועבור סבלנותם, שעות רבות, אם במגרש, במסעדות או בברים כדי להמתין עד שאיתני הטבע יואילו בטובם לאפשר עריכת המשחק עד תומו.

שטפן אדברג ניצל היטב את שגיאותיו הרבות של הגרמני ובעיקר את שמונה השגיאות הכפולות בחבטות ההגשה שלו, דבר שאיפשר לבלונדי, תושב לונדון, לצבור נקודות חשובות ולהוציא את הג'ינג'י הגרמני מריכוזו.

המצב הגיע לידי כך שאפילו את כדור הסיום של השבדי לא הצליח בקר להשוות למצב כה אידיאלי כשהיה קרוב לרשת וחבט את הכדור הפשוט לרשת, מקרה שהוציא את השבדי משלוותו כשלא האמין על המתנה שהגיש לו בקר על מגש.

אדברג המשתומם נפל על גבו בצהלה ובשמחה וקם על רגליו הסתכל לעבר יריבו ושאל אותו כיצד יכולת לעשות דבר כזה.

לאחר המשחק אמר אדברג: "אינני מאמין שזכיתי בתואר הנכסף. ניצלתי היטב את שגיאותיו של בקר והמכתי אותם לנצחון הגדול ביותר בקריירה שלי".

עבור נצחונו קיבל אדברג סכום של 275 אלף דולר ואילו בקר יקבל 140 אלף דולר.

בקר שניצח ברבע הגמר את אלוף וימבלדון משתקד פאט קאש ואת איוואן לנדל בחצי הגמר אמר לאחר המשחק: "אדברג היה חזק ותוקפני והיטיב לשחק ליד הרשת מה עוד שגיאתי בטקטיקה שלי ובעיקר בחבטות ההגשה שלי שלא עלו כהלכה".

זה היה ההפסד הראשון של בקר על המגרש המרכזי לאחר שהצליח לנצח 14 פעמים. בקר זכה בעבר פעמיים בתואר ב־1985 וב־1986 והיה לטניסאי הצעיר ביותר שזכה בתואר היוקרתי בוימבלדון. אשתקד הפסיד כבר בסיבוב השני לאוסטרלי פיטר דוהן.

בכך, נגולה התקווה שהטניס הגרמני יעשה את ההסטוריה בוימבלדון, אלא רק בחציו. את הטניס הגרמני הצילה שטפי גראף והכל האמינו שלראשונה בתולדות וימבלדון שתואר היחידים והיחידות יפול בידי הגרמנים, דבר שלא היה בעבר.

אדברג אינו תושב במולדתו אלא בלונדון וזאת כדי להתחמק ממס־ההכנסה כפי שעשו קודמיו וילאנדר ובורג.

לאחר המשחק ירד הדוכס מקנט והעניק קודם לכן את הצלחת הקטנה לבורג ולאחר מכן את הגביע המוזהב לאדברג.

שטפי גרפה גם תואר הזוגות

שטפי גראף ממערב גרמניה ויריבתה והחותה גבריאלה סאבטיני מארגנטינה ניצחו אתמול בגמר הזוגות לנשים את הסובייטיות לאריסה סאוצ'נקו ונאטליה זוורבה בשלוש מערכות 6:3, 1:6, 12:10.

בגמר לנערות ניצחה ההולנדית ברנדה שולץ, שהיתה מדורגת במקום הראשון, את הצרפתיה עמנואל דרלי, מדורגת במקום ה־7, בשתי מערכות 6:7 (5:7), 6:1.

האתלטים משוכנעים שהרשימה לסיאול לא סגורה

יצחק ויסמן

למרבית אתלטי הצמרת של ישראל, אין מינימום להשתתפותם באולימפיאדת סיאול, אך שיאים ישראליים, אם יושגו באליפות ישראל ה־52 באתלטיקה קלה, שיערכו ביומי שבת וראשון באיצטדיון בהדר יוסף עשויים להוות פתח למשא ומתן בין איגוד האתלטיקה לבין הוועד האולימפי של צירופם של אתלטים ישראלים למשלחת לסיאול, שאושרה אתמול.

עובדות אלו עולות לאור דבריו של יו"ר איגוד האתלטיקה אריה סלוצקי אתמול במהלך מסיבת עיתונאים בתל־אביב שבה נטלו חלק גם שלושה אתלטים בכירים: אילן גולדוואסר, דב קרמר ורוני מעוז שהם בעלי סיכויים לשפר את שיאי ישראל.

אריה סלוצקי ציין כי מספר אתלטים כמו דב קרמר, יחזקאל חליפה, רוגל נחום, אילן גולדוואסר, איתי אילת, סיגל גונן וזהבה שמואלי ראויים להשתתף במשחקים בסיאול, אך ההחלטה על כך תיפול רק לאחר ישיבה עם הוועד האולימפי.

כדי לסייע לספורטאים הישראלים לשפר את הישגיהם החליט להביא מחו"ל 25 אתלטים מ־8 מדינות, אלה אמורים להעניק עומק ואיכות לתחרות ומשיכה לאתלטים הישראלים. גם 9 השיאים הלאומיים שהושגו השנה ע"י אתלטי ישראל מעלים את רמת הציפיות מהאליפות ה־52.

אין ספק כי מוקד התחרות יהיה בריצה ל־1500 מטרים. דב קרמר קבע בחודש מאי שיא ישראלי — 3:42.97 דקות והוא בכושר מצויין. עימו יתחרה בריצה זו השיאן הקודם רוני מעוז שאף הוא נמצא בכושר גבוה. גם שלומי אוזלאי שואף לנצחון בריצה זו ועובדה זו גרמה לדב קרמר לגניד אתמול: "האליפות היא עוד תחרות בדרך לקביעת תוצאה. באתי לסיים ראשון כי זו המטרה שלי בכל תחרות. המטרה היא לנצח. כדי לקבוע שיא צריך מול ועוד מספר גורמים שיתחברו יחדיו". יחד עם קרמר, מעוז ואולאי ירוצו גם ארבעה רצים מחו"ל.

גם בכבור הקפיצה המשולשת צפוי מאבק מרתק. נחום רוגן שקבע שיא ישראלי — 16.19 מטר — יאנק מול אלוף פורטוגל גוזה לייטון — 16.66 מטר. רוגל הקופץ לגובה של 2.15 מטר, ינסה לשבור את שיאו של גדעון הרמט — 2.17 מטר.

אצל הנשים צפוי מאבק בריצה ל־100 מטר בין אורית קולודני (11.93), גילי רישון (12.06) והאורחות ממערב גרמניה, אינה קררה (11.67) וקרין ינקה (11.73).

ישי לאופק: ללא מקורות מימון בטוחים — שנות־רזון

"באין מקורות מימון בטוחים על מרכז הפועל לאלץ את האגודות להיכנס ל"שנות רזון", דבר המתווה בדרושות בגלל ההתמשמשות הכספיות במרבית הקבוצות" — כך נאמר במכתב ששיגר אתמול יעקב ישי, מחזיק תיק הספורט בוועד הפועל, ליצחק אופק, מזכיר הפועל.

ישי כותב כי בחוזר אותו מפיץ מרכז הפועל לסניפים השונים בקשר לתשלומים לשחקנים ומאמנים לעונת 1988־89 מצויין הסכום אותו רשאים לשלם לעונה הקרובה, "מעבר לאחריות, המקובלת עלי, של ההתאחדות לכדורגל והאיגודים למיניהם בדבר אחריותם לתקנון והתשלומים חלה עליכם אחריות לא פחותה. יש לבדוק נאמנה את מקורות המימון, ובמיוחד לאור הצנות העבר והעובדים לשתח האגודות, שאם לא כן הסכמים האישיים לחסרי משמעות" — נאמר במכתב.

שליח "על המשמר" להולנד, ישראל פז, קובע לאחר הופעת נבחרת ישראל:

עדיפות עליונה לנבחרת!

אם לא נשנה מוסכמות ונמשיך להעדיף אינטרסים של קבוצות על פני אלו של הנבחרת תאבד ישראל כליל את יוקרתה ביבשת ★ מצב אבסורדי: קבוצה ישראלית בגמר גביע־אירופה ואילו הנבחרת הלאומית בשולי דרג ב' ★ הכרח לאמץ את תכנית־החירום שעומד להגיש רלף קליין ★ הבדל תהומי בין גישת יוגוסלביה או יוון לנבחרת לעומת זו הנהוגה בישראל

סיכום שלושת המשחקים במספרים

שחקן	זמן משחק	נקי	קליעות שדה	אחוז	3 נק'	אחוז	עונשין	אחוז	ריבאונד הגנה	ריבאונד התקפה	אסיסטים
ג'מצ'י	105.08	73	50"22	44	20"7	35	24"22	91	3	2	3
מרסר	114.06	41	40"16	40	—	—	17" 9	53	26	9	—
פרישמן	84.35	30	24"12	50	9"4	44	3" 2	66	4	2	7
גורדון	49.52	24	14" 9	63	9"6	66	—	—	1	4	2
רוונברג	54.55	22	17" 8	47	8"4	50	3" 2	66	2	1	6
פליישר	68.48	16	15" 5	33	—	—	13" 6	46	13	8	2
הנפלד	46.57	10	11" 5	45	2"0	0	—	—	5	4	4
מאור	24.42	4	5" 2	40	—	—	1" 0	0	2	3	—
כהן	24.69	4	7" 2	28	—	—	1" 0	0	3	—	—
ארדיטי	8.43	2	3" 1	33	—	—	—	—	—	1	1
רכליס	11.50	2	5" 1	20	—	—	—	—	—	3	—
שטינהאואר	8.45	0	1" 0	0	—	—	1" 0	0	1	—	—
סך הכל		228	192"83	62	48"21	44	63"41	65	60	37	25

אינני חושב שהיו רבים, אם בכלל, לפני הטורניר הקדם־אולימפי ברוטרדם, הולנד, שהעלו על דעתם אפשרות שנבחרת הכדורסל של ישראל, במצבה הנוכחי, תצליח להעפיל למשחקי־סיאול. התקוה היחידה שלנו היתה באפשרות הנבחרת לעלות לשלב השני, למשחקים הנערכים בימים אלו ברוטרדאם. זה היה המכסימום שניתן לצפות מהכדורסלנים הבכירים שלנו.

נמנע מסכם של משחקי־רוטרדאם, ואחרי "טונות" הביקורת על הנבחרת, כדאי לנחות כיום על קרקע מוצקה ולעסוק יותר לגבי העתיד מאשר לגבי העבר, שהוכיח לנו כי אם לא נשנה את צורת הטיפול בנבחרת נמשיך להדרדר מתחתית. ושינוי, אין פירושו להחליף כמה כדורסלנים אלא מתן עדיפות עליונה לנבחרת הלאומית.

סבורני שישראל היא המדינה היחידה באירופה שמועדונים, כמו, למשל, מכבי ת"א, קנו להם שליטה מוחלטת על הכדורסל. דחיקת הנבחרת למקום ללא כל התחשבות בגאווה הלאומית, עלולה לגרום נזק בל־ישוער לכדורסל היצוגי שלנו.

לא כולם טיפשים

לדעתי, מצב לא בריא שקבוצה ישראלית מגיעה לגמר גביע־אירופה בעוד שהנבחרת הלאומית שלנו נמצאת בתחתית הדירוג, איישם בשולי דרג ב'. כבר שמעתי מספיק עקיצות מפי אנשי כלי־התקשורת שהיו בהולנד לגבי הכדורסל הישראלי, הכנוי, על חיזוק אמריקני מוגזם.

נראה לי שגם בפיב"א עלולה להסתמן מגמה בכוון של הפחתת מספר הזרים והמתאזרחים בקבוצות השונות. בסופו של דבר ולדעתי אין זה רחוק, תחליט ההתאחדות האירופית על שני זרים בלבד וחסל סדר מתאזרחים. ואז עלול להיות מצבנו קשה לא רק בזירה הבין־ארצית, אלא במישור הבין־לאומי כולו. בפיב"א לא יושבים טיפשים. כל ראשי הכדורסל האירופי, שהיו בטורניר הקדם־אולימפי בהולנד, יודעים הכל על הכדורסל הישראלי. לעתים המידע שברשותם הוא מפתיע בדייקנותו.

נהר ענק מפריד, איפוא, כיום בין המוניטין של נבחרת ישראל באירופה לבין היצוג בגביעי אירופה. אם לא נשים מייד יד על הדופק, ונשנה מוסכמות ועדיפויות, אנו עלולים לעמוד בפני שוקת שבורה.

אמת, נבחרת ישראל נקלעה לבית הקשה ביותר מבין ארבעת הבתים הוגרלו בטורניר הקדם־אולימפי. אינני יודע מה היה מצבנו בבית אחר, אבל במבט כללי על הבתים נראה שהיה לנו סיכוי גדול יותר להעפיל למשחקי רוטרדאם.

נצחון על יוגוסלביה הוא חלום באספמיה. ונבחרת צעירה ומצויינת המגלה כדורסל מבריק ויעיל. מה שעשתה יוגוסלביה ליוון, אלופת אירופה, היה מדהים. היוגוסלבים מחצו את ההגנה היוונית, אלופת אירופה, עם כל ההתלהבות והקנאות שלה, איבדה כל שליטה על עצמה.

אנו מרבים לדבר על בניית נבחרת לטווח ארוך. כדאי לזכור שממוצע הגיל של נבחרת יוגוסלביה הוא נמוך מאשר זה של ישראל. ההבדל בין בניית נבחרת ישראל לבין בניית נבחרת יוגוסלביה מתמקד בשני גורמים עיקריים: היוגוסלבים רואים ביעד זה מטרה לאומית. הם מוכנים להקריב הכל כדי שתהיה להם נבחרת לאומית חזקה. נוסף לכך יש להם חומר אנושי נפלא. שחקנים צעירים, בגיל 19–20, המתעלים כבר כיום ליכולת משחק מעולה.

תכנית־מגירה

ומה אצלנו?

התסריט שלי לעתיד, הוא כזה: אחרי שוב הנבחרת ישקעו הכל בתרדמה, או שימשיכו להתווכח על... חוזהו של רלף קליין, שער אתמול טרם נחתם. בהמשך, אם יגיש רלף קליין תכנית־עבודה מפורטת — ובשיחות עמו קיבלתי את הרושם שזו תהיה תכנית יוצאת־דופן, עם תביעות רבות לגבי תנאי הנבחרת — יתחילו לעמוד על המקח, כי התכנית של קליין עלולה לפגוע במשהו מתכניות המועדונים ואז היא עלולה ליהפך ל...תכנית־מגירה. במקרה הטוב, יתחילו לבצע ממנה חלקים שלא יקדמו את המטרה.

בשיחות הרבות שהיו לי עם רלף קליין קיבלתי את הרושם שהמאמן הוותיק, אם ייכנס לעובי העניין, יעמוד על כל פרט בתכניתו. הוא לא יתן שיתחכמו עמו, או שינסו לעקוף אותו.

היעד של קליין ברור לגמרי: להקדיש את תעונת הקרובה לקידום הנבחרת כדי שתהוא במאי 1989 מוכנה בצורה הטובה ביותר למשחקי דרג ב'. ולפירוש הוכנות, אימונים פעמים בחודש, לדעתי, אם יש הוכנות, יש משחק בין־ארצי פעם בחודש. לדעתי, אם לא נאמין את תכניתו של קליין, כפי שסיפר לי, נבזבז שנה נוספת ונגדיל את הפער בינינו לבין הנבחרות הטובות באירופה.

אישית, אינני אופטימי לגבי עתיד הנבחרת, אם לא תזוכה לעדיפות ראשונה. כמה חששות עמי. ראשית, לא כל הכדורסלנים מודעים לחשיבות המדים הלאומיים. יש ביניהם כאלה אינם תופסים עדיין את האתגר הגדול שיש כהופעה בנבחרת. אולי נכנס להם "משהו לראש" אחרי שראו בסרטתנובש את הרצינות שמתייחסים לנבחרת הלאומית כדורסלני יוגוסלביה ויוון. אמנה לאמת אם אבלול את כל שחקני הנבחרת בקטיגוריה אחת. בדרך הורה הביתה שוחחתי עם רוב השחקנים. הסתבר לי שיש מספיק שחקני־נשמה בנבחרת, מחם שאבתי עידוד לגבי העתיד.

בעיית הגובה

יש בעייה עם שחקנים גבוהים. אין זה דבר חדש. כל עוד משחק לאוואן מרסר בנבחרת יש פתרון לפחות בחלק מהמשחקים, בעיקר נגד נבחרות בינוניות ומטה. בין הגבוהים הישראלים חסרים אותם שחקנים גבוהים כמו בנבחרות האחרות, המסוגלים להתעלות הן בהגנה והן בהתקפה.

בארץ אין שכבת כדורסלנים ישראלים רחבה, המאפשרת החלפת שחקנים לפי הצורך. המבחר מצומצם למדי. גם אם נוסיף שניים־שלושה, והוכרו שמותיהם של מוטי דניאל, אמיר כינו או הווארד לאסוף, הרי ספק אם אלו מסוגלים להביא לנו את הגאולה.

לפחות בנקודה אחת שבענו נחת. לישראל יש כיום שני רכזים טובים, עמוס פרישמן ועדי גורדון, שאינם מסתפקים בניווט המשחק אלא גם מאיימים ללאיהרף על סל היריב. השניים עדיין צעירים ותוך כדי משחקי־מבחן בין־לאומיים ניתן לקדם אותם. סגולה טובה לפרישמן ולגורדון שהם "איכפתניקים". חשובה להם לא רק הצלחתם האישית אלא, בעיקר, הצלחת הנבחרת.

השנה הקרובה תהיה שנה שתקבע רבות לגבי היצוג הבין־לאומי של ישראל. לכן יש להשקיע את מירב המאמצים לפעולה נרחבת של הנבחרת הלאומית. אם "נפספס" בחודש מאי 1989 את ההזדמנות לחזור לדרג א' תהיה זו מכה אנושה לכדורסל שלנו כולו.

יש חוזה אין חתימה

24 שעות לאחר ששב עם נבחרת הכדורסל מהטורניר הקדם־אולימפי בהולנד שם לא הצליחה הנבחרת להעפיל למשחקי הגמר קיבל המאמן רלף קליין את חוזה העבודה שלו עם איגוד הכדורסל.

החוזה עם קליין שהוא למשך שלוש עונות התעכב ונמסר למאמן רק אתמול אולם קליין לא מיהר לחתום עליו והודיע כי ישן איתו הלילה, יתייעץ עם אשתו, ורק מחר יחליט האם הסעיפים בחוזה מקובלים עליו ואם כן יחתום.

לאוואן מרסר גבוה? יכול להיות אבל שימו לב כיצד נראה בהולנד במשחק עם יוון. מימין נראה דורון ג'מצ'י, משמאל איציק כהן ומרסר מתקשה לצאת מהסבך היווני. ישראל נוצחה 85:70 (תצלום: איי.פי.)

הנציג הסורי דחף הנציג הישראלי בטורניר נערים באיטליה

יוסף חבס

תקרית לא נעימה היתה שלשום לראש המשלחת הישראלית של נבחרת הנערים בכדורגל שלמה מזוגר בטורניר הבינלאומי בארמו, שבאיטליה כאשר ניהל ויכוח קולני והדיף עם הנציג הסורי בעת ההרשמה לטורניר.

הנציג הסורי ניסה להידחף ולעמוד בתור לפני הנציג הישראלי. לטורניר הגיעה גם נבחרת פלשתין שהורחקה ע"י המשטרה האיטלקית למרחק 30 ק"מ מהנבחרת שלנו.

בטורניר נוטלות חלק 47 מדינות ומעל ל־380 קבוצות מכל העולם. ישראל הוגרלה לשחק בבית עם דנמרק, פורטוגל, שתי קבוצות איטלקיות ושתי קבוצות שווייציות.

במשחק מתיש לטורניר ניצחה הנבחרת הישראלית את נבחרת הנערים של איטליה 7:9 כאשר המצטיין היה השוער שי קופלר.

פלה ויאשין הוזמנו לארץ

יו"ר ההתאחדות לכדורגל שאול סוירי אמר בשובו משווייץ כי הל שיפור מגמשי ביחסה של פיפ"א כלפי ישראל. סוירי נשמע שבע רצון מתשינוי בגישה אלינו.

היו"ר ביקש מראשי פיפ"א לשבץ את שופטי הכדורגל שלנו באליפות אירופה לאחר שנבחרת הנוער כבר התקבלה למשחקים באירופה.

סוירי גם נענה לגבי בקשתו שפיפ"א תשתתף בחלק מהוצאות הנסיעה לאוקיאניה למשחקי קדם גביע העולם.

ראשי ההתאחדות שהיו בציריך הציעו לשני כדורגלני עבר מפוארים לבקר בארץ. את לב יאשין הזמין לטורניר הנוער ואת פלה האגדי למשחק עם הולנד שיערך בסוף ינואר או תחילת פברואר. השניים לא הבטיחו להגיע אבל הקשר עימם ימשך.

ראשי ההתאחדות פנו לעמיתיהם הסובייטים בהצעה שנבחרת הנוער תגיע לטורניר החורף. הסובייטים ביקשו זאת בכתב ואמנם כך ייעשה.

נבחרת פורטוגל הציעה קיום מפגש כפול עם נבחרת ישראל. התאריכים המוצעים הם 21 בספטמבר ו־25 בינואר. לגבי 21 בספטמבר ברור שהנושא ירד מהפרק שכן זהו יום כיפור.

איסלנד המבקשת לשחק עם נבחרת ישראל הודיעה שאם התוכנית לשחק בספטמבר לא תצא לפועל היא מוכנה לשחק בחורף.

ראשי התאחדות הכדורגל הישראלית נפגשו בציריך עם ראשי ההתאחדות הסובייטית. והזמינו את נבחרת הנוער שלהם לטורניר בחורף שיערך בארץ בדצמבר. מזכיר ההתאחדות הסובייטית אלכסיי פרמונוב (ראשון משמאל) ביקש לקבל את ההזמנה בכתב. עזריקם מילצ'ן (ראשון מימין) ויו"ר ההתאחדות שאול סוירי (שני מימין) זמנו גם את השוער האגדי לב יאשין (במרכז) לבו אורחות בטורניר. יאשין הודיע שעשה כל מאמץ להגיע.

מנכ"ל פיפ"א השבדי ג'וזף בלטר (משמאל) ונשיא פיפ"א הברזילאי ז'ואאו האבלנג' עונים לשאלות העתונאים, אתמול בציריך בעת שנקבע שמשחקי גביע העולם ב־1994 ייערכו בארצות הברית

גביע העולם ב־1994 בארה"ב

שבח בן גבריאל

התאחדות הכדורגל של ארצות הברית, ניצחה במאבק אירוח משחקי גביע העולם ב־1994 לאחר שעדת מועצת פיפ"א החליטה אתמול בציריך לבחור בארצות הברית את האירוע הגדול ביותר בכדורגל העולמי.

התאחדות הכדורגל הבינ"ל העדיפה את המממון והאירגון של האמריקאים על מרוקו שנתמכה ע"י מדינות אפריקה ואסיה, וברזיל שהכדורגל צנוע שם כמקום הראשון.

נשיא ההתאחדות הכדורגל האמריקאית אמר לאחר שנתקבלה ההחלטה: "יהיו אלה משחקי הגמר הגדולים ביותר בתולדות גביע העולם. לא רק בהתעניינות העצומה אלא בהשעפה ובאירגון שההתאחדות הכדורגל האמריקאית עומדת לבצע לקראת האירוע הגדול.

זה יהיה יותר גדול ויותר מסקרן הן במספר הצופים והן בהתעניינות הגדולה שתהיה בארצות הברית וכמובן מחוצה לה. אפילו יותר מאשר המשחקים האולימפיים שהיו לפני ארבע שנים בלוס אנג'לס."

פרשני כדורגל ברחבי תבל ונציגים מכל העולם שנכחו בהצבעה ובהחלטת ההתאחדות. הבינ"ל אמרו שאין ספק שבחירתה של ארצות הברית מהווה מהפכה בכדורגל העולמי.

המשחקים יתקיימו ב־12 איצטדיונים שונים ברחבי ארצות הברית כשהמוקד יהיה במיאמי־בנק. האמריקאים צופים לשלושה מליון צופים שיבואו לראות את המשחקים.

אגוד הכדורעף בישראל

מודיע

על מועדי הרשמת הקבוצות לעונת משחקי הליגות 89–1988.

התחלת ההרשמה 26.6.88

גמר ההרשמה 1.8.88

מרחב תכנון מקומי

פתח־תקוה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1241/10". ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6367, חלקות 126 עד 130, (חלקה מקורית מס' 10).

עיקרי הוראות שינוי התכנית: 1) הגדלת אחוזי בניה 2) הגדלת אחוזי בניה בקומות שמתחת לפני הדרך 3) הוספת שימושים מותרים בקומות שמתחת לפני הדרך לאחסנה מתקנים טכנים ומכונות 4) תוספת מקומות חניה כמרתפים לשטח הבניה הנוספים בסעיפים 1, 2.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3476 התשמ"ז, עמ' 2325 ובעתון בוקר על המשמר מתאריך 16.7.87, ובעיתון ערב מעריב מתאריך: 17.7.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף הצופה מתאריך 16.7.87 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית הנ"ל וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

26.6.88

במודעת ועדת המשנה לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי ראשל"צ

יש להוסיף לבקשת בעלי חלקה 350 בגוש 3939 רחוב ברשבסקי 10 — שימוש חריג לחמש שנים למרכז רפואי.

הועדה המקומית לתכנון ובניה

רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 להלן החוק

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6582 חלקה 210, רח' בילו. מהות ההקלה 4.8% משטח המגרש דהיינו 64.8% במקום 60% המותרים לפי תכנית רע/1/252ב'.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. וולמוביץ, יו"ר הועדה לתכנון ובניה

הודעה על החלטה מיוחדת

חברת מרקד בע"מ

(רון־אל סוכני מכס ותחבורה בע"מ)

ביום 3.7.88, נתקבלה החלטה מיוחדת, המוסיפה מטרה של עמילות מכס, שלוח בינלאומי, תחבורה וביטוח.

בגון דון, מנהל

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נס־ציונה

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה להקלה כאחוזי בניה ובקו בנין צדדי, בחלקה 107 בגוש 3636 כתובת: רח' סטרומה 10.

ההקלה נמצאת באזור מגורים א'2, בו מותר לבנות בהתאם לתכנית: מיתאר נס/1/1 — 40% משטח החלקה בשתי קומות וכק.ב. צדדי 3 מ'.

מס' פלמון מבקשת להתיר תוספת של 27,75 מ"ר המהווה הקלה של 6% משטח החלקה והקלה. כק.ב. צדדי של 0.7 מ' בקומת העמודים.

לכל מי שיש לו התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה, תובא כל התנגדות שהוגשה כנ"ל לדיון בועדה המקומית לתכנון ולבניה והיא תחליט בנדון.

נימן קרושמקי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה

הועדה המקומית לתכנון ובניה

מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6417 חלקה 484 ברחוב הר נבו פי' ורנבלל המסווגת כאזור מגורים ג' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה/קו בניה כבית מגורים הכולל 4 יח' דיור קוטג'.

ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־4%. כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. ורבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 7 בגוש 8257 רח' יהודה הלוי בחריגות: 10% מקו בניין אחורי.

את התכמ"ס 132/88 ות.ב. 962.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת אחוזי בניה 6% ולבנית מרתף מחוץ לקו בנין כהקלה לתכנית "ע" ברחוב טאגור מס' 43/49 גוש 6630 חלקות שונות.

תיק בנין 1/2022-043

בקשה מס' 880157

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי, סגן ראש העיריה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

ועדת המשנה לתכנון ולבניה

מרחב תכנון מקומי

ראשל"צ

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזאת הודעה, כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות, חלקה 8 בגוש 3947 רחוב הפור 15 לפי תוכנית מתאר/תכנית מפורטת, נמצאת ההלקה הנ"ל באזור, ומותר לבנות עליה: קיים בית מגורים דו משפחתי דו קומתי ושלד.

בקשת בעלי החלקה: הקלה 10% בקו בנין אחורי.

לכל מי קיים התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו.

באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל תובא הבקשה לאישור.

ם. ניצן, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה — ראשל"צ

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי ירוחם

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ירוחם. הופקד שינוי תוכנית הנקראת שינוי מס' 40 לתוכנית מפורטת 26/101/03 ביחד עם החסרים הנצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי:

א. שינוי משטח ציבורי פתוח לשטח לבנה ציבור

ב. קביעת האופי הארכיטקטוני של המבנים. קוו בניין וגובה בניה. ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית: שטח התוכנית 1.865 דונם. גוש 39536 חלקות 8 (חלק) מקום — ירוחם.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל — כל המעוניין בקרקע בבניין או בכל עניין תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התוכנית. וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הוועדה המקומית האמורה. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט המנמקת בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

06.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 09.05 שעת כושר. 09.15 מלחמת הכוכבים: התקפה של מפלצת החלל. 09.40 נילס הולגרסון פרק 2: נילס עוזב את הבית. 10.05 בא בחשבון. סידרה חדשה משעשעת בחשבון ובהנדסה. פרק 1: איך להחליט מתי לחסר וכו. 10.30 רואים שש שש הצופים ימשיכו לערוך ולבחון תכניות האהובות עליהם. בכל יום שלישי בין השעות 10:30–14:30 בשידור ישיר בהנחיית קובי מידן ואורלי יניב. עוד בתכניות: אורח באולפן ססי קריסטו, די' מינה צחת הצופים הפעם כתבים ישודרו מקיבוץ נגבה באמצעות ניידות שידור במסגרת אירועי "אל הנגב". 14.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 14.05 רואים שש שש (המשך). 14.30 פסטיבל סרטים. הקרנה רצופה של סרטים ישראליים קצרים, שנעשו בשנה האחרונה בשיתוף עם פסטיבל הקולנוע ירושלים 86. 17.00 ערב חדש מנחה: רפי רשף. 17.30 שלוש, ארבע, חמש וחצי. 17.05 קטנטנה. 18.00 סדרת דרמה אנגלית דורגל, כונגו וכל השאר חדשה, בת 13 פרקים. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 המוזיאון הגדול בעולם. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 "יותר מדי" סדרת שעשועונים מנחה: חנן גולדבלט. 20.30 טלבוסק מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 מסך אישי, אוהד נגור מארח הפעם את נסים עזיקרי, שחקן הבימה. 23.00 הבלש המומר, הפרק החמישי "טיף־טיף־טיף", בהתזתיו תושר פיליפ מארלו באשתו ניקולה, שהוא הוממת בפרק ממארק פיני לרמוחו ולהשתמש בספרו "הבלש המומר" כדי להרוויח כסף רב. 24.00 מסוקר של מקום: מבט על הישובים ברוש, תדהר ותאשור. חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.33 הרפתקאות הרדורה מאיה. 18.57 "רגע לפני", על רוכב הסוסים הוותק ביותר בעולם. 19.00 מאגה. הצייר הצרפתי. 19.21 סרט מצויר, הסתרחות. 19.31 מפגשים עם התוש השישי: פרק חמישי: רוחות חזיונות. 20.00 ".60־70־80", להיטי והב', פרנקי וואלי ולהקת ארבע העונות. 21.02 צרצת עכשיו. 21.30 זינוק שבועי, תכנית ספורט. 21.59 עולם המדע, המצאות וחידושים במדע.

רדיו

"קול־המוסיקה"

(נח) תקליטור (קומפקטדיסק) 06.02 "צלילי בוקר". 07.01 "בהאונה ניעוחה": תומס ארן: סונטה מס. 1 במה מג'וד לצ'מבלו בטהובן: 4 קונטרדנסים: בליני/ליסט: וכרונות מתוך "נורמה" לשני פסנתרים: בליני: הפתיחה "נורמה": רחמניוב: קונצ'רטו מס. 1 לפסנתר ותזמורת: סנסנס: סימפוניה מס. 3: שטראוס: "טיל אוילנשפיגל": צ'ייקובסקי: "רוקוקו". 08.00 "קונצרט בוקר" אלבינוני: קונצ'רטו לחמישה אופ. 5 מס. 5: באך: קנטטה מס. 21 היידן רביעיה אופ. 71 מס. 1 לכלייקשת: שוברט: סונטה וסקרצו לפסנתר: סיבליוס: אן סאגה: צ'ייקובסקי קונצ'רטו מס. 1 לפסנתר ותז: שומאן סימפוניה מס. 2 שוברט: שירים. 11.57 סינת השיר משירי צבי עצמון. 12.00 "מן הסרטיה" נושה סקסו: פפנוזת ליסט: וכרונות מהאופרה דון ג'יובאני של מוצרט: ליסט: 4 ואלסים קפריציים עליסי שוברט. 13.05 "בהאונה ניעוחה" בטהובן: סנים־עשר מנואטים ות: בטהובן: פרק קונצ'רטי לכנור ולתזמורת: בטהובן: קונצ'רטו מס' 4 לפסנתר ולתזמורת ותז בטהובן: סמפוניה מס' 2, ברה מזור. 16.00 "מוסיקה צעירה". 16.00 "אתנחתא" (ש"ח) דהרון טורטטר: צלו/אירה ברק: פסנתר: בטהובן: סונטה מס' 4 אופ. 102/1 פרוטש: מוסיקת אכלו רביוס: סונטות שומאן: 3 קטעי פנטסיה אופ. 73 מרטינו: וריאציות של נושא של רוסיני: פרוקופייב: סונטה כרה מג'זר, אופ. 94 (11. איילר־קאסי/מרינה בונדרנקו. 17.30 "קלות". 18.00 "מגוף התקליטיה". 18.00 "פניני אופרה": רואסים מתוך אופרות של ורדי בהשתתפות הזמרים מירלה פרני, קטיה ריצ'ארלי, לוצ'אני פבארוטי, מינסרא קבאייה ושוכלי ודט. 20.00 "אינטרלוד". 20.27 "פינת השיר". 20.30 התזמורת הסימפונית ים רשה"ש. 22.30 "אנתולוגיה קטנה לשירה". 23.00 "מחורי יצירה": פגניני קפריצ'ה שופן: נוקטורנים.

רשת א'

07.30 "ישן בעיניך", שירים ישנים. 08.05 "הפנה מהרגה". 09.05 "סלדידר", שידות מידע למאזינים. 10.05 "פניני בוקר", מגיש: גרעון הוד. 11.05 "ירוק ירוק" — שירים עבריים. 12.05 "מעורב ירושלמי". 13.00 חדשות והתוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 "בראש צעיר", מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 שירים עבריים. 15.30 "האוניברסיטה המשודרת": "מחוכא" ערבית מדוברת מרצה ד"ר אברהם שבטיאל שעור מס' 8. 16.05 "מועדון שעון החוג". מעלכמן של הארים המבורג. 17.05 "דבעי הקשת": "שירים כמצית אידוסה". 18.05 "מינחת ערב". 19.00 שירדורים לצלים. 22.00 "שגיע יהר וכל אור להאר", עורך ומנחה: יובב כץ. "קו פתוח" עם הפסיכולוגים ד"ר גידה כפיר. ואברהם קל.

רשת ב' גל פתוח

06.57 רגע של עברית (שידים עבריים בין 6.00 ל־7.00). 07.05 "הבוקר הזה". 08.05 "מכבת הבוקר" עם יוסה יודקוי. 09.05 "בראש צעיר" מגזין לילדים. 10.05 "כל צבעי הקשת" עם יואב גינאי. 12.05

"אלף־אלף ב"בית", עם חיים קינן. 13.05 "כתוב היום", חדשות ומומנים. 14.06 "לראות או לא לראות", יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 "בת צחוק", הווי והומור. 15.05 "תוצרת הארץ", תכנית בבקשתך לשירים עבריים. 16.05 "יומן כלכלה" 17.05 "רגעי קסם". 17.55 "קראתי ספר", קוראים ממליצים. 18.06 "אצבע על הדופק", שבועון בעניני בריאות ורפואה עם אברהם מרון. 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 שירים עבריים. 20.05 פרקי חזנות "בבקשתך", מומור שיר. 22.05 "שוטטות", עם דני אלדר. 00.15 "להאנו בחלום", שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת מבוא לתולדות המתמטיקה (חלק ב'), המתמטיקה במאה ה־18. מרצה פרופ' שבתאי אונגורו. 06.30 "פוקחים עין", החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע, עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 "אילה בוקר", עם אלי ישראלי. 10.05 "מכת שמש", מערכונים ופזמונים מסרטים ישראליים. 11.05 "נכון לעכשיו", עם רפי רשף. 13.05 "שליפה מהמותן", עם לאה עוז. 14.05 "אני מוגן", עם ארז טל. 15.05 "סייסטה", עם דורי בן־זאב. 16.05 "ארבע אחר הצהריים". 16.54 "באופן מילולי", פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 "חמש עשרה קטנות". 00.05 ציפורי לילה עם אביהו מדינה. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 "מניעה, היסוס ומחקר", חיילים וקצינים במערך המודיעין של צה"ל משוחחים ומתלבטים. 19.50 פינה חמה ללב"י. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 "כוכב הערב": רוד ברוזה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת מבוא לתולדות המתמטיקה (חלק ב') — המתמטיקה במאה ה־18. מרצה פרופ' שבתאי אונגורו. 22.05 "על הרכש ועל הכיפאק". 23.05 "עשרים וארבע, היום שהיה".

שידורי צה"ל 2

19.05 "הרדיו הישן" עם דני קרמל. 20.05 "צו"8", עם אברי גלעד. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 "הפסקת עשר", עם מיכל ניב. 23.05 "קול הנאו הזה" עם דני קרמל.

רשת ג'

06.04 "שיר בבוקר בבוקר". 08.05 "תמרונים תזמורתיים" נעימות מפורסמות. 09.05 "שנים טובות" עם יוסי סיאס. 10. 11.05 "בצל", עם יקיר אביב. 13.05 "עם כל הלב" באיטלקית, ספרדית וצרפתית. 14.05 "כאן גב" עם שוש עטרי. 16.05 "כאן ועכשיו" עם מיכל שמואלי. 17.05 "קיץ חם" עם מנחם פרי. 19.05 "מקום בצמרת" המצעד הישראלי. 22.05 "ארום עתיק" שירים שלא נס ליחם. 23.05 "מסביב לחצות" שירים ללילה חם.

קולנוע

תל־אביב 9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: רמבו 3	9.40 ,7.15 ,5
אורליה הטורה מינית	9.30 ,7.15
בן־יהודה: לילה מסחרר	9.30,7.00 ,4.30
בית ציוני אמריקה:	
גברת מס הכנסה	9.30 ,7.15
גת: ביטל ג'ויס	9.00 ,6.00
גורדון: מקום ליד הים	9.30 ,7.00
דקלו משודרים חרשות	9.30 ,7.00 ,5
דרייב אין: מציצים בחוף	7.45
סקס	12.00
הוד: בין פוט	9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: סמטאות המשע	9.30 ,7.15 ,4.30
טיילת 1: מאוקטסי	9.40 ,7.25
טיילת 2: שם המשחק	9.40 ,7.20
טיילת 3: זרוק אותה מהרכבת	
פאר: חולת אהבה	9.30 ,7.30 ,5
מאריס: ליידי איב	9.30 ,7.15
רב־חן:	
חן 1: נעורים בהשאלה	9.50 ,7.30 ,5
חן 2: פעמיים אשתי	9.45 ,7.25 ,5
חן 3: ספר הג'ונגל	9.45 ,7.40
חן 4: שלושה גברים ותינוקת	11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: הקיסר האחרון	9.30 ,6.30
שחף: הקלות הבלתי נסבלות של הקיום	9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: ג'ונסין הלוחמת	9.30 ,7.15 ,5
תכלת: שנת ההתבגרות שלי	9.35 ,6.30
לב:	
לב 1: אהבנו כל כך	12.40, 14.30, 17, 19.15, 21.45
+ אל עצמי	11, 15, 17, 20
לב 2: החבר של החברה שלי	11.30, 15.30, 17.50, 19.45, 21.55
לב 3: הגסיכה הקסומה	12, 14, 16, 18, 22
לב 4: תופשה בכפר	11.30, 13.30, 19.30, 21.50
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות	7.00 ,9.30

רמת־גן

אואזיס: שלושה גברים ותינוקת	9.30 ,6.40 ,4
לילי: שם המשחק	9.30 ,7.15
רב־גן:	
גן 1: ביטל ג'ויס	9.40 ,7.20 ,5
גן 2: פעמיים אשתי	6 ,9
גן 3: זר שומר עלי	9.40 ,7.30 ,5
גן 4: החשוד	9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: קיץ 1987	9.30
אורנע: ביטל ג'ויס	9.15
רון: רמבו	9.00
בית אגרון:	
ג'יימס בונד — לעיניך בלבד	17.30
מונטי פיטון —	
משהו שונה לגמרי	19.45
הפירפר	21.10
ג'ימס בונד — לעיניך בלבד	24.00

בסיר: הקלות הבלתי נסבלת	
אורגיל: שלושה גברים ותינוקת	4.30, 7.15, 9.15
מיטשלו אהבנו כל כך	9.30
ממדור: משודרים חרשות	9.15
חבירה: סגור לרגל שיפוצים	9.15
עדן: ג'ונסין הלוחמת כדרכים	
תיאטרון ירושלים:	9.40
מוריס	9.30

חיפה

אורה: שם משחק	7.00, 9.15
חן: עיניים שחורות	4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: מלך הסלים	4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת	
עצמון 3: מוכת ירח	4.30, 7.00, 9.15
רון: בין פוט במשפחת	6.00, 9.15
רב־אור:	4, 6.30, 9.00
רב־אור 1: 3 גברים ותינוקת	6.45, 9.15
רב־אור 2: חיזור גורלי	6.00, 9.15
רב־אור 3: משודרים חרשות	6.50, 9.15
אורלי: תופשה בכפר	7.00, 9.15
קרן אור המתורש:	
מקום ליד הים	4.30, 7.00, 9.15
פאר: רמבו 3	5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: מקום ליד הים	5, 7, 9.15
אל עצמי	5.00, 11.00 בשעה

חולון

סבוי: ללא מיסתור	5, 7.15, 9.30
מגדל: רמבו 3	7.00, 9.00
ארמון: מקום ליד הים	5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: ללא מיסתור	5, 7.15, 9.30

הרצליה

דוכלו (סגור)

פתח־תקוה

היכל 1: מלך הסלים	7.00, 9.15
היכל 2: שם המשחק	6.15, 9.30
היכל 3: תקועים בדרך	6.15, 9.30

עפולה

מוסמרון: מוכת ירח	9.00

ראשון־לציון

רון 1: תקועים בדרך	6.00, 9.40
רון 2: מלך הסלים	7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה

התיאטרון הלאומי

הערב יום ג', 5.7

סאלח שבתי: 20.30

בית ספר לנשים: 20.30

המלביש — בבימרתף: 20.30

הדיבוק – בתי ירושלים: 16.30, 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים

גני בת־ים — הנביאים 1

חולון

אורון — הופיין 52

ירושלים

אליטון — ישעיהו 10

נתניה

מקסים — סולומון 2

פתח־תקוה

מרכז השרון — אהרון קציר 7

תל־אביב

ארלוזורוב — ארלוזורוב 76

קפ"ח — אמסטרדם 7

חיפה

גורדון — גורדון 13

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 1244 חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:

בימים א'–ה': 16.00

בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים

א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:

בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניארדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק – כירורגיה, אורטופדיה, עיניים הדסה ע"כ – ילדים, א.א.ג.

בקור חולים – פנימית, נשים

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספק סידע טלפוני בימים א'–ה' ב' 08.00–20.00. בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

יד ביד – ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 02-243358

ת"א – 03-226027 (24 שעות)

חיפה – 04-229488 (11.00–20.00)

גליל מערבי – 04-922222

קו פתוח לחיים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.

"קו פתוח" – ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

.10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:

בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 11.00, 14.00, 16.00

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מרמת־גן, ת"א לחיפה: 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:

בימים א'–ה': 5.05, 6.30, 10.40, 14.45, 16.33, 18.55

בימי ו' וערבי חג: 5.05, 10.40, 14.45

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע וחג שני בלבד.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד החוסתי לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב – בימים א'–ה' בין השעות 21.00–23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 18.00–24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 21.00–15.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.

בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טלי 513566 פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.

ריזנגטון סנטר שער 5 (ליד המשטרה עמק"מ) טל' 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-23452 בימים א'–ה' בשעות 21.00–17.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-237171

ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111

ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-5261113

ער"ן חיפה — טל' 04-672222

ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04-988410

ער"ן נתניה — טל' 053-335816

ער"ן כפר־סבא — 052-913999

ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

סילוק מיטורשים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111. רמלה — 101, 231022-08. עפולה — טלפון 93454-065. טבריה — 101. טלפון 931401-04. נהריה — טל' 923333-04. באר־שבע — טל' 111, 5511111. באר־שבע — טל' 74767-057. שח"ל בנוש ד"ה, טל' 480848-03.

---

800 שוטרים, דחפורים ומסוק גויסו להרוס 6 בתים בואדי ערה

יונס עאדל שביתו ובית אחיו נהרסו: הם רוצים לעקור אותנו מאדמתנו, אבל נקים אוהל ונישאר עליה

שלמה גלזר

מאות שוטרים ואנשי מג"ב הרסו אתמול ארבעה בתים בכפר מעויה ושני בתים בכפר ערה שנבנו שלא כחוק. בשעה שלוש לפנות בוקר פינו כוחות המשטרה, שנעזרו במסוק ובדחפורים את הבתים מיושביהם, והרסו אותם. במבצע ההריסה השתתפו כ־800 שוטרים.

מפקד מרחב העמקים ניצב משנה תני טביב, שפיקד על הפעולה, אמר כי ההריסה עברה בשקט וללא התנגדות. "אין מדובר במדיניות חדשה, והמשטרה תמשיך לאכוף את החוק בפעילות השוטפת".

הוא הוסיף, כי בימים הקרובים תוגבר הנוכחות המשטרתית בכביש ואדי ערה כדי להבטיח את התנועה בו.

יונס עאדל (35) נשוי, פלוס שניים, שביתו ובית אחיו נהרסו אתמול בכפר ערה, אמר "הם רוצים לעקור אותנו מאדמתנו, אבל אנחנו נקים אוהל, ונישאר עליה". לדבריו, הגישו הוא ואחיו תוכניות בנייה לאישור, אך נדחו בטענה שאין לכפר תוכנית מתאר.

"ההריסה רק הורסת את היחסים בין יהודים לערבים", אמר אחיו בכעס.

בשעות הבוקר הגיעו למקום אידריס מואסי ומחמוד יונס ממפ"ם, כדי להביע את מחאתם ולהציע עזרה לבעלי הבתים שנהרסו.

מחמוד יונס, חבר ועדת המעקב של הוועד הארצי של ראשי המועצות הערביות, שיגר לראש הוועד, איברהים נימר חוסיין, מברק בו דרישה לקיים כינוס חירום של הוועדה בנושא הריסת הבתים. נימר חוסיין הבטיח לנסות ולהיפגש עוד היום עם מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, ולהעמידו על חומרת המצב. עוד מציע יונס, שהוועד יפנה לנשיא המדינה בבקשת חנינה לשבעת אלפים הבתים שעליהם תלויים ועומדים צווי הריסה. מפ"ם תציע לארגן מגבית לעזרת בעלי הבתים שנהרסו. לפחות באחד מהם, מרבית הריהוט והרכוש נותרו בתוכו.

בכפרי ואדי ערה סערו אתמול הרוחות, ומאות רבות של תושבים הגיעו במשך היום למקומות בהם נהרסו הבתים, להביע הזדהות עם בעלי הבתים.

ראשי הציבור הערבי הביעו אתמול חשש, כי חידוש הריסת הבתים כא על רקע רצונן של מפלגות הימין למשוך אליהם תומכים מהימין הקיצוני בבחירות.

השופט התיר ללטיף דורי לצאת מהארץ לקבלת פרס קרייסקי

לטיף דורי באחת מפגישותיו הקודמות עם קרייסקי

שלמה סלוצקי

לטיף דורי, חבר מזכירות מפ"ם ומזכיר הוועד לדיאלוג ישראלי פלסטיני, שנידון לפני שבוע למאסר שישה חודשים בפועל, בעוון הפגישה ברומניה עם משלחת אש"ף, נבחר להיות בין חתני פרס קרייסקי לשנת 1988.

בנימוקים לפרס, שניתן ע"י קרן שמעניקה אותו פעם בשנתיים מאז 1976, מוזכרת פעילותו של לטיף דורי מאז 1956 למען השלום והדו־קיום במזה"ת. בין היתר, מוזכר המאבק נגד הממשל הצבאי בגליל ובמשולש, התערבותו בגביית העדויות שהביאו לגילוי פרשת כפר קאסם, המאבק יחד עם עודד ליפשיץ נגד גירוש הבדואים ע"י אריק שרון בשנות השבעים, פעולותיו ביום האדמה, גביית עדויות במחנות סברה ושאתילה ומסירתן לוועדת כהן, וכן את היכרותו עם ההנהגה הפלשתינית בשטחים ובחו"ל, עמה נפגש למען קידום השלום בשנים האחרונות.

יתר מקבלי הפרס הם: ד"ר סרג'יו רמירז, סגן נשיא ניקרגואה, בנאזיר בהוטו, בתו של נשיא פקיסטאן הקודם, העומדת בראש האופוזיציה בארצה, לאונידס וילבה הבישוף של אקואדור, אנטון לובוסקי יו"ר האיגודים המקצועיים בנאמיביה ופרו בוטו, סופר חשוב מברזיל.

הישראלים שקיבלו את הפרס לפני כן הם: לובה אליאב, שמחה פלפן ושולמית אלוני, ומהצד הפלסטיני, ד"ר עיסאם סירטאווי וריימונדה טאויל.

טקס הענקת הפרס יתקיים בווינה ביום שישי, ולטיף דורי ייצא מהארץ מחר, באישור מיוחד מהשופט אשר אסר על יציאתם מהארץ של המורשעים עד לתחילת ריצוי העונש או שמיעת הערעור. לטקס הפומבי הוזמנו אישים מכל העולם והתקשורת הבינלאומית.

ניmוקי השופטים נגד השתלת כליה של בן מפגר בגוף אביו: הנזק לבן רב מהתועלת

האב עדיין מטפל בבנו ומצבו אינו קריטי ● הבן עלול להזיק לכליה היחידה שתיוותר לו ● גם בנותיו של האב יכולות לתרום ● האב: מצטער על ההחלטה, אבל מכיר בצדק הישראלי

אילת מזור, עתיים

חמשת שופטי בית המשפט העליון פרסמו אתמול את נימוקיהם לקבלת הערעור שהגישו אגודת נגן והיועץ המשפטי לממשלה, נגד הוצאת כליה ממפגר בן 39 והשתלתה לאביו בן ה־67, החולה באי ספיקת כליות, כדי שתוחלת חייו תתארך והוא יוכל להמשיך לטפל בבנו. השופטים החליטו כבר לפני חודש לקבל את הערעור, ולא לאשר את ביצוע ההשתלה המתוכננת.

השופטת מרים בן פורת, שמונתה בינתיים למבקרת המדינה, השופט מנחם אילון והשופטים אהרן ברק, משה בייסקי וגבריאל בך, קיבלו את החלטתם פה אחד.

המשנה לנשיא, מנחם אילון אומר, כי המסקנה המחייבת ממקרה זה היא נגד מתן היתר להשתלה. הוא אינו מטיל ספק בטיפול המסור של האב בבנו, אך השופטים שקיבלו חוות דעת של מומחים לנפרולוגיה, השתלות ולטיפול במפגרים אומרים, כי האב אינו במצב קריטי מבחינה בריאותית, והוא ממשיך לטפל בבנו במסירות.

השופטים אומרים כי הארכת תוחלת החיים של האב כתוצאה מההשתלה היא לתקופה קצרה בלבד, ולא נערכה בדיקת התאמה לשתי אחיותיו של הבן המפגר, שאולי אף הן יכולות לתרום כליה לאביהן, אחת האחיות אף הצהירה, כי אם לא יאשרו השופטים את ההשתלה, יתכן שהן יסכימו לתרום כליה. האחיות גם הצהירו, כי גם אם לא תתבצע השתלת הכליה מהבן, והדבר ישפיע על בריאותו של האב, ימשיכו לטפל באחיהן המפגר והוא לא יישלח למוסד.

השופטים אומרים כי התועלת שתצמח מההשתלה למפגר היא השאלה המכרעת במקרה זה, אך והתשובה היא שהתועלת אינה די משמעותית כדי להוציא כליה מאדם שאינו מבין מה נעשה בו ואינו יכול לתת את הסכמתו. לדבריהם, הניתוח לצורך הוצאת הכליה והסבל שיתלווה לכך ישאירו רישומים נפשיים ורגשיים שליליים אצל הבן המפגר שעם כליה אחת בלבד יהפך לנכה בשיעור של 30 אחוז בנוסף לנכותו כמפגר.

הבן המפגר נתון להתקפות זעם ולא יידע להיזהר ולשמור מכל משמר על הכליה האחת שתיוותר לו.

הרוב המכריע של הרופאים והמומחים שהגישו חוות דעת לבית המשפט העליון התנגדו במקרה הזה להוצאת הכליה מהבן. חוות הדעת הרפואיות הכריעו למעשה את הדין.

השופט אילון אומר, כי על־פי ההלכה, תרומת כליה קשורה לפסוק "אשר ידבנו לבו", מתוך ספר שמות, אך כאשר הבן אינו יודע מה נלקח ממנו "לא זו בלבד שתרומה של נדיבות לב אין כאן, אלא מעשה מובהק של כפיה יש כאן, וזהו דבר חמור מאוד העלול לפגוע קשות באישיות המרקם ההתנהגותי והרוחני של הבר־הגר".

פסק הדין משתרע על 65 עמודים. השופטים האחרים אומרים, כי עליהם לשקול את הבעיה רק במקרהו של חסוי לפי הוראות החוק, ועל כן ראוי להם להימנע מכל קביעה במסגרת הערעור הזה בקשר לשאלה העקרונית של תרומת אברים, שהיא סוגיה סבוכה.

חגיגת יובל בשבי ציון

עתיים

שבי ציון שבגליל המערבי מציינת אתמול מלאות יובל שנים לעליית ראשוני תושביה על הקרקע, כיישוב "חומה ומגדל".

באפריל 1938 הגיעו כ־35 רווקים ורווקות מיוצאי גרמניה, מרביתם מהעיר רקסינגן, לאחר אותו רכשו מכספם כדי להקים בו יישוב חקלאי. את האדמה קנו מנסיכה תורכית, שהיתה זקוקה לכסף. שש אלמנות וגבר אחד מהמייסדים עדיין חיים במושב.

כיום יש בישוב כ־550 נפש. כ־300 מהם חברי המושב.

בשבי ציון בית הבראה של קופת־חולים, ושני בתי הארחה, שאחד מהם הוקם על ידי הגרמנים במטרה ל־פצות את ניצולי השואה. מארחים בו ניצולי שואה חינם אין כסף.

אתמול נערכה במקום תגיגה, אליה גם הוזמנו תושבי הכפר הערבי השכן, מזרעה, המקיימים יחסי שכנות טובה לכל אורך הדרך עם אנשי המושב.

אלי סיני למבני קבע

עתיים

מתיישבי אלי סיני שבצפון רצועת עזה עברו אתמול למבני הקבע. במקום נערך טקס תגיגי, שנעדר ממנו האורח המרכזי — שר הבינוי והשיכון דוד לוי. הוא ביטל ברגע האחרון את השתתפותו בטקס, בגלל המאבק בתנועת החרות לקראת דרוג מועמדי המפלגה לכנסת.

בנקודת הקבע של אלי סיני נבנו 25 בתים ועברו אליהם 20 משפחות, שחיו בשש השנים מאז העלייה לקרקע בקרוואנים.

מנכ"ל עיריית י־ם: למה לא תואמו החפירות עם הוואקף?

עתיים

מנכ"ל עיריית ירושלים, אהרן שריג שיגר אתמול מברק אל הארכיאולוג של מחוז ירושלים, דן בהט, שריכז את עבודת החפירה במנהרת הכותל ברובע המוסלמי בירושלים ביום א'.

במברק נאמר "לא ברור לי, כיצד מבצעים עבודה במקום ציבורי, מבלי לקבל היתר מפורש מהעירייה, ומבלי שנעשה ניסיון להסביר את העניין, לפני מעשה, לאנשי המועצה המוסלמית העליונה, זאת, בהתחשב ברגישות המיוחדת בימים אלה בירושלים, ובמקומו המיוחד של האתר, ליד הבית".

בהמשך המברק נאמר, כי גם בעבר בוצעו בעיר בהצלחה עבודות ופעולות מגוונות, גם במקומות רגישים, וכל זאת בתיאום ובידיעת הוואקף ואף בברכתו.

כבודה של בת מלך — פנימה כי אין לה אוטו לנסוע החוצה

קובי מנדל

חלקן של הנשים בקרב המועסקים באזורי המגורים בחיפה גדול כמעט פי שניים משיעור הנשים בכלל כוח העבודה באזור העירוני כולו. 75 אחוז מכלל הנשים העובדות בארץ מתרכזות ממקצועות "נשיים" כחינוך, עבודה סוציאלית ופקידות, המתבצעים ברובם באזורי מגורים.

מחקרה של אורנה בלומן־גולדברג מאוניברסיטת חיפה ממליץ על פיתוח התחבורה הציבורית בין אזורי המגורים השונים בחיפה ובנותיה, כדי להגדיל את אפשרויות התעסוקה לנשים.

הניידות הנמוכה של נשים בהשוואה לזו של הגברים מוסברת באילוצים שתפקידי משק הבית כופים עליהן, ובתלותן הרבה יותר בתחבורה הציבורית.

ותיקי נגבה ישחזרו חומה בפתיחת חגיגות ה־40 בנגב

עתיים

ותיקי קיבוץ נגבה ישחזרו היום את הקמת החומה סביב המשק, לרגל פתיחת חגיגות ה־40 של יישובי הנגב, תחת השם "אל הנגב". ותיקי קיבוץ נגבה יתכנסו ביחד עם הלוחמים ממלחמת תש"ח וותיקי תקופת "חומה ומגדל".

בשעות הבוקר ישחזרו אנשי נגבה את הקמת החומה סביב המשק ב־1939 בעת שעלו על הקרקע. כן ישחזרו אנשי הקיבוץ ולוחמי היחידות שפעלו באזור את זירת הקרבות עקובי הדמים מקיץ 48'.

בשעות אחה"צ תתקיים עצרת נוספת, בקיבוץ ניר־עם שעל גבול רצועת עזה, במעמד נשיא המדינה, שרים ומוזמנים.

פרסי החינוך של ת"א לד"ר שושני ופרופ' רשף ושמידע

שנייה

פרסי החינוך מטעם עיריית תל אביב לשנת תשמ"ח הוענקו אתמול למנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני, לפרופ' שמשון רשף, ולפרופ' מרים שמידע. ד"ר שושני קיבל את הפרס על תרומתו למערכת החינוך בתל־אביב־יפו, בה כיהן במשך תשע שנים כמנהל מינהל החינוך והתרבות. בהחלטות ועדת השופטים נאמר, כי בתקופת כהונתו בעירייה הצליח להתאים את מערכת החינוך למציאות המשתנה, הקים מינהל חינוך אחיד, השלים את ביצוע הרפורמה בעיר, הכין תוכנית־אב לפיתוח המערכת, הקים מוסדות חינוך ייחודיים והרחיב את הפעילות לתלמידים בשעות הערב.

פרופ' רשף מביה"ס לחינוך באוניברסיטת תל־אביב קיבל את הפרס על תרומתו בשדה המחקר החינוכי והחשיבה החינוכית, כמורה ומתווה דרך לחוקרים ואנשי חינוך רבים.

כמו כן הוענק פרס לכבוד מיוחד לפרופ' מרים שמידע מביה"ס לחינוך באוניברסיטת בר־אילן, על מחקריה בתחום החינוך ועל ספרה "שוויון ומצוינות — רפורמה בחינוך ובביה"ס המקיף".

ראש עיריית ת"א, שלמה להט, מעניק את הפרס לד"ר שושני (צילום: ישראל סאן)

5,000 מערביי ישראל ייצאו לעלייה לרגל למכה

עתיים

כ־5,000 מערביי ישראל החלו אתמול לצאת דרך גשרי הירדן לעבר מכה, לעלייה לרגל של המוסלמים.

בטקס במעבר הירדן אמר מנכ"ל משרד הדתות, זבולון אורלב, כי השנה היתה עליה של 20 אחוז במספר העולים לרגל לעומת אשתקד. השנה הורד הגיל המינימלי ליציאה מ־35 ל־30, וצוות רפואי מהארץ מלווה את העולים לרגל.

לעומת הגידול המשמעותי במספרם של ערביי ישראל היוצאים למכה מסתכם מספרם של ערביי יהודה ושומרון במאות בודדות. ראש המינהל האזרחי בגדה, תת אלוף שייקה ארז, נימק את מספרם המועט של היוצאים במשבר כלכלי חמור בעקבות האינתיפאדה.

מבקר המדינה מלץ הושבע לשופט בית־המשפט העליון

שריר עומר על ביצוע הרפורמה בבתי־המשפט

עתי"ם

„זו השעה לאזור אומץ וכוח מנהיגות ולשחרר את בית־המשפט העליון למלא את תפקידיו החשובים. אין תוכנית הבראה למערכת המשפטית ללא ביצוע הרפורמה בבתי המשפט". דברים אלה אמר שר־המשפטים, אברהם שריר, בטקס השבעת מבקר המדינה, השופט יעקב מלץ, לשופט בבית־המשפט העליון.

טקס ההשבעה התקיים אתמול במשכן הנשיא בירושלים במעמד נשיא המדינה ובהשתתפות נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, ושופטי בית־המשפט העליון. בטקס נכחה גם השופטת בדימוס מרים בן־פורת, ששימשה משנה לנשיא בית־משפט העליון ואשר תכהן כמבקרת המדינה הבאה של מדינת ישראל.

נשיא המדינה, חיים הרצוג, אמר בטקס השבעת השופט מלץ, כי בית־המשפט העליון במדינת ישראל משמש לא רק כערכאה משפטית עליונה, אלא גם הכתובת לפניות הציבור בכל העניינים שבינו לבין הרשויות. לדברי הנשיא, בתורת בית־דין גבוה לצדק הוא מהווה ערובה להבטחת החרויות האזרחיות הבסיסיות מפני שרירות לבו של השלטון.

הנשיא הוסיף, כי „כמי ששימש מבקר המדינה יכול היה השופט מלץ לעמוד על מגוון התחומים שבהם הרשויות הממשלתיות עלולות לפגוע — מדעת או שלא מדעת — באזרח. שכן, הוא עמד על הליקויים והפגמים שבמערכות השלטוניות וחווה את כל הבעייתיות הכרוכה בהזדקקותו של האזרח לשירותים הציבוריים.

יעקב מלץ, בן 65, מילא בעבר תפקידים ציבוריים בכירים כחוקר במשטרת ישראל ובמשך שנים רבות עבד כעורך־דין פרטי בתחום הפלילי במשפט האזרחי. בשנת 1979 נתמנה לשופט בית־המשפט המחוזי בת"א ובמחצית השנייה של שנת 1986 כיהן כשופט בפועל בבית־המשפט העליון. בשנה וחצי האחרונות היה מבקר המדינה.

בדבריו בטקס ענה השופט מלץ למותחים עליו ביקורת על שעזב את משרד מבקר המדינה אחרי זמן קצר. „רבים שאלו אותי למה אתה מוותר על תפקיד רם, רב יוקרה ומיוחד, כדי לכהן כשוטר בין שופטי בית־המשפט העליון. קשה לי להסביר זאת לשואלים, רק אנשי הקהילייה המשפטית מבינים מדוע נעניתי להצעה", אמר מלץ.

תיק העתירה לבג"ץ נגנב ממשרדו של אריה צוקר

כתבת „על המשמר"

תיק העתירה לבג"ץ שהגיש אריה צוקר, חבר סיעת מפ"ם בעיריית תל־אביב, נגד מזכיר העיר תל־אביב, שמואל לוי, נגנב אתמול ממשרדו בלשכת המס בתל־אביב. אתמול בשעות הבוקר הגיע אריה צוקר למשרדו שבקומה הרביעית בבית לישכת המס ברחוב ארלוזורוב. הוא גילה כי התיקים הוצאו ממקומם והגנב עשה מאמץ לאתר את התיק האישי של מזכיר העיר שמואל לוי. התיק נלקח מן המקום.

לפני כשבוע הורה בג"ץ לעיריית תל־אביב, בעקבות עתירתו של אריה צוקר באמצעות עו"ד ישראל לבני, לבטל תשלומי הפנסיה המנופחים ששילמה העירייה לשמואל לוי, מזכיר העיר.

אריה צוקר אמר אתמול, כי הוא איננו חושד באף אחד מן הגורמים שהיו יכולים לחיות בעלי אינטרס לגנוב את התיק, ואם היו פונים אליו היו מקבלים את התיק ללא כל בעיות.

צוקר אמר כי אין בכוונתו להגיש תלונה למשטרת ישראל על הפריצה למשרדו.

הוגשה תלונה נגד אליהו נאווי על הוצאת כספים שלא כחוק

נאווי: דברי הבל על אירועים מלפני 20 שנה

אילת מזור

יו"ר ועדת הביקורת בעיריית באר־שבע, עמיחי מאור, הגיש תלונה נגד אליהו נאווי, ראש עיריית באר־שבע לשעבר וכיום ראש הרשות השיפוטית של ההסתדרות, על הוצאת כספים שלא כחוק מהעירייה. התלונה הועברה לראש אגף החקירות במטה הארצי, ניצב יהושע כספי.

מאור טוען בתלונתו, כי „במשך תקופה ארוכה הגיעו לידי ידיעות ומסמכים על עבירות חמורות שנעשו על־ידי אליהו נאווי, ראש עיריית באר־שבע לשעבר, בכל הנוגע למרכז נופש וספורט — קנטרי־קלאב של ההסתדרות הכללית בבאר־שבע. ישנם ברשותי מסמכים המוכיחים ללא צל של ספק כי נאווי הוציא לכאורה כספים רבים מהעירייה בצורה בלתי חוקית וכי כרת הסכם בלתי חוקי בין העירייה לבין הקנטרי־קלאב. הסכם שלא הובא לאישורה של מועצת העיר אשר באמצעותו הוצאו במרמה עשרות אלפי שקלים. נאווי עזב את רשות העיר לפני כשנה וחצי כהותירו מאחוריו גרעון מרחים של 35 מיליון דולר. כיום הוא מכהן כיו"ר הגוף השיפוטי העליון של ההסתדרות, אותו גוף אליו העביר כספים רבים".

יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, ח"כ דב שילנסקי, השותף למכתב התלונה, כתב מכתב בהול למבקר המדינה: „לאחר שראיתי את החומר המצביע על עבירות חמורות, אני סבור שיש לזרז את הבדיקה בנושא".

כתגובה על הדברים הללו אמר אליהו נאווי ל„על המשמר": „העברת השטח מהעירייה להסתדרות נעשתה עוד לפני מלחמת יום הכיפורים, בשנים בהן היה יצחק בן־אהרון המזכ"ל. הקנטרי קלאב הוא אחד המפעלים היותר יפים שבאר־שבע זכתה להם. עד כמה שאני זוכר, הכל נעשה כדין בפיקוחם של משרד־הפנים, הממונה על המחוז ומועצת העירייה. דבריו של מאור אינם מתקבלים על הדעת. אלה דברי הבל על ארועים מלפני 20 שנה. גם מקרה רצח כבר היה מתיישן פעמיים".

עודפי היצע גם במניות ההסדר

אלחנן הורוביץ

גלגלי הבורסה

אתמול ירדו כל מדדי השערים של המניות, חוץ מחברות ביטוח, שערך השוק שלהן עלה ב־0.77%. מדד המניות הכללי ירד ב־0.45%. ערך השוק של המניות התעשייתיות ירד ב־1.16% ושל מניות ההסדר — ב־0.12%, על אף התחזקות הנוספת של הדולר בעולם והעליות במחירי הנפט והזהב, שבאו אחרי הפלת המטוס האיראני ע"י אמריקנים, שיצרה מתיחות בינלאומית מסובכת.

הדולר התחיל לעלות אתמול במזרח הרחוק ובמערב־אירופה, בעוד שבארה"ב היה „חג־העצמאות".

מגמת הירידה שבה אתמול לכבר במסחר הרב־צדדי לפני הצהריים. בשלב זה לא נרשמה אף לא עליית שער אחת ורק 7 שערים נשארו בלי שינוי. במסחר בשערים משתנים אחרי הצהריים עלה רק שער 1, לעומת 23 שירדו ו־6 שנשארו בלי שינוי.

בכל המניות ההוספיות הסתכמו ההיצעים ב־2.5 מיליון ש"ח והביקושים — ב־1.2 מיליון ש"ח. משעריהן ירדו 188 (47% מכל השערים), עלו 65 (10%) ו־151 (37%) נשארו ללא שינוי. המחזור בהן הסתכם ב־4.2 מיליון ש"ח (2.6 מיליון דולר).

במניות ההסדר עלו ההיצעים ל־4.6 מיליון ש"ח והביקושים ירדו ל־2.1 מיליון ש"ח. ההיצעים והביקושים היו „סלקטיביים" והביאו ל־11 עליות־שערים, 8 ירידות־שערים ו־7 נשארו בלי שינוי. המחזור בהן הסתכם ב־5.5 מיליון ש"ח (3.4 מיליון דולר).

בשוק המניות כולו היו 9 „קונים בלבד", 5 „מוכרים בלבד" 76 עליות־שערים, 196 ירידות־שערים ו־158 בלי שינוי. ירידות השערים התלולות ביותר היו 36.5% באיתם אופ' 35.7% בגלרפרוסט 5, 28.6% בחילן אופ', 20% בסרום אופ'. עליות־השערים הגדולות ביותר היו 11.1% ביוהר 1 ו־10% ברונק ש'.

תרגילי הג"א במרחב תל־אביב

(דובר צה"ל) היום (5 ביולי 88), בשעות הבוקר והערב, יחיו תרגילי הג"א במרחב העיר תל־אביב.

במהלך התרגילים ישולבו כוחות משטרת ישראל ומגן דוד אדום, ויושמעו צפירות מרכב בטחון והצלה.

אם תהיה אזעקת־אמת, יושמעו צפירות עולות ויורדות.

טלקס

● הסכם עם מועדוני מכוניות בפולין ובבולגריה

חברת „מ.מ.ס.י." חתמה בימים אלה על הסכם שיתוף פעולה עם ארגון מקביל בפולין ובבולגריה.

ההסכם נחתם בעת שהייתו של מנכ"ל „מ.מ.ס.י." באוסטריה לרגל הכינוס הבינלאומי של מועדוני מכוניות.

בהתאם להסכם יוכלו הנוהגים במכוניות החברה לקבל שירות ממועדוני מכוניות בפולין ובבולגריה. הדבר כולל עזרה במקרה של תקלה במכונית, אספקת מפות דרכים, הזמנת מקום לינה מראש באתרי נופש והסדרי הסעה והעברת מכוניות ממקום למקום.

יוסף שמי

● יום של כיף והפגנת של זהב"י

יום של כיף בפארק המים בשפיים שקיימו אתמול למעלה מ־3,500 הורים וילדיהם חברי תנועת זהב"י (משפחות ברוכות ילדים) תושבי מחוז המרכז, נוצל על־ידי יוזמי המבצע ובראשם אהרון עזרא, יו"ר מחוז המרכז של התנועה, ליום של הפגנה והתרעומת קשה על מה שהם מכנים „דיכוי העלייה הפנימית", שכה חשובה לעם, על שחיקת קצבאות הילדים ונטל מס ההכנסה שאינו מתחשב בגודל המשפחה.

ועם מיוחד מפנים אנשי זהב"י כלפי הרשויות המקומיות, בהן מ־חושבים מיסי ארנונה הכללית לפי גודל הדירה במקום לפי מספר נפשות.

אשר שילוני

המועצה האזורית הגליל העליון
מכרז מס' 5/88
1. המועצה האזורית מעמידה למכירה את האוטובוס כדלקמן:
א. אוטובוס לילנד מודל 78 מס' רישוי 87103־1 47 מקומות.
2. פרטים נוספים אפשר לקבל אצל רכז התחבורה במועצה.
3. הצעות יש לשים בתיבת המכרזים בחדר המזכיר עד יום ו' 15/7/88.
4. על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מגובה הצעתו. תוקף הערבות יהיה עד 30 יום לאחר תאריך סגירת המכרז.
5. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
6. על הקונה להעביר בעלות ביום הרכישה ולשלם את האגרה.
זלמן גסטר
ראש המועצה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
שורקות
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, כאישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' גר/98".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 4948, 4996, 5010, חלקים.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: הכנת תכנית בנין ערים לצרכי רישום אדמות מוסב סדרה בספרי מקרקעין לפי תכניתה, ביטול ואיחוד חלוקות קיימות וחלוקתן מחדש בהתאם למצב הקיים ופיתוח השטח בעתיד, קביעת יעודים ואזורים, ביטול דרכים קיימות והתוויה דרכים חדשות, ביטול מקרקעי יעוד, שינוי תכנית מתאר וביטול כל תכנית קודמת בכל הנוגע להלוקת השטח לצרכי רישום, קביעת מספר חלות ומגרשים לכלל מקצוע.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3479 מיום 13.8.87 ובעיתון נוסף הצופה מתאריך 13.8.87, ובעיתון ערב חדשות מתאריך 13.8.87 נפשה העבריה ובעיתון נוסף על המספר מתאריך 13.8.87 נפשה הענרית.
שינוי התכנית האמור כצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שריש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

ת.ע. 4779/74
בבימ"ש המחוזי בת"א
להווי ידוע כי הוגשה בקשה לתיקון צו ירושת המנוחה מזל חנם ז"ל ת.ז. 4479522 כפי המפורט בבקשה 1887/88 בתיק הנה"ל.
ש. שגיא, עו"ד

בפלילים

אסיר נדקר למוות בכלא איילון

איילת מזור

מישל רווה גבאי בן 19 מבאר־שבע, השפוט ל־18 שנות מאסר על רצח שביצע בעקבות סכסוך בין עבריינים, נדקר אור לאתמול למוות בתאו בכלא איילון. המשטרה חוקרת אם מדובר ברצח או בהתאבדות.

אתמול אחר חצות הזעיקו האסירים בתא מספר 6 באגף המתחילים את סמל האגף ואמרו לסוהרים, שמצאו את גבאי מתבוסס בדמו על מיטתו, כי הצעיר דקר את עצמו. הפצוע הועבר לבית־החולים „אסף הרופא" שם מת מפצעיו.

חבריו של מישל גבאי משכונה ד' צפון בבאר־שבע אמרו אתמול לכתבת „על המשמר": „מישל לא התאבד. אנחנו בטוחים שרצחו אותו בכלא".

חשודים בתקיפת חיילים דרוזים על רקע לאומני

איילת מזור

שני חיילי צה"ל מבאר־שבע נעצרו אתמול לארבעה ימים בחשד שתקפו חיילים דרוזים על רקע לאומני בבריכת שחייה בעיר. המשטרה פתחה בחיפושים נרחבים אחר חיילים נוספים שהשתתפו בתקיפה.

נציג המשטרה, רס"ר גרישה רוניק, טען, כי מיכאל בושרי בן 20 ועומר מימון בן 21 תקפו בשבת, יחד עם שלושה צעירים נוספים, קצין וחיילים דרוזים בבריכת השחייה של אכסניית „בית יציב" בבאר־שבע וכינו אותם „ערבים ודרוזים מלוכלכים".

„במצב של היום במדינה, כשבני מיעוטים תוקפים יהודים ולהיפך, יש לעקור מן השורש תופעות שכאלה", אמר נציג המשטרה.

השופט שמואל מינצר האריך את מעצרם של החשודים בארבעה ימים.

רפי לוי ערער על ההרשעה והעונש

עתי"ם

רפי לוי, הממונה על המחוז ירושלים במשרד־הפנים לשעבר, שנידון בשבוע שעבר ל־3 וחצי שנות מאסר, לאחר שהורשע בשורת עבירות של שוחד ושחיתות, ערער אתמול לבית־המשפט העליון על הרשעתו ועל העונש שנגזר עליו.

לוי בן ה־64 הורשע ב־9 אישומים של שוחד, קשר ללקיחת שוחד, אחזקת מטבע חוץ ללא היתר, הפרת אמונים, הברחה וסחיטה באיומים.

נימוקי ערעורו יוגשו בנפרד תוך חודש הקרוב. פרקליטיו של לוי, עוה"ד שלמה תוסיה כהן ואורנה סבן, ביקשו גם לעכב ביצוע גזר־הדין עד לתום הדיון בערעור.

נאשמים בהצתת יאכטה כדי לזכות בדמי ביטוח

עתי"ם

שלושה שותפים ביאכטה „גבירתי הנאווה" מואשמים בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בהצתת היאכטה, בעת שעגנה בנמל יפו, כדי לזכות בכספי הביטוח של הסירה.

לבית־המשפט הוגשו שלושה כתבי־אישום בנפרד נגד כל אחד מהנאשמים. נאמר בהם, כי אהרון אלגרבלי (53) מבת־ים ויעקב ברגיל (50) מחולון הם הבעלים של „גבירתי הנאווה", ואילו הנאשם השלישי, עמי אלגרבלי (31) מבת־ים, הוא בנו של אהרון.

התובע, עו"ד אברהם טל, טוען בכתבי־האישום, כי ב־27.9.84 שידלו בעלי היאכטה את עמי אלגרבלי להצית עבורם את הסירה, על מנת שיוכלו לקבל את דמי הביטוח, מאחר שלא הצליחו למכור אותה. בשעה 1.30 לפנות בוקר לקח הבן סירה שעגנה בנמל יפו, הגיע אל היאכטה והצית אותה באמצעות דלק שהיה בסירה.

לחברנו מיכאל פריינד ומשפחתו
תנחומים במות
האם
מחלקת הבניה
של הקיבוץ הארצי

לאריה ושניה ומשפחתו
אתכם באבלכם
במות האחות
חוה
בית שמרת

לשדמי חיה והמשפחה
משתתפים באבלכם במות
האם
בית נחשון

ביהמ"ש הורה על פירוק חברת אליאנס וסגירת המפעל בחדרה

נתן ארכה לביצוע הפירוק והסגירה עד יום ראשון כדי לתת לעובדים הזדמנות אחרונה לקבל את תוכנית ההבראה ● השופט וינוגרד: מעשי אלימות ואנרכיה לא יכתיבו מהלכים ודרכי פעולה

אודי נחשון, יואב אביב

בית־המשפט המחוזי הורה אתמול על פירוקה של חברת „אליאנס" וסגירת המפעל בחדרה. עם זאת נתן השופט, אליהו וינוגרד, ארכה לביצוע הפירוק וסגירת המפעל עד ליום ראשון הקרוב, כדי לתת לעובדים הזדמנות אחרונה לקבל את תוכנית ההבראה שגובשה על־ידי המפרק.

בנוסף לנכונות העובדים לקבל את תוכנית ההבראה של המפרק, מותנית הארכה לביצוע הפירוק הסופי גם בכך שהעובדים יסלקו את כל המשמרות שחוסמות את שערי המפעל ויאפשרו למפרק ולנציגיו גישה חופשית למתקני המפעל.

הארכה ניתנה לבקשת היועץ המשפטי של ההסתדרות לדחות את פירוק וסגירת „אליאנס" כדי לאפשר מיצוי המו"מ להפעלת המפעל וחידוש העבודה בו בימים הקרובים.

בהחלטתו מותח השופט וינוגרד ביקורת קשה על עובדי „אליאנס". שום בית־משפט לא יתן יד לכך שמעשי אלימות ואנרכיה יכתיבו מהלכים ודרכי פעולה", מציין השופט. עוד כותב השופט: „בשנים האחרונות התפתחה שיטה פסולה ביחסי העבודה בחברות כושלות, שאין ברעתי לתת ידי לקיומה או להמשכה... במשק חופשי מודרני אין להעלות על הדעת שאיש עסקים בר־דעת ינהל עסק על מנת להפסיד בו ושימשיך וינהלו עוד ועוד."

„היה מקום לצפות, ועדיין יש לי תקווה שכך יקרה, שהתבונה וההיגיון יפעלו בקרב העובדים ויביאום למסקנה שמוטב להירתם במאמץ לקיום „אליאנס", מאשר לעשות פעולות שיש בהן משום כריתת הענף עליו הם יושבים", כותב השופט וינוגרד.

עובדי „אליאנס" קיימו אתמול אסיפה לאחר שנודע להם על החלטת בית־המשפט על פירוק החברה וסגירת המפעל ועל הארכה שניתנה לביצוע פעולות אלה כדי לאפשר לכונס הנכסים לנסות להפעיל את המפעל מחדש.

בתום האסיפה אמר יו"ר ועד עובדי המפעל, רפי בוהרנא, לכתבנו, כי אין זה נכון ש־80 אחוז מהעובדים מעוניינים לשוב לעבודה תחת שרביט כונס הנכסים. הוא אמר, כי אם יימצאו עובדים שיהיו מוכנים לשוב לעבודה, לא יעמוד ועד העובדים בדרכם. הוא שב ודחה את האפשרות כי „מפעל „אליאנס" יופעל תחת שוט המפרק זמני.

צמיגים הועברו לרשות צה"ל בפיקוח המשטרה

יואב אביב, אבי בניהו, עתי"ם

פועלי „אליאנס" התבצרו גם אתמול בבוקר בחצר המפעל וסירבו להתיר הוצאת צמיגים שיועדו לצה"ל משטח המפעל. בשעות הצהריים לאחר שבמקום רוכז כוח משטרה גדול שמנה מאות שוטרים ועשרות שוטרי מג"ב, נערך מו"מ בין ועד העובדים לבין המשטרה שבסופו התירו העובדים להתיר הוצאת צמיגים מהמפעל.

מפקד המחוז הצפוני של המשטרה, ניצב שלמה חרון, מפקד מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, ומפקד משטרת חדרה, סנ"ץ עמיקם חרפז, שהו במשך כל היום בשטח המפעל במהלך פינוי הצמיגים.

פינוי הצמיגים לצה"ל, שנעשה במשך יומיים, בוצע בצו בית־המשפט המחוזי, שהורה להעביר 5400 צמיגים, בהתאם לבקשה שהוגשה על־ידי כונס הנכסים, עו"ד עמרם בלום.

ביומיים אלה נמנעה המשטרה מלהפעיל כוח, לא היו גילויי אלימות, ובמהלך העימות בין העובדים לאנשי הכונס עשתה המשטרה להרגעת הרוחות ולשמירת הסדר.

דוברת מרחב חיפה, פקד אהובה תומר, מסרה, כי השוטרים ששהו בשטח המפעל ופיקחו על מהלך הפינוי תודרכו בהתאם והמטרה היתה לעבור את המבצע בשקט תוך שמירה על כיבוד הצו שהוצא על ידי בית משפט ושמירה על כבודם של הפועלים.

ראש אגף האפסנאות בצה"ל, האלוף מנחם עינן, הורה אתמול להוציא את חיילי צה"ל משטח מפעל „אליאנס" בחדרה ולא להוציא משם צמיגים בכוח.

„ביקשתי מעובדי „אליאנס" שישחררו מהמפעל את הצמיגים שהוכנו עבור צה"ל ושלא יתפסו אותנו לצד בסכסוך" אמר אתמול האלוף עינן.

„ועד 1": השליפות מהמותן של בני גאון אינן מקובלות עלינו

אנשי הוועד ביקרו אתמול אצל „תגל" המתבצרים במפעל בעכו והביעו תמיכה במאבקם ● פועלי „יובל גד" פלשו למשרדי ההנהלה

משלחת של נציגי „ועד 1" — מועצת ועדי העובדים ליד מס"ם המייצגת כ־300 חברי וראשי ועדים מכל מגזרי המשק — ביקרה אתמול אצל עובדי „תגל" המתבצרים במפעלם שבעכו.

אנשי „ועד 1" באו למקום כדי להביע את תמיכתם והזדהותם עם מאבקם של 140 הפועלים שהתבשרו על פיטוריהם הפתאומיים.

מישל אלמליח, יו"ר „ועד 1", ופיני גרוב, ממלא מקומו, אמרו לעובדים, כי לא מקובל עליהם הקו של בני גאון ושליפותיו מהמותן.

„תוכנית הבראה לכור' הכרחית" אמר אלמליח, „אך ההבראה לא תקודם על־ידי פתרונות שאינם לוקחים בחשבון את דעת העובדים ונציגיהם בוועד העובדים ובמועצת הפועלים".

יוסי סולומין, מזכיר „ועד 1", הוזמן במהלך הביקור לבחון דו"ח שהוזמן לפני חודשיים על־ידי הנהלת „כור" מחברת „אשר" ואשר ציין, כי יש להמשיך ולייעל את המפעל, במיוחד ברמת הניהול הבכיר. הדו"ח, כך נמסר לסולומין, נגנז על־ידי ההנהלה.

„חברת העובדים שייכת לעובדים, אלא שיוצא תמיד שדווקא העובדים הם אלה המשלמים את מחיר כשלון ההנהלות", אמר סולומין בסיום הביקור.

„עובדי מפעל הבתים הטרומיים „יובל גד" באשקלון פלשו אתמול בבוקר למשרדי ההנהלה. הם התמקמו במקום והודיעו שיישארו בשניית שבת.

העובדים גם מנעו מכירת דירות לרוכשים והבהירו שהם מתכוננים למאבק ממושך, כדי למנוע סגירת המפעל.

דובר ועד העובדים אמר לכתב עתי"ם, כי הפועלים עמדו להפגין ביום א' ליד משרדי „כור" בתל־אביב. אולם לאחר שהמנכ"ל, בני גאון, הזהיר אותם שתחת איום הפגנה לא יישב איתם לדיון, ויתרו על ההפגנה והסתפקו בשיגור משלחת שנתקבלה במשרדו.

בשיחה עם הפועלים חזר גאון על ההחלטה הנחושה של הקונצרן לסגור את מפעל „יובל גד" בהקדם האפשרי, בנימוק שהוא נושא הפסדים כבדים. אנשי המשלחת חזרו לאשקלון מאוכזבים, וכאמור, החליטו להחמיר את מאבקם, מסר דובר הוועד.

היום עומדים פועלי „יובל גד", כ־250 במספר, להפגין מול בנייני הכנסת ומחר מול הוועד הפועל של ההסתדרות בתל־אביב.

טייסים יפריחו את הנגב בכדורים פורחים

כתב „על המשמר"

46 טייסי כדורים פורחים מ־16 מדינות הגיעו אתמול לישראל כדי להשתתף ב„פורח במדבר", התחרות הבינלאומית לטיסת כדורים פורחים שתיפתח מחרתיים בתל־ערד שבנגב ותימשך שלושה ימים רצופים.

קבלת פנים חגיגית נערכה לכבוד משלחות הטייסים במלון „מוריה" בתל־אביב שעמדה בסימן יום העצמאות האמריקני שחל אתמול.

הגוש הקומוניסטי מיוצג במשלחת בת שישה טייסים מהונגריה ושלושה מיוגוסלביה.

היום אמור להגיע לישראל הטייס פר לינדסטראנד, אשר זכה להירשם בספר השיאים של גינס כטייס הראשון אשר חצה את האוקיינוס האטלנטי בכדור פורח.

בצילום: גידי ארבל מישראל וד"ר קרול דייוויס ואשתו ג'ין מארה"ב — טייסי כדורים פורחים.

(צילום: מאיר פרטוש)

פסטיבל הסרטים בירושלים

עוצמתה של התעמולה

סדרות טלוויזיה היו תמיד האטרקציה בפסטיבלים הקודמים. לפני שלוש שנים היה זה סרטו השני במחלוקת של הבימאי הגרמני פאסבינדר: „ברלין אלכסנדרפלץ" ובשנה שעברה היתה זו המיני־סדרה „הכלש המזמר" המוקרנת כיום בטלוויזיה.

פסטיבל הקולנוע השנה דל בסדרות. אמש החלה הקרנת הסדרה הדוקומנטרית „למה אנו נלחמים" שביים פראנק קאפרה בין השנים 42 עד 45 עבור הצבא האמריקני. שבעת פרקי הסדרה מסבירים מדוע אמריקה הצטרפה למלחמת העולם השנייה. הכוונה המוצהרת היתה לשלוח למלחמה חיילים המשוכנעים בצדקתה. מובן שכיום צפייה בסדרה זו היא בגדר קוריוז מגוחך, אך מאפשרת מעקב אחר עוצמתה המבהילה של התעמולה להמונים. המשך הסדרה יוקרן גם היום ומחר והיא תסתיים ביום ה'.

סרט ארוך נוסף בן 360 דקות, שהוקרן אמש בשני חלקים, הוא „ליטל דורית" של הבמאית כריסטין אדזארד, אשר עיבדה למסך רומן ויקטוריאני של צ'ארלס דיקנס. עושר ויזואלי, 250 שחקנים ושנתיים וחצי של הפקה עשו מהרומן את סרט היוקרה הבריטי של השנה האחרונה. במסגרת האפוס התקופתי ניסתה הבמאית לתאר את קשייה החברתיים של אשה מהמעמד הזעיר־בורגני. עם זאת הסדרה נטולה כל התייחסויות אקטואליות לזמננו.

היום בצהרים תתקיים תחרות הסרט הקצר ובה ישתתפו כ־30 סרטים ישראלים קצרים שנעשו בשנה האחרונה.

יעל ישראל

מנכ"ל „הסנה" שהתפטר השתכר 11,800 ש' בחודש

אודי נחשון

המנכ"ל היוצא של חברת הביטוח „הסנה" קיבל בשנה האחרונה שכר והטבות בהיקף של 11,800 ש"ח לחודש. כך עולה מדו"ח החברה לרשות לניירות ערך.

מטוה, אולץ גולץ להתפטר בעקבות הסתבכותה של קבוצת „הסנה" בפרשת „אושיות", שהסבה לחברה הפסדים כבדים. את '87 סיימה הקבוצה בהפסד של 36.4 מיליון ש"ח, ולמעשה הגיעו הפסדי הקבוצה מפעילות ל־57 מיליון ש"ח.

מהדו"ח עולה, כי חמשת הבכירים בחברת „הסנה" השתכרו בממוצע 10,500 ש"ח לחודש, וסכומים אלה כוללים הפרשות עבור קרנות פנסיה והשתלמות.

לאחר התפטרותו של גולץ מניהולה של „הסנה" הוצע למנותו לראש הנהלה לביטוח, והוא דרש עבור מילוי התפקיד הזה משכורת חודשית של 7,000 ש"ח, רכב צמוד והטבות נוספות. בינתיים לא יצא המינוי הזה אל הפועל.

מאסר לסרבן שירות נוסף בשטחים

שלמה סלוצקי

הנ"ט רוני פינסקר, איש התיאטרון בן ה־35 מתל־אביב, נשפט אתמול ל־28 ימי מאסר על סירובו לשרת מעבר לקו הירוק.

רוני פינסקר, נשוי ואב לתינוק בן חודשיים וחצי, הוא חייל המילואים השלישי אשר נכלא בשבוע האחרון על סרבנות שירות בשטחים ומספר חיילי המילואים שנשלחו למאסר מאז פרוץ ההתקוממות בשטחים מגיע ל־26.

חוגי „יש גבול" אמר אתמול, כי „הגיע הזמן שהממונים על בטחון המדינה יבינו שהסירוב איננו צעד אגואיסטי ועקשני, אלא אות מצוקה של אזרחים הרודים לעתידה של ישראל, שהופכת מול עיניהם למדינה המפעילה כוח שמקום בו נדרשת תבונה.

הנהלת קופ"ח אישרה השתלות כבד בבילינסון

רונית מורגנשטרן

הנהלת קופת־חולים שוכנעה, כי ליחידת ההשתלות בבית־החולים בילינסון יכולת מקצועית לבצע השתלות כבד.

הנהלת קופ"ח שמעה אתמול סקירה מקיפה על ההכנות שנעשו להתחיל בהשתלות כבד ושוכנעה, כאמור, כי ליחידה יכולת מקצועית וצוות רופאים ואחיות מיומנים אשר נשלחו על־ידי הקופה להשתלמות בנושא השתלות כבד בחו"ל. ליחידה גם ניסיון של 500 השתלות כלייה.

הנהלת קופת־חולים הודיעה, כי היא מצפה ששרת הבריאות תאשר היום לבית־החולים בילינסון להתחיל לאלתר בהשתלות כבד.

מימון ההשתלות יגוייס מתקציב משולב של בית־החולים בילינסון, אגודות הידידים וקופ"ח.

היום ייערך דיון בלשכת שרת הבריאות בו יוחלט אם לאשר השתלות כבד בבית־החולים בילינסון.

כזכור, נסגרה יחידת השתלות הכבד בראשותו של ד"ר יגאל קם בבית־החולים רמב"ם בחיפה, עם עזיבתו של ד"ר קם לארצות־הברית.

תינוקת שהוטסה לניתוח בארה"ב זקוקה לתרומות

עתי"ם

התינוקת דורין זילכה בת חצי שנה, שהוטסה בסוף השבוע שעבר לארצות־הברית, זקוקה בדחיפות לניתוח ראש, לאחר שרופאיה בניו־יורק גילו גידול בראשה ונשקפת סכנה לחייה.

בשיחת טלפון נרגשת לאנשי המשטרה במשטרת מחוז תל־אביב ביקש האב, קצין חקירות במשטרת הרצליה, לתרום כספים למימון הניתוח בראשה של התינוקת, שמצבה הוגדר על־ידי הרופאים כקשה.

דורין זילכה הוטסה לחו"ל לאחר שנתגלו גידולים בעיניה ורופאיה המליצו על ניתוח וטיפול „עיניתי בחו"ל".

במבצע בזק שאירגן הוועד למען השוטר בהרצליה וניצב משולם עמית ממשטרת מחוז תל־אביב נאספו 170 אלף ש"ח. חלק מהכספים נתרם על־ידי המשטרה וחלק על־ידי שוטרים מרחבי הארץ והציבור כולו.

המבקשים לתרום יוכלו להפקיד כספם בסניף בנק דיסקונט בתחנת הדלק גלילות חשבון מספר 15008.

מזג אוויר

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 21 עד 32, רמת־הגולן 20 עד 35, צפת 21 עד 32, חיפה 24 עד 32, טבריה 23 עד 39, עפולה 23 עד 37, השומרון 21 עד 32, תל־אביב 24 עד 31, נתב"ג 22 עד 33, יריחו 24 עד 41, עזה 23 עד 31, באר־שבע 21 עד 36, אילת 28 עד 43. (עתי"ם)